

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

LINGUAPHONE

KURS JĘZYKA POLSKIEGO
ĆWICZENIA PISEMNE

by ധരരരരര

LINGUAPHONE

Kurs języka polskiego

Ćwiczenia pisemne

Linguaphone Institute Limited
St Giles House
50 Poland Street
London W1V 4AX

LINGUAPHONE

© MCMLXXIX Linguaphone Institute Limited, London

All rights reserved. No part of this publication, or related recorded material, may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of Linguaphone Institute Limited.

This impression 1993

LSN GPL12P10

Printed and bound in Great Britain by
Biddles Ltd, Guildford and King's Lynn

Autorka ćwiczeń:

Mirosława Kiersztejn-Anderson

Konsultant naukowy:

Bolesław Mazur, Lecturer, School of Slavonic
and East European Studies, University of
London

Spis treści

1. Język i kultura / Language and Culture
2. Gramatyka / Grammar
3. Słownictwo / Vocabulary
4. Wskazówki / Notes

Ćwiczenia pisemne Lekcje 1–30

1

Odpowiedzi Lekcje 1–30

99

© AKM, 2010. All rights reserved. Printed in Poland.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage or retrieval system, without prior permission in writing from the publisher.

Wydawnictwo Akademickie „Akademia” – Warszawa

Bolesław Mazur, Lecturer, School of Slavonic and East European Studies, University of London

Konstantin Iwanow, Lecturer, School of Slavonic and East European Studies, University of London

ISBN 978-83-7444-100-0

Printed and bound in Great Britain by
Barnes Ltd, Guildford and Epsom, Surrey

Czy rozumiesz jako?

- Pani Jan Tomski córka na samolot z Ghany.
- Kolega pana Jana wyjeżdża z żoną za granicę.
- Pani Jan zna panią Zofię Mirską.
- Dziesięć państwa Mirskich czeka na kornisze.

- Pani Zofia Mirska nie jest Polką.
- Pani Mirska wraca z mężem z zagranicy.
- Urzędnik prosi pana Jana o paszport.
- Pani Adam nie jest Polakiem.

- Pani Zofia ma tylko mały newsletter.
- Pani Zofia ma coś do ocenia.
- Pani Adam ma małą walizkę i duże pudło.
- Pani Adam nie zgłasza nic do ocenia.

- Pani Zofia przedstawia mężowi pana Jana.
- Pani Adam ma małą walizkę i duże pudło.
- Pani Adam zgłasza coś do ocenia.
- Walizy państwa Mirskich są już w poczekalni.

- Syn pani Wandy jest teraz w Pradze.
- Pani Anna pracuje w Ghanie.
- Pani Witold wraca z zagranicy.
- Koleżanka córki pana Witolda mieszka w Kanadzie.

Ćwiczenia pisemne

Ćwiczenie 1

Przykłady

Co to jest? ... adapter ... nowy / nowa / nowe
To jest ... adapter ...
To jest nowy adapter.

Kto to jest? ... ciocia ... mój / moja / moje
To jest ... ciocia ...
To jest moja ciocia.

Co to jest? ... nazwisko ... polski / polska / polskie
To jest ... nazwisko ...
To jest polskie nazwisko.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pan Jan Tomski czeka na samolot z Ghany.
b Kolega pana Jana wyjeżdża z żoną za granicę.
c Pan Jan zna panią Zofię Mirską.
d Dzieci państwa Mirskich czekają na lotnisku.
- 2 a Pani Zofia Mirska nie jest Polką.
b Pani Mirska wraca z mężem z zagranicy.
c Urzędnik prosi pana Jana o paszport.
d Pan Adam nie jest Polakiem.
- 3 a Pani Zofia ma tylko mały neseser.
b Pani Zofia ma coś do oclenia.
c Pan Adam ma małą walizkę i duże pudło.
d Pan Adam nie zgłasza nic do oclenia.
- 4 a Pani Zofia przedstawia mężowi pana Jana.
b Pan Tomski wita serdecznie panią Mirską.
c Pani Zofia nie czuje się dobrze.
d Walizy państwa Mirskich są już w poczekalni.
- 5 a Syn pani Wandy jest teraz w Pradze.
b Pani Anna pracuje w Ghanie.
c Pan Witold wraca z zagranicy.
d Koleżanka córki pana Witolda mieszka w Kanadzie.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Co to jest?

To jest... adapter.

To jest **nowy adapter**.

nowy / nowa / nowe

Kto to jest?

To jest... ciocia.

To jest **moja ciocia**.

mój / moja / moje

Co to jest?

To jest... nazwisko.

To jest **polskie nazwisko**.

polski / polska / polskie

- 1 Co to jest?
To jest . . . adapter. **nowy / nowa / nowe**
- 2 Kto to jest?
To jest . . . ciocia. **mój / moja / moje**
- 3 Co to jest?
To jest . . . nazwisko. **polski / polska / polskie**
- 4 Co to jest?
To jest . . . książka. **dobry / dobra / dobre**
- 5 Co to jest?
To jest . . . lotnisko. **nowy / nowa / nowe**
- 6 Kto to jest?
To jest . . . nauczyciel. **pański / pańska / pańskie**
- 7 Co to jest?
To jest . . . biurko. **stary / stara / stare**
- 8 Co to jest?
To jest . . . paszport. **polski / polska / polskie**
- 9 Kto to jest?
To jest . . . córka. **nasz / nasza / nasze**
- 10 Co to jest?
To jest . . . lekcja. **pierwszy / pierwsza / pierwsze**

Ćwiczenie 2

jestem / jest / jesteście / są

Przykłady

Dzieci . . . bardzo zmęczone.

Dzieci są bardzo zmęczone.

Ja nie . . . Polakiem.

Ja nie jestem Polakiem.

Czy pani Mirska . . . nauczycielką?

Czy pani Mirska jest nauczycielką?

- 1 Dzieci . . . bardzo zmęczone.
- 2 Ja nie . . . Polakiem.
- 3 Czy pani Mirska . . . nauczycielką?
- 4 To . . . nasze deklaracje celne.
- 5 Pan Mirski . . . mężem pani Zofii.
- 6 To ćwiczenie nie . . . trudne.
- 7 Czy to . . . twoje płyty?

- 8 My . . . teraz w szkole.
- 9 Moja ciocia . . . Polką.
- 10 Ja . . . studentem w Warszawie.

Ćwiczenie 3

nie + -a / -amy / -ają

Przykłady

Ja nazywam się Irena.

moja mama

Moja mama nie nazywa się Irena.

Mój mąż wraca z zagranicy.

państwo Mirscy

Państwo Mirscy nie wracają z zagranicy.

Nasz ojciec mieszka we Wrocławiu.

my

My nie mieszkamy we Wrocławiu.

- 1 Ja nazywam się Irena.
- 2 Mój mąż wraca z zagranicy.
- 3 Nasz ojciec mieszka we Wrocławiu.
- 4 Pan Janek czeka w poczekalni.
- 5 My znamy panią Zofię.
- 6 Andrzej czeka na wujka Kowalczyka.
- 7 My wsiadamy do taksówki.
- 8 Pan Adam przedstawia pana Tomskiego.
- 9 Ja mam dzieci.
- 10 Państwo Mirscy mieszkają we Wrocławiu.

moja mama
państwo Mirscy
my
syn i córka
pan Tomski
Agata i Magda
rodzice
my
moja koleżanka
my

Ćwiczenie 4

do / na / w / z / za

- 1 Babcia Janina mieszka . . . wsi koło Lublina.
- 2 Córka państwa Mirskich chodzi . . . liceum.
- 3 Rodzice wracają dzisiaj . . . zagranicy.
- 4 Walizy pana Adama są już . . . taksówce.
- 5 Samolot ląduje . . . lotnisku.
- 6 Koleżanka córki pracuje . . . Lublinie.
- 7 Pani Zofia wyjeżdża . . . miesiąc do Kanady.
- 8 Mój kolega wraca dzisiaj . . . Wrocławia.
- 9 Agata zdaje egzamin wstępny . . . uniwersytet.
- 10 Dzieci wysiadają . . . samolotu.

2 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a W hotelu „Bristol” są tylko pokoje jednoosobowe i dwuosobowe.
b Każdy pokój ma łazienkę i ubikację.
c Na parterze nie ma ani kawiarni ani salonu fryzjerskiego.
d Na parkingu nie ma samochodów.
- 2 a Państwo Mirscy nie mają zarezerwowanego pokoju.
b Pan Adam i pani Zofia mają zarezerwowany pokój dwuosobowy.
c Pokój numer trzysta pięć jest na czwartym piętrze.
d W pokoju państwa Mirskich nie ma telefonu.
- 3 a Pan Adam jedzie windą na czwarte piętro.
b Państwo Mirscy jadą windą na trzecie piętro.
c Portier nie otwiera okna w pokoju.
d Portier kładzie torbę na fotelu, a walizki stawia przy łóżku.
- 4 a Stefan prosi urzędniczkę o słoneczny pokój.
b Urzędniczka niestety nie ma wolnych pokoi.
c Stefan prosi urzędniczkę o pokój dwuosobowy.
d Żona Stefana ma dowód osobisty.
- 5 a Karol chce umyć się po podróży.
b Pokojowa wiesza czyste ręczniki przy umywalce.
c Karol kładzie mydło na wannie.
d W kranie nie ma ciepłej wody i kąpiel nie jest gotowa.

Ćwiczenie 1

wypełnić / prosić / jechać / kupić / wykapać się / postawić

Przykład

Urzędniczka: Słucham pana. Proszę . . . walizki przy ścianie.

Urzędniczka: Słucham pana. Proszę postawić walizki przy ścianie.

- 1 Urzędniczka: Słucham pana. Proszę . . . walizki przy ścianie.
- 2 Pan Mirski: Dzień dobry pani. Chcę panią . . . o pokój jednoosobowy.
- 3 Urzędniczka: Mam tylko jeden pokój wolny na trzecim piętrze. Musi pan . . . kartę meldunkową.
- 4 Pan Mirski: Proszę bardzo. Nazwisko, imię, data urodzenia, adres i podpis. Czy mogę . . . o klucz?
- 5 Urzędniczka: Proszę. Może pan . . . windą na trzecie piętro.

6 Pan Mirski: Czy można . . . mydło w kiosku? Chcę . . . po podróży.

7 Urzędniczka: Mydło i ręczniki są w łazience.

8 Pan Mirski: Dziękuję pani. Do widzenia.

Ćwiczenie 2

Przykłady

Wypełniamy (karta meldunkowa).

Wypełniamy karty meldunkowe.

W pokoju są (krzesło i fotel).

W pokoju są krzesła i fotele.

- 1 Wypełniamy (karta meldunkowa).
- 2 W pokoju są (krzesło i fotel).
- 3 W hotelu są (apartament, pokój jednoosobowy i dwuosobowy).
- 4 W kiosku można kupić (gazeta i czasopismo).
- 5 Państwo Mirscy kupują (walizka).
- 6 Czy (moja skarpeta) są w dużej walizie?
- 7 Pokojowa wiesza (ręcznik) przy wannie.
- 8 Na lotnisku można kupić (kwiat).
- 9 Ile kosztują (papierosy i zapałka)?
- 10 Na trzecim piętrze są ładne (pokój dwuosobowy).

Ćwiczenie 3

na

Przykłady

Gdzie stoją samochody?

Samochody stoją na parkingu przed hotelem „Bristol”.

Dokąd wjeżdża taksówka?

Taksówka wjeżdża na parking przed hotelem „Bristol”.

- 1 Gdzie stoją samochody?
- 2 Dokąd wjeżdża taksówka?
- 3 Gdzie jest nasz pokój?

parking przed hotelem „Bristol”

parking przed hotelem „Bristol”

parking przed hotelem „Bristol”
parking przed hotelem „Bristol”
trzecie piętro

- 4 Gdzie mieszka babcia Janina? **wieś koło Lublina**
 5 Dokąd jedzie tamta winda? **parter**
 6 Dokąd wyjeżdżają studenci archeologii? **wieś koło Wrocławia**
 7 Gdzie lądują samoloty? **lotnisko „Okęcie”**
 8 Gdzie jest kiosk z gazetami? **parter**
 9 Dokąd jedzie ten autobus? **lotnisko „Okęcie”**
 10 Dokąd pani jedzie windą? **trzecie piętro**

Ćwiczenie 4

nie mam / ma + ani . . . ani

Przykłady

Czy ma pani dowód osobisty?

paszport

Nie, nie mam ani dowodu osobistego ani paszportu.

Czy w łazience jest mydło?

ręcznik

Nie, w łazience nie ma ani mydła ani ręcznika.

- 1 Czy ma pani dowód osobisty?
 2 Czy w łazience jest mydło?
 3 Czy jest portier w recepcji?
 4 Czy ma pan walizkę?
 5 Czy jest w kranie gorąca woda?
 6 Czy ma pani torbę?
 7 Czy w pokoju jest telefon?
 8 Czy jest ojciec w domu?
 9 Czy na parterze jest kawiarnia?
 10 Czy twój kolega ma syna?

paszport
ręcznik
pokojuwa
neseser
zimna woda
walizka
dzwonek
mama
restauracja
córka

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Państwo Mirscy zapraszają pana Tomskiego na kolację do hotelu.
 b Pan Jan zaprasza pana Adama do restauracji „Praga”.
 c W restauracji „Budapeszt” można jeść, tańczyć, rozmawiać i słuchać muzyki.
 d Państwu Mirskim nie podoba się węgierska restauracja.
- 2 a Pani Zofia wybiera na przystawkę sandacza w galarecie.
 b Pan Adam i pan Jan proszą o polski barszcz z uszkami.
 c Na drugie danie kelner poleca kotlet schabowy po myśliwsku.
 d Pani Zofia ma ochotę na zrazy cielęce z kaszą gryczaną.
- 3 a W restauracji „Budapeszt” mają doskonałe ciastka tortowe.
 b Pani Mirska nie prosi kelnera o lody.
 c Kelner podaje gościom trzy koniaki.
 d Kelner daje rachunek panu Mirskiemu.
- 4 a Marta wybiera krupnik na pierwsze danie.
 b Kelner ma podać trzy kompoty ze śliwek.
 c Agata i Marta zamawiają to samo.
 d Jacek i Marta mają jednakowe gusty.
- 5 a Maciej zamawia zupę pomidorową.
 b Kelner podaje dwa koniaki.
 c Kelner prosi o rachunek.
 d Maciej płaci sto złotych.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Prosimy (kelner) o kartę.

Prosimy kelnera o kartę.

Czy możemy prosić (pani) o klucze?

Czy możemy prosić panią o klucze?

- 1 Prosimy (kelner) o kartę.
 2 Czy możemy prosić (pani) o klucze?
 3 Dzieci proszą (nauczyciel) o książki.
 4 Czy prosicie (urzędniczka) o pokój?
 5 Proszę (bagażowy) o torbę.

- 6 Prosimy (państwo) do sali.
- 7 Czy możemy prosić (pan) o butelkę wina?
- 8 Pan Mirski prosi (pokojo) o ręcznik.
- 9 Prosimy (pani) o filiżankę kawy.
- 10 Proszę (kelner) o bukiet z jarzyn.

Ćwiczenie 2

jeżdżę / jeżdżi / idziesz / idziemy / idziecie / idą / jedzie / jedziemy / chodzi / chodzą

Przykłady

Ja często ... do Warszawy.

Ja często jeżdżę do Warszawy.

My ... zaraz do recepcji.

My idziemy zaraz do recepcji.

- 1 Ja często ... do Warszawy.
- 2 My ... zaraz do recepcji.
- 3 Rodzice ... na kolację do polskiej restauracji.
- 4 Czy wy ... do szatni?
- 5 Ty ... za miesiąc do liceum.
- 6 Jędrak ... na uniwersytet.
- 7 Kelnerzy ... między stolikami.
- 8 My ... taksówką do hotelu „Bristol”.
- 9 Czy twój kolega ... często do Ghany?
- 10 Dokąd ... ten samochód?

Ćwiczenie 3

-am, -asz / -amy, -acie; -ię, -isz / -imy, -icie; jesteście / jesteśmy

Przykłady

Co zamawiasz na przystawkę, Marta?

Ja ... barszcz z uszkami.

Ja zamawiam barszcz z uszkami.

Czy jesteście studentami z Lublina?

Tak, ... z uniwersytetu w Lublinie.

Tak, jesteśmy z uniwersytetu w Lublinie.

- 1 Co zamawiasz na przystawkę, Marta?

Ja ... barszcz z uszkami.

zamawiać

być

zamawiać

- 2 Czy jesteście studentami z Lublina?
Tak, ... z uniwersytetu w Lublinie.
- 3 Wy wyjeżdżacie za granicę, prawda?
Chyba ... do Kanady.
- 4 Czy ty lubisz węgierskie melodie?
Tak, bardzo ... węgierską muzykę.
- 5 Wy macie jednakowe gusty.
Chyba ... , bo zamawiamy to samo.
- 6 Czy pamiętasz pana Adama?
Tak, ... go z liceum.
- 7 Wy siadacie przy naszym stoliku, prawda?
Tak, ... razem.
- 8 Ty grasz w orkiestrze, prawda?
Tak, ... wieczorem w restauracji
„Budapeszt”.
- 9 Czy zapraszacie rodziców do kawiarni?
Tak, ... rodziców na kawę.
- 10 Czy prosicie już kelnera o rachunek?
Nie, jeszcze nie ... kelnera o rachunek.

być

wyjeżdżać

lubić

mieć

pamiętać

siadać

grać

zapraszać

prosić

Ćwiczenie 4

Przykłady

W restauracji nie podają już (ciastka).

W restauracji nie podają już ciastek.

Nie lubię (rosół) z makaronem.

Nie lubię rosółu z makaronem.

- 1 W restauracji nie podają już (ciastka).
- 2 Nie lubię (rosół) z makaronem.
- 3 Pan Mirski nie zamawia ani (frytki) ani (groszek).
- 4 Kelner poleca (karp) z wody.
- 5 Goście nie zamawiają (drób).
- 6 To jest koszula mojego (mąż).
- 7 W szafce nie ma (kieliszek).
- 8 Mój brat nie lubi (pieczarki).
- 9 Na stole nie ma (sól).
- 10 W domu nie jadamy (zupy).

4 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pani Mirska biega od rana po mieście i załatwia różne sprawy.
b Mąż pani Mirskiej wszystkich spraw sam nie załatwi.
c Pan Mirski kupuje w kiosku papierosy i plan Warszawy.
d Pani Mirska prosi mężczyznę o informacje.
- 2 a Urzędniczka nie zna dobrze Warszawy.
b Pani Zofia chce kupić bilety autobusowe.
c „Orbis” jest na rogu Brackiej i Alej Jerozolimskich.
d Przystanek autobusowy jest przed hotelem.
- 3 a Pani Zofia siada w autobusie na wolnym miejscu.
b Pasażer pomaga pani Mirskiej skasować bilet.
c Do „Orbisu” trzeba skręcić w lewo.
d Apteka jest za kinem.
- 4 a Wieczorem poczta główna jest zamknięta.
b Urząd pocztowy na tej ulicy jest zamknięty wieczorem.
c Poczta główna jest w Alejach Jerozolimskich.
d Urząd pocztowy jest przy ulicy Krakowskiej.
- 5 a Zdzisław Kowalski musi wrócić do placu Wolności.
b Juliusz Pawlak idzie w niewłaściwym kierunku.
c Narodowy Bank Polski jest przy ulicy Mickiewicza.
d Ulica Słowackiego nie przecina ulicy Mickiewicza.

Ćwiczenie 1

na / po

Przykłady

Mąż pani Zofii biega od rana . . . mieście.
Mąż pani Zofii biega od rana **po** mieście.

Ja muszę wyjść . . . miasto.

Ja muszę wyjść **na** miasto.

- 1 Mąż pani Zofii biega od rana . . . mieście.
- 2 Ja muszę wyjść . . . miasto.
- 3 Dziecko biega . . . holu.
- 4 Musimy wysiąść . . . następnym przystanku.

- 5 Idę . . . pocztę podjąć pieniądze.
- 6 Wieczorem urząd pocztowy . . . rogu jest zamknięty.
- 7 Czy mogę zaprosić państwa . . . kieliszek koniaku?
- 8 Narodowy Bank Polski jest . . . Placu Wolności.
- 9 . . . obiedzie pójdziemy do kina, dobrze?
- 10 „Orbis” jest . . . drugiej stronie ulicy Brackiej.

Ćwiczenie 2

-am / -asz / -amy / -acie; -ę / -esz / -emy / -ecie

Przykłady

Gdzie kupisz znaczki?

ja / poczta

Kupię znaczki na poczcie.

Gdzie skasujecie bilety w autobusie?

my / kasownik

Skasujemy bilety w kasowniku.

1 Gdzie kupisz znaczki?	ja / poczta
2 Gdzie skasujecie bilety w autobusie?	my / kasownik
3 Gdzie przejdziemy na drugą stronę ulicy?	wy / koło apteka
4 Dokąd dojdę pierwszą przecznica?	ty / kino
5 Gdzie dostaniemy prasę?	wy / kiosk
6 Gdzie skręcimy w lewo?	wy / most
7 Gdzie nadam telegram?	ty / poczta
8 Dokąd dojdiesz ulicą Mickiewicza?	ja / „Orbis”
9 Gdzie poczekacie na autobus?	my / przystanek autobusowy
10 Dokąd pójdziecie wieczorem?	my / restauracja

Ćwiczenie 3

poinformować / wysiąść / w pobliżu / daleko / rogu / cztery / w lewo / przecznica

Przykład

Pan Mirski: Przepraszam pana. Czy może mnie pan . . . , gdzie jest apteka?

Pan Mirski: Przepraszam pana. Czy może mnie pan **poinformować**, gdzie jest apteka?

- 1 *Pan Mirski:* Przepraszam pana. Czy może mnie pan . . . , gdzie jest apteka?
- 2 *Pasażer:* Owszem. Apteka jest . . . hotelu „Bristol”. Radzę panu . . . na następnym przystanku w Alejach Jerozolimskich. Pójdzie pan pierwszą . . . na prawo.
- 3 *Pan Mirski:* A stamtąd czy . . . ?
- 4 *Pasażer:* Tak, dość daleko. Trzeba dojść do . . . ulicy i skręcić
Przejdzie pan . . . przecznice i apteka jest za „Bristolem”.
- 5 *Pan Mirski:* Dziękuję panu bardzo.

Ćwiczenie 4

wszyscy / wszystkie / wszystko

Przykład

. . . goście rozmawiają z naszym portierem w recepcji.

Wszyscy goście rozmawiają z naszym portierem w recepcji.

- 1 . . . goście rozmawiają z naszym portierem w recepcji.
- 2 Czy masz . . . w torbie?
- 3 Czy poczekamy na . . . panie przed hotelem?
- 4 Rano otwieramy w mieszkaniu . . . okna.
- 5 . . . sprawy paszportowe trzeba załatwiać we właściwym ministerstwie.
- 6 . . . walizy są już w taksówce.
- 7 Wieczorem . . . kioski są zamknięte.
- 8 . . . są dość zmęczeni po podróży.
- 9 W Polsce prawie . . . mówią po polsku.
- 10 Muszę załatwić . . . sprawy na mieście.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pan Adam wrócił z żoną autobusem do Warszawy.
b Pan Adam zarezerwował pokój w hotelu „Bristol”.
c Pan Tomski zaprosił pana Adama z żoną na kolację.
d W restauracji jedliśmy węgierskie potrawy i piliśmy polskie wina.
- 2 a Pan Mirski wysłał listy do Wrocławia i telegram do Ghany.
b Jutro pani Mirska kupi bilety kolejowe do Wrocławia.
c Pan Tomski nie rozmawiał z panem Adamem w Ministerstwie.
d Pan Mirski był rano u znajomych.
- 3 a Panu Adamowi fryzura żony nie podobała się.
b Pani Mirska siedziała u fryzjera prawie dwie godziny.
c Pani Mirska jest bardzo zadowolona z nowego uczesania.
d Panu Tomskiemu uczesanie nie bardzo podobało się.
- 4 a Ewunia jest małą dziewczynką.
b Żona pana Tomskiego przyjeżdża z Krakowa.
c Córka doktora Rybskiego zaręczyła się z panem Tomskim.
d Ewa ma zaręczyć się z panem Adamem.
- 5 a Dorota zaprasza Janinę na chwilę na kieliszek koniaku.
b Janina zmieniła pracę.
c Dzisiaj przyjechała do Janiny matka i czeka na nią.
d Dorota wpadnie do Janiny dzisiaj wieczorem.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Rano ja . . . różne sprawy w Ministerstwie. **pozałatwiać**

Rano ja pozałatwiałem różne sprawy w Ministerstwie.

W zeszłym roku mój brat . . . z moją koleżanką. **zaręczyć się**

W zeszłym roku mój brat zaręczył się z moją koleżanką.

- 1 Rano ja . . . różne sprawy w Ministerstwie. **pozałatwiać**
- 2 W zeszłym roku mój brat . . . z moją koleżanką. **zaręczyć się**
- 3 Wieczorem sąsiadki . . . do mnie na kawę. **wstąpić**
- 4 Ona niedawno . . . meble. **pozmieniać**
- 5 Państwo Mirscy . . . bardzo późno do hotelu. **wrócić**

- 6 Ja zawsze . . . o takim wieczorze! **marzyć**
 7 On nie . . . dobrze po podróży. **czuć się**
 8 Ty przecież . . . na dworcu, prawda? **pracować**
 9 Czy wy niedawno . . . pracę? **zmienić**
 10 Po kolacji moje znajome . . . i . . . dobre wino. **rozmawiać, pić**

Ćwiczenie 2

**bez ciebie / do mnie / go / do niej / do nas / dla nas / do ciebie / dla mnie
 na nas / na ciebie**

Przykłady

Kiedy mogę wpaść do Hanki?

Możesz wpaść . . . wieczorem.

Możesz wpaść do niej wieczorem.

Czy czekaliście na mnie na lotnisku?

Tak, czekaliśmy . . . przed południem.

Tak, czekaliśmy na ciebie przed południem.

- Kiedy mogę wpaść do Hanki?
Możesz wpaść . . . wieczorem.
- Czy czekaliście na mnie na lotnisku?
Tak, czekaliśmy . . . przed południem.
- Czy poszliście wczoraj do kina?
Nie, nie chcieliśmy iść . . .
- Gdzie widziałeś pana Pawlaka?
Widziałem . . . w stołówce.
- Czy chcesz wstąpić do mnie na chwilę?
Dobrze, wstąpię . . . na chwilę.
- Z kim przyjeżdża syn do pani?
Syn przyjeżdża . . . z narzeczoną.
- Wpadniemy do państwa na dwie godziny, dobrze?
Dobrze, wpadniecie . . . po obiedzie.
- Czy kupiłeś bilety w „Orbisie”?
Tak, kupiłam dwa bilety . . .
- Czy pani Kowalska załatwiła lekarstwo dla ciebie?
Tak, pani Kowalska załatwiła lekarstwo . . .
- Kto czeka na państwa w poczekalni?
Pan Jan Tomski czeka . . . w poczekalni.

Ćwiczenie 3

Przykład

Na deser jadłem ciastka, a państwo Tomscy . . . lody. (jeść)

Na deser jadłem ciastka, a państwo Tomscy jedli lody.

- Na deser jadłem ciastka, a państwo Tomscy . . . lody. (jeść)
- Wczoraj ojciec . . . pójść po sprawunki, a my mogliśmy pójść z mamą do fryzjera. (móc)
- Wczorajem my poszliśmy na interesujący film, a one . . . (pójść)
do restauracji.
- Wczoraj Adam podjął pieniądze z książeczki PKO, a Zofia (podjąć)
nic nie . . .
- Przecież ty . . . położyć się wcześniej, Dorota, a my nie (chcieć)
chcieliśmy.
- Po południu studenci fizyki . . . na wykłady, a studentki (pójść)
archeologii poszły na egzamin.
- One jadły kolację w węgierskiej restauracji, a my . . . (jeść)
w polskiej.
- Jak ten czas leci! Niedawno pan był nauczycielem, a one (być)
. . . uczennicami.
- Pan Tomski . . . na dworzec, a my szliśmy do domu. (iść)
- W zeszłym miesiącu ja . . . w Lublinie, a syn i córka byli (być)
na wsi.

Ćwiczenie 4

Przykład

Wczoraj z Krakowa.

wrócić / samolot

Wczoraj wróciłem samolotem z Krakowa.

- Wczoraj z Krakowa. **wrócić / samolot**
- Niedawno Magda Mirska ! **być / mała
dziewczynka**
- W zeszłym roku one . . . ze szkoły tym samym . . . **wracać / autobus**
- Pan Jan . . . na dworzec . . . **przyjechać / taksówka**
- Rano znajomi . . . na lotnisko „Okęcie”. **pojechać / samochód**
- Stanisław . . . na uniwersytecie w Warszawie. **być / student**

- 7 Wczoraj nasi goście do Wrocławia.
 8 W zeszłym miesiącu sąsiadka często . . .
 na wieś
 9 Państwo Mirscy za granicę.
 10 Mój kolega do Czechosłowacji.

wyjechać / samochód
jeździć / autobus
polecieć / samolot
pojechać / samochód

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Urząd pocztowy zajmuje dwie nieduże sale.
 b Urząd pocztowy zajmuje jedną dużą salę.
 c Na parterze odbiera się i wysyła pieniądze i telegramy.
 d Na piętrze kupuje się znaczki pocztowe i wysyła paczki.
- 2 a Pani Zofia prosi o pięć znaczków do kart pocztowych.
 b Pani Zofia prosi o dwa znaczki do listów zamiejscowych.
 c Urzędniczka oblicza opłatę za wszystkie znaczki.
 d Urzędniczka oblicza opłatę za osiem znaczków do kart.
- 3 a Za pilny telegram krajowy opłata wynosi 28 złotych.
 b Za telegram zagraniczny pani Mirska płaci 500 złotych.
 c Urzędnik nie ma drobnych pieniędzy.
 d Urzędnik nie wydaje pani Mirskiej reszty.
- 4 a Beata policzyła listy zwykłe.
 b Krystyna policzyła listy zwykłe duże, polecane i lotnicze.
 c Jest dwanaście listów lotniczych.
 d Beata idzie z listami na pocztę.
- 5 a Jerzy podjął 1000 złotych z książeczki PKO.
 b Jerzy chciał oddać dług koledze.
 c Przed Janem w kolejce stało kilka osób.
 d Janowi zostało kilkaset złotych do pierwszego.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Ile pieniędzy podjął z książeczki PKO?

800 złotych

Podjęłam osiemset złotych.

Czy dużo wynosi opłata pocztowa za list zwykły?

1 złoty 50 groszy

Opłata pocztowa za list zwykły wynosi złoty pięćdziesiąt.

1 Ile pieniędzy podjął z książeczki PKO?

800 złotych

2 Czy dużo wynosi opłata pocztowa za list zwykły?

1 złoty 50 groszy

3 Ile kosztuje telegram zagraniczny?

385 złotych 60 groszy

4 Ile musisz zapłacić za rozmowę międzymiastową?

19 złotych

5 Ile reszty wydał ci kelner?

40 złotych

6 Ile kosztuje ten samochód?

35 tysięcy złotych

- 7 Ile płacę za plan Warszawy? **10 złotych**
 8 Ile wynosi opłata za list lotniczy? **5 złotych 80 groszy**
 9 Ile płacimy za rachunek? **600 złotych**
 10 Ile kosztuje słowo w pilnym telegramie? **2 złote**

Ćwiczenie 2

czytelnie / międzymiastową / blankiet / paczkę / drukowanymi / waży / pilną / zagraniczny / podejść / opłaty / nadaje się / najpierw

Przykład

Pan Kowalski: Przepraszam pana. Gdzie można wysłać . . . do Anglii?

Pan Kowalski: Przepraszam pana. Gdzie można wysłać **paczkę** do Anglii?

- 1 *Pan Kowalski:* Przepraszam pana. Gdzie można wysłać . . . do Anglii?
 2 *Urzędnik:* Proszę . . . do okienka numer sześć i wypełnić . . . blankiet . . . literami. Potem proszę podać urzędnikowi wypełniony On . . . paczki i oblicza . . . pocztowe.
 3 *Pan Kowalski:* Chcę . . . nadać telegram . . . i zamówić . . . rozmowę . . .
 4 *Urzędnik:* Telegramy . . . na parterze, a rozmowy międzymiastowe zamawia się na pierwszym piętrze.
 5 *Pan Kowalski:* Dziękuję panu bardzo. Do widzenia.

Ćwiczenie 3

Przykłady

Kupiłam na pocztę znaczek na list polecony. **znaczek / znaczki / znaczków**
 Jeden . . . kosztował 4 złote.

Jeden znaczek kosztował cztery złote.

W kiosku oglądałem ładne karty. **karta / karty / kart**

Pięć . . . kosztowało 15 złotych.

Pięć kart kosztowało piętnaście złotych.

- 1 Kupiłam na pocztę znaczek na list polecony. **znaczek / znaczki / znaczków**
 Jeden . . . kosztował 4 złote.
 2 W kiosku oglądałem ładne karty. **karta / karty / kart**
 Pięć . . . kosztowało 15 złotych.
 3 Wysłałam właśnie telegram do rodziny. **słowo / słowa / słów**
 Trzy . . . kosztowały 9 złotych.

- 4 Byliśmy na obiedzie w barze mlecznym. **danie / dania / dań**
 Jedno . . . kosztowało 17 złotych.
 5 Na parterze kupiłem karty pocztowe. **karta / karty / kart**
 Dwadzieścia dwie . . . kosztowały 66 złotych.
 6 Sąsiadka nadała telegram do Włoch. **słowo / słowa / słów**
 Dziesięć . . . kosztowało 210 złotych.
 7 Wysłaliśmy telegramy do Kanady. **telegram / telegramy / telegramów**
 Osiem . . . kosztowało 400 złotych.
 8 Poszliśmy do kawiarni na kawę i ciastka. **kawa / kawy / kaw**
 Jedna . . . kosztowała 12 złotych.
 9 Wrzuciłam do skrzynki listy do znajomych. **list / listy / listów**
 Siedem . . . zwykłych kosztowało 10 złotych 50 groszy.
 10 W zeszłym miesiącu telefonowaliśmy kilka **rozmowa / rozmowy / rozmów**
 razy do Ghany.
 Cztery . . . zagraniczne kosztowały 700 złotych.

Ćwiczenie 4

Przykład

Byłem winien koledze kilka (tysiące) złotych.

Byłem winien koledze kilka tysięcy złotych.

- 1 Byłem winien koledze kilka (tysiące) złotych.
 2 W Krakowie stoi dużo (stare domy).
 3 Mamy w domu niemało (dobre książki).
 4 Za kilka (miesiące) wyjeżdżamy do Pragi.
 5 Przede mną w kolejce stało kilkanaście (osoby).
 6 Czy masz trochę (drobne pieniądze)?
 7 Zostało mi kilkaset (złote) do pierwszego.
 8 W autobusie jest niedużo (wolne miejsca).
 9 Po pracy kupiliśmy trochę (jarzyny) i poszliśmy do domu.
 10 Lubię wiele (węgierskie potrawy).

7 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pan Adam zwykle wstaje o ósmej (8.00).
b Zazwyczaj nie je śniadania, bo nie ma na to czasu.
c Około godziny jedenastej (11.00) je śniadanie w stołówce.
d Zegar ścienny wskazuje godzinę pierwszą (1.00) w nocy.
- 2 a Pani Zofia wstała o wpół do ósmej (7.30).
b Zegar śpieszył się pół godziny.
c Zegarek pana Adama stanął o drugiej w nocy (2.00).
d Zegarek pani Zofii spóźnia się prawie pięć minut na dobę.
- 3 a Dwudziestego siódmego czerwca państwo Mirscy muszą jechać do Warszawy.
b Konferencja zaczyna się o szóstej (18.00).
c Pan Adam woli jechać pociągiem o czwartej dwadzieścia trzy (4.23).
d Śniadanie zdąży zjeść w domu.
- 4 a Barbara spóźniła się do kina okrągłą godzinę.
b Jacek kupił bilety do „Kosmosu” na osiemnastą piętnaście (18.15).
c Barbara i Jacek mają okrągłe pół godziny do rozpoczęcia seansu.
d Do kina pojadą autobusem.
- 5 a Irena piecze w kuchni ciastka.
b Na zegarze było pięć po szóstej (18.05).
c Dorotka już śpi.
d Irena chce posłuchać lekcji języka polskiego w radiu.

Ćwiczenie 1

Przykłady

O której dziś wstałeś? 5.00
Wstałem dziś o piątej.

O której odjeżdża pociąg do Warszawy? 14.31
Pociąg do Warszawy odjeżdża o czternastej trzydzieści jeden / o drugiej trzydzieści jeden.

- 1 O której dziś wstałeś? 5.00
- 2 O której odjeżdża pociąg do Warszawy? 14.31
- 3 O której zwykle wstaje pan Mirski? 6.15
- 4 O której zaczęła się konferencja? 10.00

- 5 O której masz spotkanie w Ministerstwie? 1.25
- 6 O której zaczynacie naukę w szkole? 8.00
- 7 O której wychodzisz zwykle do pracy? 8.30
- 8 O której rozpoczął się seans w kinie? 18.45
- 9 O której zaczyna się lekcja języka angielskiego? 19.05
- 10 O której wracasz dziś wieczorem do domu? 17.55

Ćwiczenie 2

swój / swoja / swoje

Przykład

Dorotka opowiada bajkę (swoja / swojej) lalce.

Dorotka opowiada bajkę **swojej** lalce.

- 1 Dorotka opowiada bajkę (swoja / swojej) lalce.
- 2 Muszę nakręcić (swój / swoim) zegarek, bo stanął w nocy.
- 3 Zwykle jeździmy na wieś ze (swoja / swoją) córką.
- 4 Pani Barbara opowiada (swoja / swojej) znajomej o podróży do Włoch.
- 5 Posłucham teraz muzyki w (swój / swoim) pokoju.
- 6 Chcę zamówić pilną rozmowę ze (swój / swoim) mężem.
- 7 Masz chyba gdzieś (swój / swojego) dowód osobisty?
- 8 Wieczorem zwykle piszę listy przy (swoje / swoim) biurku.
- 9 Byłam wczoraj na interesującym filmie ze (swoja / swoją) koleżanką.
- 10 Zapomniałem oddać (swoje / swoim) radio do naprawy.

Ćwiczenie 3

wskazuje / zarezerwowany / to / godzina / możliwe / ósmą trzydzieści / zegarku /
śpieszy się / oddać / zepsuty / iść piechotą / przejść się / dokładny czas / co pół
godziny / nakręcić / cofnąć wskazówki / dużo czasu / spojrzałem

Przykład

Irena: Dziękuję ci za wspaniałą kolację. Która . . . ?

Irena: Dziękuję ci za wspaniałą kolację. **Która godzina?**

- 1 Irena: Dziękuję ci za wspaniałą kolację. Która . . . ? Mój zegarek . . .
czwartą. Czy to . . . ?

- 2 **Jacek:** Żartujesz! Przecież mieliśmy . . . stolik na Na moim . . . jest jedenasta piętnaście, ale on zazwyczaj . . . dziesięć minut na dobę. Muszę go . . . do naprawy.
- 3 **Irena:** A mój zegarek stanął. Czy nie jest . . . ? Chyba po prostu zapomniałam go rano Zwykle nie mam na . . . czasu.
- 4 **Jacek:** Przed chwilą . . . na zegar na wieży. Jest jedenasta pięć. Muszę . . . zegarka. Mamy wreszcie Czy wracamy do domu?
- 5 **Irena:** Dobrze. Autobusy jeżdżą wieczorem A może wolisz . . . ?
- 6 **Jacek:** Świetnie, mam ochotę . . . z tobą po świeżym powietrzu. Przecież mamy

Ćwiczenie 4

. . . sie

Przykłady

Ojciec był zdenerwowany, bo . . . do pracy. **spóźnić się**
Ojciec był zdenerwowany, bo spóźnił się do pracy.

Zbigniew właśnie . . . w łazience. **golić się**
Zbigniew właśnie goli się w łazience.

1 Ojciec był zdenerwowany, bo . . . do pracy.	spóźnić się
2 Zbigniew właśnie . . . w łazience.	golić się
3 Nasze dzieci zawsze . . . przed kolacją.	myć się
4 Wczoraj . . . fizyki i byliśmy bardzo zmęczone.	uczyć się
5 Przepraszam cię, ale . . . na dworzec.	śpieszyć się
Porozmawiamy później, dobrze?	
6 . . . z tobą, bo mam wolny kwadrans przed rozpoczęciem spotkania.	przejąć się
7 Jesteś złośliwy, ona nie . . . na lekcje!	spóźniać się
8 Czy . . . na mnie, Maciusiu?	gniewać się
9 Jak . . . pańska rodzina?	mieć się
10 Zwykle wstajemy późno, szybko . . . i wychodzimy z domu.	ubierać się

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Adam i Zofia Mirscy przebywali cztery lata w Ghanie.
 b Dwudziestego szóstego lipca cała rodzina wybiera się do dziadka Pawła na imieniny.
 c W niedzielę, poniedziałek i wtorek Borys i Andrzej będą zwiedzali Wrocław.
 d We czwartek planują wycieczkę nad jeziora.
- 2 a Borys życzy dziadkowi zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności.
 b Mama, jak zwykle, poprawia coś przy sukni.
 c Agata po raz dziesiąty zmienia uczesanie.
 d Tata stoi w przedpokoju, pochrząkuje i jest zadowolony.
- 3 a Borys je szynkę, sałatkę i śledzie.
 b Lody truskawkowe Magdy to raj dla podniebienia.
 c Agata już nie kuje, bo zdała egzamin wstępny.
 d Wszyscy goście śpiewają dziadkowi „Sto lat!”.
- 4 a Pani Helena dziękuje panu Janowi za wspaniałą kawę.
 b Pani Wojnowa obchodzi dzisiaj imieniny.
 c Pani Wojnowa nie obchodzi imienin drugiego marca.
 d Pan Jan zrobił pani Helenie wielką niespodziankę.
- 5 a Jarosław zdał wszystkie egzaminy.
 b Zbigniew pochodzi w sierpniu po górach.
 c Jarosław będzie pomagał rodzicom w czasie wakacji.
 d Zbigniew przesiedzi całe wakacje na wsi.

Ćwiczenie 1

Przykład

Kto przebywał cztery lata w Ghanie?

Pan Mirski przebywał cztery lata w Ghanie.

- 1 Kto przebywał cztery lata w Ghanie?
- 2 Kto wrócił do kraju przed tygodniem?
- 3 Kto miał dwadzieścia lat?
- 4 Kto mieszkał w Lublinie?
- 5 Jak nazywał się brat pani Zofii?
- 6 Jak nazywał się kolega Andrzeja?

- 7 Kto pojechał nad jeziora?
- 8 Jak nazywał się ojciec pana Adama?
- 9 Kto zaprosił Borysa na tydzień?
- 10 Kto był na imieninach dziadka Pawła?

Ćwiczenie 2

Przykład

Myślę, że we wrześniu Agata będzie . . . do egzaminu. **przygotowywać się**

Myślę, że we wrześniu Agata będzie przygotowywała się do egzaminu.

1 Myślę, że we wrześniu Agata będzie . . .	przygotowywać się
do egzaminu.	
2 Na lekcji uczennice będą . . . ćwiczenia.	poprawiać
3 Kiedy będziecie . . . wycieczkę po mieście?	planować
4 W marcu będziemy . . . w polskich górach.	przebywać
5 Na imieninach taty goście będą . . . „Sto lat”.	śpiewać
6 To rozumiałe, że dopiero we wrześniu	myśleć
będziemy . . . o nauce.	
7 Drugiego marca Helena będzie . . . życzenia	przyjmować
imieninowe.	
8 Jutro mój brat będzie . . . rok na Akademii	zaliczać
Górniczno-Hutniczej.	
9 Będziemy . . . polską kuchnię w czasie podróży	doceniać
w Polsce.	
10 Po obiedzie Magda i Agata będą . . . listy do	pisać
cioci Ireny.	

Ćwiczenie 3

Przykład

Zięć pana Mirskiego wrócił z Anglii przed . . . **tydzień**

Zięć pana Mirskiego wrócił z Anglii przed tygodniem.

1 Zięć pana Mirskiego wrócił z Anglii przed . . .	tydzień
2 W lutym wybieramy się z . . . na wycieczkę za	brat
granice.	

3 Kupiliśmy . . . butelkę dobrego koniaku.	ojciec
4 Przed . . . obchodziłam imieniny w maju.	rok
5 Państwo Mirscy byli . . . w Ghanie.	cztery lata
6 W sobotę wysłałam . . . paczkę do Krakowa.	brat
7 Dwudziestego czerwca pojechaliśmy z . . . na wieś.	bracia
8 Przez cały rok pani Zofia myślała o . . . w kraju.	syn
9 Po . . . nauki w liceum będziesz mógł studiować	cztery lata
na uniwersytecie.	
10 Planujemy przesiedzieć kilka . . . nad jeziorami.	tygodni

Ćwiczenie 4

Przykład

Mamo, . . . kolację, bo jesteśmy głodni. **ty / zrobić**

Mamo, zrób kolację, bo jesteśmy głodni.

1 Mamo, . . . kolację, bo jesteśmy głodni.	ty / zrobić
2 Magda, . . . o egzaminach. Masz jeszcze dużo	ty / zapomnieć
czasu na naukę!	
3 Borys, . . . śledzia! Jest doskonały!	ty / skosztować
4 . . . mi, proszę, co to znaczy „kuć”?	ty / powiedzieć
5 A teraz . . . zdrowie naszej mamy!	my / wypić
6 Niech tata . . . porządek w moim pokoju!	on / ocenić
7 Nie . . . ze mnie, ja strasznie boję się wody!	wy / śmiać się
8 Proszę, niech państwo . . .	oni / siadać
9 Dzieci, . . . , jak przechodzicie przez ulicę!	wy / uważać
10 Niech babcia . . . mi trochę lodów truskawkowych.	ona / dać

9 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Magda czeka w domu na połączenie z Tarnowem.
b Borys zgubił kartkę, na której zapisał numer telefonu znajomych.
c Borys pamięta kolejność liter w łacińskim alfabecie.
d Telefonistka uzyskała połączenie z Tarnowem.
- 2 a Borys miał zadzwonić do znajomych wieczorem.
b Magda znalazła kartkę z numerem telefonu.
c Borys nie umie korzystać z polskich książek telefonicznych.
d W spisie telefonów nie można znaleźć Tarnowa.
- 3 a Andrzej chciał dostać połączenie z Tarnowem na pocztę.
b Numer dziewięćset to numer centrali międzymiastowej w Warszawie.
c Za chwilę Borys powinien dostać połączenie.
d Warszawa ma połączenie automatyczne z Tarnowem.
- 4 a Telefonistka zamawia pilną rozmowę ze Szczecinem.
b Pan Skalski podaje telefonistce numer wewnętrzny trzysta osiemdziesiąt osiem.
c Telefonistka zaraz łączy pana Skalskiego ze Szczecinem.
d Pan Skalski nie czeka na połączenie.
- 5 a Pan Markiewicz prosi o numer wewnętrzny czterdzieści siedem.
b Telefonistka nie łączy go z numerem czterdzieści pięć.
c Pan Markiewicz łączy się sam z numerem czterdzieści pięć.
d Pana inżyniera Górnego nie ma w pracy.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Potrzebny mi jest numer telefonu sąsiadki, więc . . . posłużyć się książką telefoniczną.

powinienem / powinnaś

Potrzebny mi jest numer telefonu sąsiadki, więc
powinienem posłużyć się książką telefoniczną.

Barbara . . . iść do doktora, bo od rana nie czuje się dobrze.

powinnam / powinna

Barbara **powinna** iść do doktora, bo od rana nie czuje się dobrze.

- 1 Potrzebny mi jest numer telefonu sąsiadki, więc . . . posłużyć się książką telefoniczną. **powinienem / powinnaś**
- 2 Barbara . . . iść do doktora, bo od rana nie czuje się dobrze. **powinnam / powinna**
- 3 My . . . zadzwonić do ojca do domu, bo numer wewnętrzny w pracy nie odpowiada. **powinniśmy / powinni**
- 4 Zosiu, zgubiłaś numer telefonu znajomych, więc . . . skorzystać z książki telefonicznej. **powinnaś / powinna**
- 5 Nie będziecie mogli pójść do wnuczki na imieniny, więc . . . zadzwonić do niej. **powinniśmy / powinniście**
- 6 Borys . . . zrezygnować z tej rozmowy, bo telefonistka po raz trzeci nie uzyskała połączenia. **powinienem / powinien**
- 7 Wszyscy . . . pamiętać kolejność liter w łacińskim alfabecie, bo spis telefonów jest w układzie alfabetycznym. **powinni / powinny**
- 8 Pani Skalska i córka . . . wrócić do domu około drugiej trzydzieści. **powinniście / powinny**
- 9 Koleżanki . . . wpaść do ciebie po południu, Irenko. **powinni / powinny**
- 10 Drugie danie . . . być też wspaniałe, bo babcia jest prawdziwą mistrzynią w kuchni. **powinien / powinno**

Ćwiczenie 2

Przykład

Telefonistka: (Słuchać). Recepcja.

Telefonistka: **Słucham. Recepcja.**

- 1 *Telefonistka:* (Słuchać). Recepcja.
- 2 *Pan Górny:* Tu wewnętrzny czterdzieści osiem. (Chcieć) zamówić pilną rozmowę ze Szczecinem, ale nie (znać) numeru telefonu kolegi.
- 3 *Telefonistka:* (Prosić) chwileczkę poczekać. Nazwisko abonenta?
- 4 *Pan Górny:* Jan Skalski. (Mieszkać) przy ulicy Konopnickiej szesnaście.
- 5 *Telefonistka:* (Podawać) numer: siedemset osiemdziesiąt dziewięć—dwanaście. (Spróbować) pana połączyć. Numer w Szczecinie nie (odpowiadać). Czy będzie pan (czekać)?
- 6 *Pan Górny:* Nie, chyba (zrezygnować). (Dziękować) pani.

(nigdy) nie

Przykłady

Czy muszę prosić centralę międzymiastową o połączenie z Warszawą?

Nie, nie musisz prosić . . . o połączenie z Warszawą.

Nie, nie musisz prosić centrali międzymiastowej o połączenie z Warszawą.

Czy często gubisz swoje klucze?

Nie, nigdy nie gubię . . .

Nie, nigdy nie gubię swoich kluczy.

1 Czy muszę prosić centralę międzymiastową o połączenie z Warszawą?

Nie, nie musisz prosić . . . o połączenie z Warszawą.

2 Czy często gubisz swoje klucze?

Nie, nigdy nie gubię . . .

3 Czy chcecie kupić kwiaty dla dziadka?

Nie, nie chcemy kupić . . . dla dziadka.

4 Czy planujecie w marcu wycieczkę w góry?

Nie, nie planujemy w marcu . . . w góry.

5 Czy on zna łaćński alfabet?

Nie, on nie zna . . .

6 Czy często jadacie sałatkę z jarzyn?

Nie, nigdy nie jadamy . . . z jarzyn.

7 Czy koledzy Andrzeja zaliczyli rok studiów?

Nie, koledzy Andrzeja nie zaliczyli jeszcze . . .

8 Czy znalazłaś kartkę z adresem hotelu?

Nie, nie znalazłam . . . z adresem hotelu.

9 Czy często oglądacie telewizję w ciągu tygodnia?

Nie, nigdy nie oglądamy . . . w ciągu tygodnia.

10 Czy często kupujecie czasopisma?

Nie, nigdy nie kupujemy . . .

jak . . . , to . . .

Przykłady

Jak (mieć) ochotę na kieliszek koniaku,

to . . .

Jak (usłyszeć) sygnał ciągły, to . . .

Jak masz ochotę na kieliszek koniaku,

to wstąp ze mną do baru.

Jak usłyszysz sygnał ciągły, to wykręcaj numer warszawski.

1 Jak (mieć) ochotę na kieliszek koniaku, to . . .

2 Jak (usłyszeć) sygnał ciągły, to . . .

3 Jak (przyjechać) do domu, to . . .

4 Jak (potrzebować) czysty ręcznik, to . . .

5 Jak (iść) po sprawunki, to . . .

6 Jak (chcieć) spać w hotelu, to . . .

7 Jak (mieć) ochotę na coś z kuchni polskiej, to . . .

8 Jak (mieć) kupić gazetę, to . . .

wykręcaj numer warszawski.

wstąp ze mną do baru.

wykręcaj numer warszawski.

wstąp ze mną do baru.

kup chleb i masło.

zarezerwuj pokój w „Bristolu”.

idź do kiosku.

zadzwoń do mamy.

poproś pokojową.

zamów karpia w galarecie.

10 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Polska odzyskała Wrocław po drugiej wojnie światowej.
b Gmach Uniwersytetu Wrocławskiego jest to piękny pałac w stylu gotyckim.
c Na Rynku Starego Miasta Borys zachwyca się renesansowym ratuszem i barokowymi kamienicami.
d W Ostrowie Tumskim zwiedzaliśmy kościół świętego Wojciecha.
- 2 a Dla Borysa barok jest najpiękniejszym stylem w architekturze.
b Magda uwielbia barok i barokowe aniołki.
c W Muzeum Pocztownym Magda, Borys i Jędrzek nie widzieli konnych dyliżansów pocztowych.
d Najważniejszy dział muzeum to wielki zbiór znaczków.
- 3 a Magda ma siły iść dalej i nie jest jej gorąco.
b Borys przywykł do wyższych temperatur, bo w Bułgarii jest cieplej.
c Najbliżej jest do restauracji „Ratuszowa”.
d W restauracji „Pod Żółtą Kaczką” dają lepsze jedzenie i obsługa jest szybsza.
- 4 a Pojutrze Jerzy i Ewa zwiedzą Muzeum Śląskie.
b Jutro zwiedzą razem najnowszą dzielnicę Wrocławia.
c Joasia jest blada i chuda, bo niedawno chorowała.
d Maciej jest ładniejszy i mocniejszy.
- 5 a Teresa ma trzy mniejsze pokoje.
b Największy pokój to pokój Małgosi.
c Przedpokój Teresy jest dłuższy i szerszy niż Urszuli.
d Teresa ma taką samą łazienkę jak Urszula.

Ćwiczenie 1

Przykład

W lipcu w Polsce temperatura jest *wysoka*, w Bułgarii jest . . . ,
a w Ghanie

*W lipcu w Polsce temperatura jest wysoka, w Bułgarii jest wyższa,
a w Ghanie najwyższa.*

- 1 W lipcu w Polsce temperatura jest *wysoka*, w Bułgarii jest . . . ,
a w Ghanie

- 2 Gmach uniwersytecki w stylu barokowym jest *piękny*, renesansowy budynek na Rynku Starego Miasta jest ratusz
- 3 Mój pokój jest *mały*, pokój brata . . . , a pokój siostry
- 4 Okno w kuchni jest *duże*, okno w łazience jest . . . , a okno w pokoju jest
- 5 Ojciec Magdy jest *tęgi* i *wysoki*, dziadek Magdy jest . . . i . . . niż ojciec, a wujek jest . . . i
- 6 Danuta jest *miła*, Teresa jeszcze . . . , ale Joasia jest
- 7 W restauracji „Ratuszowa” dają *dobre* jedzenie, w restauracji „Pod Żółtą Kaczką” jedzenie jest znacznie . . . , a w „Budapeszcie” jest
- 8 Lublin to *stare* miasto, Wrocław to . . . miasto od Lublina, ale Kraków to . . . miasto.
- 9 Nasza ulica jest *szeroka*, pierwsza przecznica jest . . . , a aleja w pobliżu jest
- 10 Jurek jest *mocny*, Maciej . . . , a ich kolega

Ćwiczenie 2

zgodzić / zobaczyć / zgłosić / pokazać / kupić / odpocząć / czekać / zjeść / napić się / wybaczyć

Przykład

Czy masz trochę wody mineralnej? Mam ochotę . . . czegoś zimnego.

Czy masz trochę wody mineralnej? Mam ochotę napić się czegoś zimnego.

- 1 Czy masz trochę wody mineralnej? Mam ochotę . . . czegoś zimnego.
- 2 Poproszę o deklarację celną. Chcę coś . . . do oclenia.
- 3 Na pewno jesteście bardzo głodni po lekcjach. Chcecie coś . . . ?
- 4 Muszę wyjść na miasto po sprawunki. Chcę . . . coś na kolację.
- 5 Wstąp do mnie na chwilę. Chcę ci . . . moje nowe meble.
- 6 Nie mamy już czasu. Nie możemy dłużej na niego
- 7 Janek znowu spóźnił się na spotkanie. Nie mogę mu tego
- 8 Nie mogę się z tobą . . . , że podróż samolotem jest przyjemniejsza od podróży pociągiem.
- 9 Teresa jest bardzo zmęczona. Chce . . . przez miesiąc na wsi.
- 10 Studentom potrzebny jest plan Wrocławia. Chcą . . . wszystkie zabytki w mieście.

Przykład

W Ogrodzie Botanicznym było (*chłodno / chłodniej / najchłodniej*) niż na ulicy.

W Ogrodzie Botanicznym było **chłodniej** niż na ulicy.

- 1 W Ogrodzie Botanicznym było (*chłodno / chłodniej / najchłodniej*) niż na ulicy.
- 2 W czasie zwiedzania miasta Magdzie było (*gorąco / goręcej / najgoręcej*).
- 3 Danuta chorowała bardzo długo, a Janek jeszcze (*długo / dłużej / najdłużej*).
- 4 (*Blisko / Bliżej / Najbliżej*) stąd na Rynek niż na Uniwersytet.
- 5 Pokażemy wam (*daleko / dalej / najdalej*) dział historii poczty polskiej.
- 6 Bardzo lubię twoją rodzinę, ale (*bardzo / bardziej / najbardziej*) twoją mamę.
- 7 Magda marudziła, bo (*źle / gorzej / najgorzej*) się czuła.
- 8 Miło jest posiedzieć w kawiarni, ale (*przyjemnie / przyjemniej / najprzyjemniej*) odpoczywać wśród zieleni.
- 9 Mój brat urodził się o kilka minut (*wcześniej / wcześniej / najwcześniej*) niż ja.
- 10 Dłużej zwiedzaliśmy ratusz niż Rynek, ale (*długo / dłużej / najdłużej*) zachwycaliśmy się kamienicami w stylu renesansowym.

Ćwiczenie 4

Przykłady

Hotel „Bristol” jest (wysoki) od (ten budynek).

Hotel „Bristol” jest **wyższy** od tego budynku.

Nasz samochód jedzie o wiele (szybko) niż (ta taksówka).

Nasz samochód jedzie o wiele **szybciej** niż ta taksówka.

- 1 Hotel „Bristol” jest (wysoki) od (ten budynek).
- 2 Nasz samochód jedzie o wiele (szybko) niż (ta taksówka).
- 3 Ten neseser jest o wiele (lekki) od (moja waliza).
- 4 Woda w kranie jest (ciepła) niż (woda) w wannie.
- 5 Powietrze w mieście jest o wiele (gorące) od (powietrze) na wsi.
- 6 Przedpokój rodziców jest (szeroki) od (wasz).
- 7 Córka sąsiada jest (chuda) od (nasza siostrzenica).
- 8 Ten chleb jest o wiele (świeży) od (tamten).

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a W „Cepelii” Agata będzie namawiała Borysa na wyroby z bursztynu.
b Wyroby ludowe są dużo droższe od wyrobów bursztynowych.
c Przedmioty z drzewa, miedzi czy żelaza są typowymi upominkami z Polski.
d Nikifor jest to polski malarz-prymitywista.
- 2 a Borys nie miał kłopotu z wyborem upominków dla rodziny.
b Jędrzek proponuje parę spinek z ciemnymi bursztynami dla ojca Borysa.
c Dla siostry Borys kupi Łowiczanekę.
d A dla babci małą kasetkę na nici.
- 3 a Borys nie kupił obrazka Nikifora, bo nie będzie mógł go wywieźć za granicę.
b Pani Mirska przynosi Borysowi album z reprodukcjami Noakowskiego.
c Autentyczny obraz jest mniej wartościowy niż album z reprodukcjami.
d Pani Stojanowa nie będzie zachwycona prezentem.
- 4 a Pani Ziębina chce kupić akwarelę Olpińskiego.
b Sprzedawca ma tylko jedną akwarelę Makowskiego.
c Cena akwareli Olpińskiego jest wyższa niż cena obrazu Makowskiego.
d Pani Ziębina woli kupić obraz tańszy i mniej wartościowy.
- 5 a Danuta musi kupić jakiś prezent dla ojca.
b Większy portfel będzie bardziej praktyczny.
c Krystyna zamierzała kupić jakąś torebkę dla mamy.
d Czarna torba jest ładna i lekka.

Ćwiczenie 1

sam / -a / -o

Przykład

Chcę . . . przejść się po świeżym powietrzu.

Chcę **sam** przejść się po świeżym powietrzu.

- 1 Chcę . . . przejść się po świeżym powietrzu.
- 2 Agata nie chce zostać . . . w domu.
- 3 Powinieneś . . . załatwić te sprawy.
- 4 Urszula . . . upiekła doskonałe ciastka.
- 5 Babcia . . . robi wspaniałe lody truskawkowe.
- 6 Andrzej . . . zaplanował zwiedzanie Wrocławia.

- 7 Nie lubię . . . chodzić do kina.
 8 Dziecko nie powinno . . . zostawać w domu.
 9 Czy możesz . . . zrobić śniadanie, Zosiu?
 10 . . . wino było dosyć dobre, ale potrawy polskie to raj dla podniebienia.

Ćwiczenie 2

po- (pó-) / na- / za- / z- / od- / wy- / s- / u- / o-

Przykład

- Rano zazwyczaj *golę się, myję i jem* śniadanie. (golić się / myć się / jeść)
 Jutro rano też . . . , . . . i . . . śniadanie.
 Jutro rano też *ogolę się, umyję i zjem* śniadanie.
- 1 Rano zazwyczaj *golę się, myję i jem* śniadanie. (golić się / myć się / jeść)
 Jutro rano też . . . , . . . i . . . śniadanie.
- 2 *Kończymy* już lekcję. (kończyć)
 Za chwilę . . . lekcję.
- 3 We wrześniu *jedziemy* na wycieczkę w góry. (jechać)
 Za miesiąc . . . na wycieczkę w góry.
- 4 Pani Stojanowa sama trochę *maluje*. (malować)
 W czasie wakacji . . . kilka interesujących zabytków w Bułgarii.
- 5 Czy *dzwonisz* do Ireny? (dzwonić)
 Tak, . . . do niej za pół godziny.
- 6 Mój adapter jest zepsuty i muszę go *dać* do (dać)
 naprawy.
 Po południu będę miała czas i . . . go do naprawy.
- 7 O której godzinie *jadą* państwo do Krakowa? (jechać)
 . . . chyba około godziny czwartej.
- 8 Czy *rezygnujecie* z rozmowy z Ostrowem? (rezygnować)
 Tak, chyba . . . , bo numer nie odpowiada.
- 9 Czy pan *próbuję* sam zrobić to ćwiczenie? (próbować)
 Niech pan . . . sam zrobić to ćwiczenie.
- 10 *Idziemy* teraz na miasto po zakupy. (iść)
 Potem . . . do Ogrodu Botanicznego.

Ćwiczenie 3

Przykłady

Zamierzam kupić . . . parę spinek z ciemnymi bursztynami. ojcu / ojca

Zamierzam kupić ojcu parę spinek z ciemnymi bursztynami.

Dla . . . wybrałem małą kasetkę na nici.

siostrze / siostry

Dla siostry wybrałem małą kasetkę na nici.

- 1 Zamierzam kupić . . . parę spinek z ciemnymi bursztynami. ojcu / ojca
- 2 Dla . . . wybrałem małą kasetkę na nici. siostrze / siostry
- 3 Basia przyniosła bukiet pięknych róż dla . . . rodzicom / rodziców
- 4 W „Desie” kupiliśmy . . . obraz malarza-prymitywisty. mamie / mamy
- 5 Dla . . . wybrałyśmy elegancki portfel. dziadkowi / dziadka
- 6 Muszę kupić coś na imieniny . . . znajomych. dziecku / dziecka
- 7 Myślę, że zarezerwujemy pokój dla naszego . . . gościowi / gościa
 w „Bristolu”.
- 8 Pani Wojnowa kupiła piękny talerz ze srebra dla . . . bratu / brata
- 9 W „Cepelii” Borys wybiera upominki dla . . . rodzinie / rodziny
- 10 Kupiłam wczoraj . . . śliczne maty słomiane. Teresie / Teresy

Ćwiczenie 4

mniej . . . niż / równie . . . jak / bardziej . . . niż

Przykład

Obraz autentyczny jest . . . wartościowy . . . reprodukcja.

Obraz autentyczny jest **bardziej** wartościowy **niż** reprodukcja.

- 1 Obraz autentyczny jest . . . wartościowy . . . reprodukcja.
- 2 Strój Łowiczanki jest . . . kolorowy . . . Krakowianki.
- 3 Bursztynowe drobiazgi są . . . drogie . . . przedmioty ze srebra.
- 4 Cena akwareli Nikifora jest . . . wysoka . . . cena obrazu Makowskiego.
- 5 Bursztynowe upominki są . . . drogie . . . inne wyroby ludowe.
- 6 Zwiedzanie miasta jest . . . męczące . . . wybieranie prezentów.
- 7 W salonie „Desy” przedmioty są . . . wartościowe . . . w sklepie z upominkami.
- 8 Wyroby lniane są . . . tanie . . . wyroby słomiane.
- 9 Obrazy Olpińskiego są . . . znane . . . akwarele Makowskiego.
- 10 Wyroby z miedzi są . . . tanie . . . wyroby ze srebra.

12 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Studenci mieszkają w namiotach nad jeziorem.
b Dzisiaj odbędą się międzynarodowe zawody kajakowe.
c Mieszkańcy Mikołajek, turyści i czasowicze urządzają ognisko.
d Wczoraj Andrzej był na rybach z dwoma Czechami.
- 2 a Jędrak bierze udział w spływie kajakowym.
b Z Hanką przyjechało kilku kolegów z Uniwersytetu Warszawskiego.
c Trzej koledzy Andrzeja są w grupie kajakowców.
d Hanka śpi w domku kempingowym.
- 3 a Borys płoszy ryby Andrzejowi.
b Andrzej złowił kilkanaście szczupaków.
c Chłopcy niosą trofeum Andrzeja do obozu.
d Rumuńscy przyjaciele to doświadczeni wędkarze.
- 4 a Do międzynarodowego hotelu studenckiego przyjechało pięć Angielek.
b Wczoraj zapowiedziały przyjazd dwie Francuzki.
c W hotelu zostały cztery pokoje zamówione przez Włochów i Belgów.
d W hotelu jest jeszcze kilka wolnych pokoi.
- 5 a Ciężarówka z pościelą już odjechała.
b Po śniadaniu kierowcy zawiozą pościel i przyjadą po namioty.
c Walizki są już w bagażniku.
d Dziewczynki siedzą już w autobusach.

Ćwiczenie 1

przyjaciele / Amerykanie / Rosjanie

Przykład

W czerwcu pojechaliśmy nad jeziora z naszymi przyjaciele

W czerwcu pojechaliśmy nad jeziora z naszymi przyjaciółmi.

- 1 W czerwcu pojechaliśmy nad jeziora z naszymi przyjaciele
- 2 Zaprośiliśmy . . . na kolację do „Ratuszowej”. przyjaciele
- 3 W pociągu spotkałem kilku Amerykanie
- 4 Po południu odwiedzimy . . . w ich nowym mieszkaniu. przyjaciele
- 5 Paru . . . brało udział w konferencji w Ministerstwie. Rosjanie
- 6 Najważniejsi dla mnie są przyjaciele
- 7 Przy ognisku długo rozmawialiśmy o prawdziwych przyjaciele
- 8 Chcemy kupić . . . jakiś prezent. przyjaciele

- 9 Pokazałam . . . piękny Rynek Starego Miasta w Warszawie. Amerykanie
- 10 Na wakacjach często pływaliśmy żaglówkami z Rosjanie

Ćwiczenie 2

Przykład

. ?

Nie, moi synowie nie są wysocy.

Czy twoi synowie są wysocy?

Nie, moi synowie nie są wysocy.

1 ?

Nie, moi synowie nie są wysocy.

2 ?

Tak, nasi sąsiedzi są mili.

3 ?

Tak, nasi ojcowie są zajęci.

4 ?

Tak, chłopcy są bardzo głodni.

5 ?

Tak, czasowicze są przyjemni.

6 ?

Nie, nasi dziadkowie nie są starzy.

7 ?

Nie, moi goście nie są zmęczeni po podróży.

8 ?

Nie, Bułgarzy nie są tędzy.

9 ?

Tak, polscy kajakarze są mocni.

10 ?

Nie, kierowcy nie są jeszcze gotowi.

Ćwiczenie 3

Przykład

Do hotelu przyjechało dziś (2 / Amerykanin) i (5 / Amerykanka).

Do hotelu przyjechało dziś dwóch Amerykanów i pięć Amerykanek.

- 1 Do hotelu przyjechało dziś (2 / Amerykanin) i (5 / Amerykanka).

- 2 W recepcji czekało (5 / Szwed) i (2 / Norweg).
- 3 (1 / Francuz) i (2 / Francuzka) pojechali właśnie na lotnisko.
- 4 (1 / Anglik) i (1 / Angielka) będą zwiedzać ze mną Kraków.
- 5 W sierpniu chodziliśmy po górach z (1 / Belg) i (3 / Niemiec).
- 6 Na ognisko studenckie przyszło (2 / Czech) i (1 / Węgier).
- 7 Przed rozpoczęciem zawodów (Rumun) tańczyli typowy taniec rumuński.
- 8 Wszyscy (Rosjanin) i (Rosjanka) byli zadowoleni z wakacji w Polsce.
- 9 Około (20 / Włoch) odwiedzi naszą uczelnię w październiku.
- 10 (3 / Polak) i (3 / Polka) byli na międzynarodowym obozie studenckim w Pradze.

Ćwiczenie 4

Przykłady

Doświadczeni wędkarze . . . z Jędrka. **kpić / wielki okaz**
Doświadczeni wędkarze kpili z wielkich okazów Jędrka.

W lecie i pojechaliśmy na obóz studencki. **zabrać / namiot**
W lecie zabraliśmy namioty i pojechaliśmy na obóz studencki.

- 1 Doświadczeni wędkarze . . . z Jędrka. **kpić / wielki okaz**
- 2 W lecie i pojechaliśmy na obóz studencki. **zabrać / namiot**
- 3 W tym roku sporo gości zagranicznych . . . dwa . . . w hotelu studenckim na Mazurach. **spędzić / tydzień**
- 4 Rumuńscy przyjaciele **złować / piękny szczupak**
- 5 Po kolacji chłopcy i wędki i poszli na ryby. **zwinąć / koc**
- 6 Przedwczoraj kilkuset udział w ognisku na naszym obozie. **wczasowicz / brać**
- 7 Koledzy . . . mi **spłoszyć / wspaniały karaś**
- 8 Studenci z wielu przyjazd na spływ w Mikołajkach. **kraj / zapowiedzieć**
- 9 Na jeziorze . . . kilka żaglówek i kilkadziesiąt . . . **zatrzymać się / kajak**
- 10 W czasie nasza grupa . . . w domkach kempingowych. **zawody kajakowe / spać**

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pani Zofia i Magda zajmują wygodny przedział drugiej klasy.
 b Magdzie chciało się spać, więc się położyła i już zasypia.
 c Konduktor nie obudził ani Magdy ani pani Zofii.
 d Na peronie czeka na nie brat pani Zofii z żoną.
- 2 a Magda prosi kasjera o dwa miejsca sypialne do Pragi.
 b Kasjer ma tylko wolne dwa górne miejsca w oddzielnych przedziałach.
 c Kasjer nie ma wolnego przedziału na dwudziestego drugiego lipca.
 d Magda kupuje też dwa bilety normalne pierwszej klasy.
- 3 a Pani Mirska prosi konduktora o szklankę herbaty z cytryną.
 b Konduktor budzi pasażerów na godzinę przed końcem podróży.
 c Kontrola biletów już nie będzie, bo odbyła się przy wejściu do wagonu.
 d Pani Mirskiej nie uda się zasnąć w tym wagonie.
- 4 a Mąż pasażerki pali papierosa na korytarzu.
 b Pasażerke zachciało się pić i poszła do wagonu restauracyjnego.
 c Konduktor skasuje bilet męża po jego powrocie do przedziału.
 d Pociąg ma około pół godziny spóźnienia.
- 5 a Podróżna wysiada w Krakowie.
 b Podróżna i podróżny jadą razem do Przemyśla.
 c Podróżna ma przesiadkę w Żegiestowie.
 d Podróżna ma dobre połączenie w Tarnowie.

Ćwiczenie 1

Przykłady

Ojciec . . . ze mną dziś do Wrocławia. **jechać / pojechać**
Ojciec jedzie ze mną dziś do Wrocławia.

Niestety . . . razem pociągiem, bo samochód jest zepsuty. **jechać / pojechać**
Niestety pojedziemy razem pociągiem, bo samochód jest zepsuty.

- 1 Ojciec . . . ze mną dziś do Wrocławia. **jechać / pojechać**
- 2 Niestety . . . razem pociągiem, bo samochód jest zepsuty. **jechać / pojechać**
- 3 W wagonie podróżni . . . już wszystkie miejsca sypialne. **zajmować / zająć**
- 4 Ojciec nigdy nie może . . . w podróży. **zasypiać / zasnąć**

- 5 Zazwyczaj . . . i czyta książkę. **leżeć / przeleżeć**
 6 Ja zawsze . . . spokojnie całą noc. **przesypiać / przespać**
 7 Kontrola biletów odbyła się przy wejściu do wagonu, więc nikt nam nie będzie . . . **przeszkadzać / przeszkodzić**
 8 Konduktor na pewno . . . nas na pół godziny przed końcem podróży. **budzić / obudzić**
 9 Przed chwilą pociąg . . . przez most na Odrze i powoli wjeżdża na dworzec. **przejeżdżać / przejechać**
 10 Ojciec . . . na korytarz przed kilkoma minutami i zaraz będzie wysiadać. **wychodzić / wyjść**

Ćwiczenie 2

Przykład

Magda była zmęczona. **mi / mu / jej**

Chciało . . . się spać.

Chciało jej się spać.

- 1 Magda była zmęczona. **mi / mu / jej**
 Chciało . . . się spać.
 2 Mówię słabo po polsku. **mi / jej / mu**
 Uduje . . . się powiedzieć tylko kilka słów.
 3 Poszliśmy wczoraj spać bardzo późno. **wam / nam / im**
 Nie chciało . . . się rano wstać.
 4 Przedwczoraj kolega wrócił z wycieczki zagranicznej. **mu / jej / ci**
 Wycieczka udała . . . się.
 5 Pasażerki poszły do wagonu restauracyjnego. **nam / wam / im**
 Zachciało . . . się pić.
 6 Widzę, że kupiłeś dużo rzeczy na mieście. **mi / ci / jej**
 Chyba udały . . . się zakupy.
 7 Zjedłście przed godziną obiad. **nam / wam / im**
 Teraz nie chce . . . się jeść.
 8 Turyści zatrzymali się na brzegu jeziora. **nam / wam / im**
 Zachciało . . . się kąpać.
 9 Miałymy bardzo mało czasu na zwiedzanie miasta. **nam / im / wam**
 Nie udało . . . się zobaczyć Muzeum Poczty.
 10 Idę do parku. **mi / ci / mu**
 Zachciało . . . się przejść po świeżym powietrzu.

Ćwiczenie 3

Przykład

Teresa: Proszę o trzy miejsca sypialne do (Krynica) na (dwudziesty pierwszy) sierpnia.

Teresa: Proszę o trzy miejsca sypialne do Krynicy na dwudziestego pierwszego sierpnia.

- 1 *Teresa: Proszę o trzy miejsca sypialne do (Krynica) na (dwudziesty pierwszy) sierpnia.*
 2 *Kasjer: Poznań nie ma (bezpośrednie połączenie) z (Krynica). Pociąg jedzie tylko do (Tarnów), a tam ma pani (przesiadka) do Krynicy. Odjazd pociągu jest o (dwudziesta piętnaście). W (Tarnów) powinien być około (piąta) według (rozkład jazdy). O (szósta) ma pani pociąg do (Krynica) z tego samego dworca.*
 3 *Teresa: Dziękuję panu za informacje. Czy ma pan jeszcze wolne miejsca?*
 4 *Kasjer: Tak, mam trzy wolne miejsca w (osobne przedziały) w (druga klasa).*
 5 *Teresa: Dobrze, biorę je. Proszę też o trzy bilety kolejowe (druga klasa). Jeden normalny, jeden szkolny i jeden ze (zniżka) pięćdziesiąt procent.*

Ćwiczenie 4

który / która / które

Przykład

. . . książka jest interesująca?

Która książka jest interesująca?

- 1 . . . książka jest interesująca?
 2 Czy wagon sypialny to ten wagon, . . . jest na końcu pociągu?
 3 . . . dziecko chorowało w tym miesiącu?
 4 Moja bratowa to ta pani, . . . siedzi przy stole.
 5 W . . . klasie chcesz zarezerwować miejsca sypialne?
 6 . . . miejsce w tym przedziale jest wolne?
 7 O . . . godzinie będziecie na peronie?
 8 Syn podróźnej to ten chłopiec, . . . stoi na korytarzu.
 9 . . . biurko jest twoje?
 10 . . . dziś mamy, pani Heleno?

14 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pan Henryk jest chemikiem i pracuje na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.
b Urszula pojechała z matką i bratem na dworzec kolejowy.
c Pies sąsiadów potłukł butelki.
d Urszula musi zmieść okruchy szkła i wytrzeć schody.
- 2 a Irena pokaże Zofii swój zakład w najmniejszym gmachu w dzielnicy uniwersyteckiej.
b „Unia” i „Victoria” to hotele na Starym Mieście.
c Henryk chce obejrzeć bizantyjskie freski w kaplicy zamkowej.
d Zofia i Henryk zwiedzą po drodze muzeum w Bramie Krakowskiej.
- 3 a Janusz wybiera się na spotkanie ze Stefanem Muchą.
b Magda nie ma kostiumu kąpielowego.
c Czepek Urszuli jest za duży.
d Ciocia nie pożyczycy Magdzie czepek.
- 4 a Piotr nie przygotował swoich rzeczy do zapakowania.
b Joanna zapakowała rzeczy i nie może zamknąć walizki.
c Piotr daje jej więcej rzeczy do zapakowania.
d Książki Adamów są w pokoju Piotra.
- 5 a Jakiś chłopiec zadzwonił do drzwi przez pomyłkę.
b Pytał o państwa Borowiczów.
c Państwo Borowiczowie mieszkają u pani Drwalowej.
d Stefan nie przypomina sobie psa, ale pamięta właścicielkę.

Ćwiczenie 1

Przykład

Panna Borowiczówna jest (chemik).

Panna Borowiczówna jest chemikiem.

- 1 Panna Borowiczówna jest (chemik).
- 2 Pani Pawlakowa jest (inżynier).
- 3 Pan Markiewicz jest (architekt).
- 4 Państwo Pawlakowie są (nauczyciel).

- 5 Panna Markiewiczówna jest (kierowca).
- 6 Pan Kowalczyk jest (kierowca).
- 7 Pani Stojanowa jest (architekt).
- 8 Panna Drwalówna jest (inżynier).
- 9 Pan Stojanow jest (chemik).
- 10 Państwo Kowalczykowie są (dyrektor).

Ćwiczenie 2

się

Przykład

Stukłam w łazience butelkę z lekarstwem.

wylać się

Lekarstwo . . . do umywalki.

Lekarstwo wylało się do umywalki.

- 1 Stukłam w łazience butelkę z lekarstwem. wylać się
Lekarstwo . . . do umywalki.
- 2 W naszej wsi powstaje kilka nowych domów. zmieniać się
Nasza wieś . . .
- 3 Przy ulicy Narutowicza stoi hotel „Victoria”. znajdować się
Hotel „Victoria” . . . w śródmieściu Lublina.
- 4 Niedawno w Lublinie powstało kilka nowych stać się
dzielnic.
Lublin . . . europejskim miastem.
- 5 Kto otworzył drzwi w przedpokoju? otworzyć się
Drzwi . . . same.
- 6 Mamy już kilkadziesiąt sklepów w dzielnicy rozrastać się
uniwersyteckiej.
Dzielnica uniwersytecka . . .
- 7 Janek potłukł prawie wszystkie szklanki w kuchni. potłuc się
Prawie wszystkie szklanki . . .
- 8 Spotkałem w zakładzie ojca Piotra. spotkać się
. . . przed wejściem do auli.
- 9 Córki pani Górnej nie były ładne. stawać się
Teraz . . . uroczymi dziewczynkami.
- 10 Gdzie jest najbliższe przedsiębiorstwo krawieckie? znajdować się
Najbliższe przedsiębiorstwo krawieckie
. . . na Rynku.

siebie / sobie / sobą

Przykład

Nie mogę . . . z pakowaniem walizki.

*Nie mogę **poradzić sobie** z pakowaniem walizki.*

1 Nie mogę . . . z pakowaniem walizki.	wziąć ze sobą
2 Elżbieta . . . elegancką sukienkę.	poradzić sobie
3 Czy . . . Joasię do śródmieścia?	radzisz sobie
4 Chcę państwa . . . na wakacje.	przypominał sobie
5 Henryk nie . . . starej kaplicy zamkowej w Krakowie.	włożyła na siebie
6 Pani Zofia . . . składaną parasolkę.	zabierzesz ze sobą
7 Jutro idę na pływalnię i . . . siostrę.	na siebie włożyć
8 Hania to typowa dziewczyna: nigdy nie wie co . . .	biorę ze sobą
9 Powinnyście . . . kostiumy kąpielowe i płaszcze kąpielowe.	kupiła sobie
10 Jak . . . z nauką języka polskiego?	zaprosić do siebie

Ćwiczenie 4

wieźć / przywieźć, nieść / przynieść, iść / pójść, biec / pobiec, brać / zabrać, kłaść / włożyć, piec / upiec, brać / wybrać

Przykład

Pani Zofia wiezie prezenty dla rodziny w Lublinie.

Pani Zofia i Magda . . .

*Pani Zofia i Magda **przywiozła** prezenty dla rodziny w Lublinie.*

- Pani Zofia wiezie prezenty dla rodziny w Lublinie.
Pani Zofia i Magda . . .
- Janusz niesie dwie filiżanki kawy do pokoju rodziców.
Janusz i Urszula . . .
- Siostra idzie do kina z kolegami.
Siostra i jej koleżanka . . .
- Maciej biegnie do kiosku po gazetę.
Maciej i Joasia . . .

5 Sąsiad bierze psa na spacer.

Po kolacji my . . .

6 Rano ojciec kładzie na siebie coś wygodnego.

Rano ojciec i syn . . .

7 Mama piecze ciastka ze sliwkami.

Po południu mama i bratowa . . .

8 Andrzej bierze dwa miejsca w przedziale pierwszej klasy.

Andrzej i Borys . . .

15 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Henryk Kowalczyk jest kuśnierzem w Przedsiębiorstwie „Gracja”.
b Wytwórnia konfekcji produkuje ubiory damskie i męskie.
c „Gracja” eksponuje swoje modele co kwartał na Międzynarodowych Targach w Poznaniu.
d Pan Kowalczyk otrzymuje niewiele zamówień z zagranicy.
- 2 a „Gracja” przyjęła do wykonania zamówienie na sto tysięcy futer.
b W pierwszej połowie roku firma „Canar” otrzyma siedemdziesiąt tysięcy futer.
c Pan Green zamawia tylko kilka modeli, które „Gracja” oferowała w Poznaniu.
d Pracownicy mają pakować futra w pudła kartonowe po pięć sztuk w każde.
- 3 a Henryk zawiera umowę handlową z Zofią na pięć futer.
b Zofia ma ochotę na kurtkę z lisów i futro z norek.
c Magdy futro już się całkiem wytarło.
d Henryk weźmie jutro miarę Zofii, Ireny i Magdy.
- 4 a Kuśnierze wysłali wczoraj skóry z Krakowa.
b Pan Karpiński musi przygotować miejsce w magazynie.
c Wytwórnia będzie szyła futra z całego materiału.
d Danuta Nowicka kupiła już skórki i obstałowała sportową kurtkę.
- 5 a Pracownicy zrealizowali zamówienie Instytutu Historii w Poznaniu.
b Kierownik skontrolował całość wysyłki.
c Mniejsze książki opakujemy papierem, a większe zapakujemy do pudeł.
d O czternastej Jankowski wyekspediuje paczki na pocztę.

Ćwiczenie 1

Przykład

W tym tygodniu musimy wyekspediować przesyłkę z modelami ze (skórki) do (Stany Zjednoczone).

W tym tygodniu musimy wyekspediować przesyłkę z modelami ze skórek do Stanów Zjednoczonych.

- 1 W tym tygodniu musimy wyekspediować przesyłkę z modelami ze (skórki) do (Stany Zjednoczone).
- 2 Chcę obstałować parę (czapki) z (lisy) u kuśnierza.
- 3 Księgarnia wysyłkowa nie może zapakować (wszystkie książki) do (pudła kartonowe).
- 4 Żałujemy, ale nie uda nam się zrealizować ani (zamówienia) ani (terminy) dostaw w tym kwartale.
- 5 W pierwszej połowie roku wytwórnia (ubiory sportowe) sprzedawała tylko kilkaset (kurtki sportowe).
- 6 „Gracja” zawarła wiele (korzystne umowy) z firmami zagranicznymi.
- 7 Przyjęliśmy już kilka (indywidualne zamówienia) na uszycie (futra) z (karakuły) i (norki).
- 8 Na Targach w Poznaniu nasze przedsiębiorstwo eksponuje kilka (modele) ze (skóry królicze).
- 9 Wrocławska wytwórnia krawiecko-kuśnierska produkuje wiele (wyroby futrzane) dla (firmy zagraniczne).
- 10 Nasi krawcy szyją mnóstwo (suknie damskie) i (garnitury męskie).

Ćwiczenie 2

który / która / które

Przykład

Dziewczynka, . . . widzisz na peronie, jest moją siostrzenicą.

Dziewczynka, którą widzisz na peronie, jest moją siostrzenicą.

- 1 Dziewczynka, . . . widzisz na peronie, jest moją siostrzenicą.
- 2 Magazyny, w . . . pakujemy materiały, są w pobliżu wytwórni konfekcji.
- 3 Lotnisko, . . . powstało po wojnie koło Warszawy, nazywa się „Okęcie”.
- 4 Dzieciom, z . . . poszliśmy na spacer do parku, chce się teraz spać.
- 5 Książki, . . . pożyczyłam ci przed wakacjami, są mi potrzebne.
- 6 Hotel „Unia”, w . . . zatrzymałem się, znajduje się w śródmieściu Lublina.
- 7 Krzesła, na . . . siedzicie, są bardzo wygodne.
- 8 Sukienka, w . . . byłeś na balu, podobała mi się bardzo.
- 9 Instytut, . . . kieruję, mieści się w nowym gmachu Uniwersytetu.
- 10 Studentki, z . . . byliśmy na obozie, studiują na Uniwersytecie Warszawskim.

15 Ćwiczenie 3

należało / należy / trzeba będzie

Przykłady

Kupimy bilety przed rozpoczęciem seansu.

Trzeba będzie kupić bilety przed rozpoczęciem seansu.

Nie powinienś z nim dyskutować.

Nie należy z nim dyskutować.

- 1 Kupimy bilety przed rozpoczęciem seansu.
- 2 Nie powinienś z nim dyskutować.
- 3 Wyprodukowaliśmy kilka tysięcy sztuk szkła na eksport.
- 4 Po kolacji starłam stół, bo leżało na nim mnóstwo okruchów chleba.
- 5 Powinniście zaaprobować termin dostawy nowych mebli.
- 6 Muszę pomóc mamie w kuchni.
- 7 Poczekamy na doktora w poczekalni.
- 8 Pracownicy musieli skontrolować całość wysyłki.
- 9 Jutro zwrócę koledze dług.
- 10 Taksówkarz skręcił w pierwszą przecnicę.

Ćwiczenie 4

mieć / nie mieć (kto / co)

Przykłady

Będziemy miały (kto) dać te upominki.

Będziemy miały komu dać te upominki.

Nie mam z (kto) umówić się do kina.

Nie mam z kim umówić się do kina.

- 1 Będziemy miały (kto) dać te upominki.
- 2 Nie mam z (kto) umówić się do kina.
- 3 Uczniowie mają (co) opowiadać po obozie.
- 4 Chyba mamy (kto) odwiedzić w Poznaniu?
- 5 Nie macie (co) zjeść na obiad, prawda?
- 6 Wczorze zawsze mamy o (co) pogadać.
- 7 Turyści mają (kto) zapytać o właściwą drogę do zamku.
- 8 Nie mam (co) uszyć z tego materiału.
- 9 Niestety oni nie mają (co) wrócić do domu.
- 10 Nie mam z (kto) porozmawiać o swoich kłopotach.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Państwo Kowalczykowie mają gospodarstwo rolne we wsi Mełgiew.
b Przed ich domem rosną drzewa i krzewy owocowe.
c W stajni stoją trzy konie i jedno źrebię.
d W szopie na maszyny i narzędzia jest ptactwo domowe.
- 2 a Aza ma czworo szceniąt.
b Dziadek nie chce zaraz pokazać dziewczynkom małych piesków.
c Janusz pojechał rowerem do Minkowic.
d Dziadek z Januszem zreperowali już żniwiarkę.
- 3 a Janusz złamał kilka gałęzi i struga z nich laski.
b Urszula zebrała koszyk maślaków i borowików.
c Co roku babcia uczy dzieci rozpoznawać grzyby.
d Janusz nigdy nie dokucza siostrze.
- 4 a Roman wypęł i podlał grządki w ogródku.
b Teresa zagnała wszystkie kaczęta do kurnika.
c Roman zagrzebał dziurę i zreperował płot.
d Teresa zagrzała już dużo wody do mycia.
- 5 a Wronowie z Krzczonowa to nasi znajomi.
b Syn nie powinien mówić na Wroninę „ciociu”.
c Krysia lubi wieś, bo na wsi jest pięknie.
d Na wsi ludzie ciężko pracują.

Ćwiczenie 1

jaki / jaka / jakie

Przykłady

Janusz wystrugał laskę. . . . ona ładna!

Jaka ona ładna!

Aza ma troje szceniąt. . . . one śliczne!

Jakie one śliczne!

- 1 Janusz wystrugał laskę. . . . ona ładna!
- 2 Aza ma troje szceniąt. . . . one śliczne!
- 3 Płot przy stodole wali się. . . . on stary!
- 4 Urszula zbiera porzeczki i maliny. . . . one smaczne!
- 5 Między domem a budynkiem gospodarskim jest podwórze. . . . ono obszerne!

- 6 W sadzie rosną jabłonie, grusze i śliwy. . . . one wysokie!
- 7 Widziałem waszą łąkę koło lasu. . . . ona duża!
- 8 Janusz zreperował siodło. . . . ono wygodne!
- 9 Przed kurnikiem stoi kogut. . . . on piękny!
- 10 Irena daje jeść gniademu. . . . on spokojny!

Cwiczenie 2

Przykład

Jurku, czy zasiałeś już zboże?

Nie, w przyszłym tygodniu

Nie, w przyszłym tygodniu zasieję.

- 1 Jurku, czy zasiałeś już zboże?
Nie, w przyszłym tygodniu
- 2 Urszulko, czy podlałaś kwiaty?
Nie, zaraz
- 3 Dzieci, czy rozpoznaliście brązowe grzyby?
Nie, później
- 4 Babuniu, czy zagrzałaś trochę wody do mycia?
Nie, za chwilę
- 5 Januszk, czy przelazłeś już na drugą stronę płotu?
Nie, zaraz
- 6 Dziewczynki, czy wypieliliście grządki pod domem?
Nie, później
- 7 Teresko, czy przygotowałaś jedzenie dla ptactwa?
Nie, po śniadaniu
- 8 Henryku, czy pomogłeś ojcu zreperować żniwiarkę?
Nie, zaraz

Cwiczenie 3

brak było / brak / brak będzie

Przykład

Policzyłam kaczki i kaczęta i . . . dwóch kaczek i dwojga kacząt.

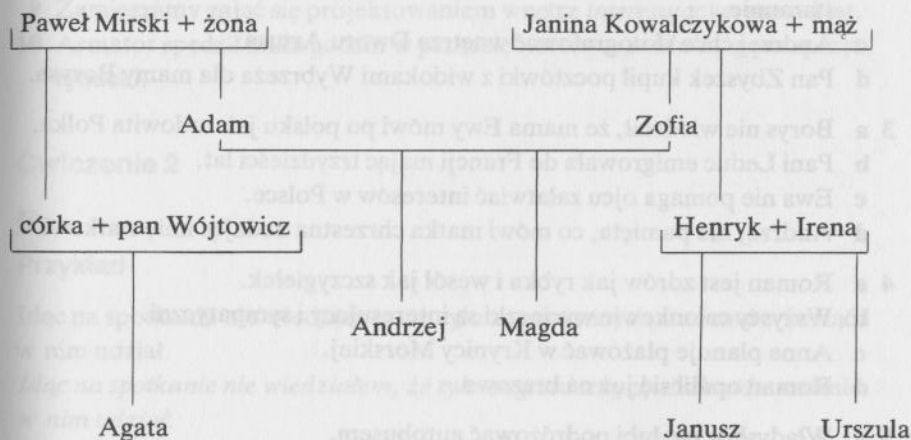
*Policzyłam kaczki i kaczęta i **brak było** dwóch kaczek i dwojga kacząt.*

- 1 Policzyłam kaczki i kaczęta i . . . dwóch kaczek i dwojga kacząt.
- 2 W naszym gospodarstwie . . . nowoczesnych maszyn rolniczych w zeszłym roku.

- 3 Jutro w stajni . . . dwóch koni, bo rodzice pojadą na targ.
- 4 W przyszłym roku wyjeżdżamy za granicę i . . . nam naszej wsi.
- 5 Na wakacjach musieliśmy dużo chodzić piechotą i . . . nam składanych rowerów.
- 6 Przy moim siodle często . . . kawałka rzemienia przy jednym strzemieniu.
- 7 Wczoraj . . . w koszyku szczenięcia ze znamieniem na łebku.
- 8 Za miesiąc . . . na wsi gości z miasta i ich pomocy w żniwach.
- 9 W kurniku . . . dziś jednej kury i czworga kurcząt.
- 10 Przedwczoraj . . . w oborze jednej krowy i jednego cielęcia.

Cwiczenie 4

Kim jest / są?

Przykład

Kim jest pan Wójtowicz dla Pawła Mirskiego?

*Pan Wójtowicz jest dla Pawła Mirskiego **zięciem**.*

- 1 Kim jest pan Wójtowicz dla Pawła Mirskiego?
- 2 Kim jest Irena dla państwa Kowalczyków?
- 3 Kim jest Agata dla Adama?
- 4 Kim są państwo Kowalczykowie dla Zofii?
- 5 Kim jest Irena dla Zofii?
- 6 Kim są Andrzej, Magda, Janusz i Urszula dla państwa Kowalczyków?
- 7 Kim jest Andrzej dla Magdy?
- 8 Kim jest Paweł Mirski dla Agaty?
- 9 Kim jest Magda dla Zofii?
- 10 Kim jest Urszula dla Janusza?

- 1 a Zbigniew Nowicki będzie zajmował się projektowaniem statków rybackich.
 - b Stocznia imienia Komuny Paryskiej nie sprzedaje statków armatorom zagranicznym.
 - c W produkcji statków rybackich polski przemysł stoczniowy zajmuje drugie miejsce w świecie.
 - d Wodowanie nowego statku jest wielkim świętem dla ludzi pracujących przy jego budowie.
- 2 a Borysowi nie podobają się stare uliczki Gdańska.
 - b Gdańszczanie, odzyskawszy Gdańsk, zrekonstruowali miasto bardzo starannie.
 - c Andrzej chce sfotografować wnętrze Dworu Artusa.
 - d Pan Zbyszek kupił pocztówki z widokami Wybrzeża dla mamy Borysa.
- 3 a Borys nie wiedział, że mama Ewy mówi po polsku jak rodowita Polka.
 - b Pani Leduc emigrowała do Francji mając trzydzieści lat.
 - c Ewa nie pomaga ojcu załatwiać interesów w Polsce.
 - d Andrzej nie pamięta, co mówi matka chrzestna nadając imię statkowi.
- 4 a Roman jest zdrow jak rybka i wesół jak szczygiełek.
 - b Wszyscy członkowie wycieczki są interesujący i sympatyczni.
 - c Anna planuje plażować w Krynicy Morskiej.
 - d Roman opalił się już na brązowo.
- 5 a Władysław nie lubi podróżować autobusem.
 - b Jadwigę interesują przede wszystkim twarze pasażerów.
 - c Jadwiga zajmuje się fotografią po amatorsku.
 - d Władysław zwraca uwagę na twarze dwóch starszych panów.

Ćwiczenie 1

-ący / -ąca / -ące

Przykład

Przemysł stoczniowy to przemysł *zajmujący się* budową statków.

Przemysł stoczniowy to przemysł, który zajmuje się budową statków.

- 1 Przemysł stoczniowy to przemysł *zajmujący się* budową statków.
- 2 Do naszego obozu przyszła grupa studentów *wędrująca* od tygodnia po Wybrzeżu.

- 3 Rozmawiałem z dyrektorem stoczni w Szczecinie *eksportującej* statki rybackie.
- 4 Często spotykamy kierownika hotelu *mieszczącego się* w Alejach Jerozolimskich.
- 5 Widziałam fotoreportera *fotografującego* wszystkie uroczystości wodowania statków.
- 6 Jutro pojedziemy do Oliwy zwiedzić katedrę *ślawiącą* muzykę organową w Polsce.
- 7 W autokarze zwróciłem uwagę na pasażera *obserwującego* krajobraz przez okno.
- 8 Na obozie mieliśmy okazję porozmawiać z kapitanem *podróżującym* po całym świecie.
- 9 Zamierzamy zająć się projektowaniem wnętrz *interesującym* nas od lat.
- 10 Armator spędził kilka godzin w przedsiębiorstwie *produkującym* sprzęt rybacki.

Ćwiczenie 2

że

Przykład

Idąc na spotkanie nie wiedziałem, że tylu zagranicznych studentów (wziąć) w nim udział.

Idąc na spotkanie nie wiedziałem, że tylu zagranicznych studentów weźmie w nim udział.

- 1 Idąc na spotkanie nie wiedziałem, że tylu zagranicznych studentów (wziąć) w nim udział.
- 2 Jutro nie pójdę do pracy, a pojutrze (powiedzieć) dyrektorowi, że (być) chory.
- 3 Rozmawiając z nauczycielką dowiedziałem się, że na koniec roku (planować) wycieczkę całej klasy nad morze.
- 4 Wieczorem brat chce zostać z nami, a jutro (powiedzieć) znajomemu, że nie (móc) go odwiedzić, bo musiał załatwiać pewne interesy.
- 5 Wracając do kraju ojciec nie myślał, że cała rodzina (przywitać) go na lotnisku.
- 6 Dziadkowie powiedzieli, że w przyszłym tygodniu (kupić) nowe mieszkanie i nas (zaprosić).
- 7 Jadąc do Stanów Zjednoczonych myśleliśmy, że większość Amerykanów (mieszkać) w miastach.

- 8 Będąc w Polsce po wojnie byłem pełen podziwu dla Polaków, że (udać się) im tak szybko (odbudować) miasta z ruin.
- 9 Córka powiedziała, że (zamierzać) kupić pojutrze nowe szafki do kuchni.
- 10 Mianując mojego pracownika kierownikiem byłem rad, że doświadczony człowiek (być) kierować zakładem chemii.

Ćwiczenie 3

taki / taka / takie

Przykład

Zamek wrocławski nie jest . . . stary,
Zamek wrocławski nie jest **taki** stary.

- 1 Zamek wrocławski nie jest . . . stary.
- 2 Gdańska wódka jest . . . mocna.
- 3 Widok z naszego okna nie jest . . . ładny.
- 4 Zdjęcie z plaży było . . . kolorowe.
- 5 Praca w stoczni nie jest . . . lekka.
- 6 Nasze morze wcale nie jest . . . ciepłe.
- 7 Słońce w zimie nie jest . . . silne.
- 8 Załoga naszego samolotu nie jest . . . duża.
- 9 Wybór imienia dla statku nie jest . . . łatwy.

Ćwiczenie 4

-wszy / -wszy

Przykłady

Skontrolowawszy paszport, urzędnik poprosił mnie o (kontrola)
deklarację celną.

Po kontroli paszportu urzędnik poprosił mnie o
deklarację celną.

Pomógłszy bratu w pakowaniu, zawiozłem go na (pomoc)
lotnisko.

Po pomocy bratu w pakowaniu zawiozłem go na
lotnisko.

- 1 *Skontrolowawszy* paszport, urzędnik poprosił mnie o (kontrola)
deklarację celną.
- 2 *Pomógłszy* bratu w pakowaniu, zawiozłem go na (pomoc)
lotnisko.
- 3 Kolega rodziców, *powitawszy* ich na dworcu, zawiózł (powitanie)
nas do domu.
- 4 *Odjechawszy* z gór, długo wspominaliśmy nasze (odjazd)
wędrowki.
- 5 Projektanci, *zaprojektowawszy* nowe maszyny, (projektowanie)
dyskutują o planach z konstruktorami.
- 6 Polacy, *odzyskawszy* Wrocław, zaczęli (odzyskanie)
odbudowywać miasto.
- 7 Architekci, *zrekonstruowawszy* Dwór Artusa, zajęli (rekonstrukcja)
się odbudową Rynku.
- 8 *Powróciwszy* z konferencji, ojciec był bardzo (powrót)
zadowolony, bo został dyrektorem liceum.

- 1 a W ubiegłym tygodniu państwo Leduc i córka Ewa mieli wypadek drogowy.
 - b Zza stojącego autokaru wybiegło na jezdnię dziecko.
 - c Auto wpadło w poślizg, uderzyło tyłem w autokar, a przodem w przechodnia.
 - d Państwo Leduc odnieśli poważne obrażenia, ale samochód nie jest uszkodzony.
- 2 a Kobieta wzywa radiowóz milicyjny, a milicjant dzwoni do pogotowia ratunkowego.
 - b Kierowca autokaru stuknął przechodnia.
 - c Milicja zabezpieczy ślady wypadku i sporządzi protokół.
 - d Kierowca autokaru wiezie rannych ludzi do szpitala.
- 3 a Pacjent ma płuca i serce w porządku, ale szumi mu w uszach.
 - b Najbardziej boli go prawa noga nad kolaniem.
 - c Siostra zakłada pacjentowi opatrunek.
 - d Lekarz robi zastrzyk przeciwężcowy.
- 4 a Jacek robi sobie okład, bo mu puchnie noga.
 - b Alina spadła ze schodów i bardzo potłukła się.
 - c Jacek wzywa taksówkę i jedzie z Aliną do lekarza.
 - b Alina mówi, że po tańcu na pewno wyzdrowieje.
- 5 a Klient oddał do remontu beżową „Syrenę” w zeszłym miesiącu.
 - b Jakiś pan odebrał naprawione auto przed tygodniem.
 - c Klient wydał za dużo pieniędzy na remonty.
 - d Ojciec klienta sprzedał auto, bo nie chciał osiwieć do reszty przez kraksy syna.

Ćwiczenie 1

ręka / ręce; oko / oczy; ucho / uszy

Przykład

Kierowca nie złamał obu (ręce) w wypadku drogowym.

Kierowca nie złamał obu rąk w wypadku drogowym.

- 1 Kierowca nie złamał obu (ręce) w wypadku drogowym.
- 2 Na szczęście (oczy) rannego człowieka nic się nie stało.

- 3 Nigdy nie miałam kłopotu z (uszy).
- 4 Pacjent miał niewielką ranę na prawej (ręka).
- 5 Jurek ma coś w (oko).
- 6 Lekarz nie obejrzał jeszcze (uszy) pacjenta.
- 7 Karetka przywiozła pasażera ze zwichniętymi (ręce).
- 8 Mam okład na lewym (ucho), bo mi spuchło.
- 9 Alinę często boli głowa i szumi jej w (uszy).
- 10 Babcia miała zawsze kłopoty z (oczy).

Ćwiczenie 2

Przykład

Co ci się stało?

zwichnąć / ręka

Spadłam z krzesła i

Spadłam z krzesła i zwichnęłam rękę.

1 Co ci się stało?	zwichnąć / ręka
Spadłam z krzesła i	
2 Co robiłeś tyle czasu w łazience?	spuchnąć / prawe udo
Robiłem okład, bo mi	
3 Co się stało temu człowiekowi?	stuknąć / przechodzeń
Samochód . . . tego . . .	
4 Czy odniosłeś poważne obrażenia?	zsinieć / palce
Nie, tylko mi	
5 Jak wpadłeś w poślizg?	wybiec / na / jezdnią
Jakiś chłopiec prosto pod moje auto.	
6 Czy ją nic nie bolało?	piec / oczy
Nie, tylko ją	
7 Czy pasażerowie byli ranni?	wyzdrowieć / po / wypadek
Tak, ale miejmy nadzieję, że szybko	
8 Czy nasze auto było poważnie uszkodzone?	zgiąć / błotnik
Nie, rozbiłeś tylko tylne światła, ale nie	
9 Jak zawiadomiłeś milicję o wypadku?	wydostać się / z /
i doszedłem do najbliższego gospodarstwa.	rozbite auto

- 10 Czy pacjent miał wszystko w porządku?
Jeszcze nie wiem; . . . i zawiozłem
pacjenta do rentgena.

Ćwiczenie 3

nikt / nigdzie / nic / nigdy

Przykład

Czy widziałeś obrazy Noakowskiego w Muzeum
Narodowym?

Nigdy ich nie widziałem.

1 Czy widziałeś obrazy Noakowskiego w Muzeum
Narodowym?	nigdy / one
2 Czy ktoś zaprosił was na obiad w niedzielę?	nikt / my
3 Czy coś się stało właścicielce samochodu?	nic / ona
4 Czy wybieracie się z bratem na
zawody kajakarzy?	nigdzie / on
5 Czy Adama coś boli?	nic / on
6 Czy ktoś odebrał mój samochód?	nikt / on
7 Czy pójdziesz z Małgosią na spacer?	nigdzie / ona
8 Czy jesz zwykle śniadanie przed wyjściem
do pracy?	nigdy / ono
9 Czy słyszałeś o chrzście statku dla Francji?	nic / on
10 Czy ktoś zreperował rower Janka?	nikt / on

Ćwiczenie 4

Przykład

Syn Teresy stał sobie czoło.

Syn Teresy ma . . . czoło.

Syn Teresy ma starte czoło.

1 Syn Teresy stał sobie czoło.
Syn Teresy ma . . . czoło.	(zetrzeć)
2 W kraksie przód pociągu zdeformował się.
Przód pociągu był . . .	(zdeformować)

zabandażować / noga

3 Pływałem dużo i naciągnąłem sobie ścięgno.
Mam . . . ścięgno.	(naciągnąć)
4 Kolega naprawił sam swoją „Syrenę”.
Kolega ma . . . „Syrenę”.	(naprawić)
5 Moja żaglówka rozbiła się na jeziorze.
Mam . . . żaglówkę.	(rozbić)
6 Nasz mechanik uszkodził sobie kręgosłup.
Nasz mechanik ma poważnie . . . kręgosłup.	(uszkodzić)
7 Lekarz zabandażował głowę pacjenta.
Pacjent ma . . . głowę.	(zabandażować)
8 Podróżna zraniła prawe ramię.
Podróżna ma . . . prawe ramię.	(zranić)
9 Turysta tylko stłukł sobie kolano.
Turysta ma . . . kolano.	(stłuc)
10 Nie mogę pisać, bo zwichnęłam palec u ręki.
Mam . . . palec u prawej ręki.	(zwichnąć)

19 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Andrzej, Magda i Borys wracają z Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie.
b Na Stadionie Śląskim zgromadziło się wiele tysięcy kibiców.
c Rozgrywany był mecz piłki nożnej między Polską i Węgrami.
d Wynik meczu był 1:2 (jeden do dwóch).
- 2 a Andrzej nie zauważył za co sędzia upomniał Latę.
b Kilku piłkarzy zostało w czasie gry usuniętych z boiska.
c W ostatnich minutach obrona Polaków była wspaniała.
d Bardzo łatwo jest obronić bramkę przy rzucie karnym.
- 3 a Lunapark nazywa się po polsku „wesołe miasteczko”.
b Rano zostaną w nim zapalone kolorowe światła.
c Mali zawodnicy nie strzelili ani jednego gola.
d Małemu bramkarzowi nie udaje się odeprzeć ataków na bramkę.
- 4 a Wanda i Michał idą wyżej, bo stamtąd lepiej widać zawodników.
b Najwygodniej jest patrzeć na mecz ze środkowej trybuny.
c Michał zauważył Krysię i Zbyska.
d Miejsca koło Krysi i Zbyska są niestety zajęte.
- 5 a Roman przyniósł piłkę na mecz ojców z synami.
b Syn pana Kowalskiego będzie bramkarzem w drużynie synów.
c Pan Kowalski będzie bramkarzem w drużynie ojców.
d Żaden z Kowalskich nie ma tremy.

Ćwiczenie 1

jest / było / będzie

Przykład

Jutro (być / my) miło poznać nowego kapitana statku.

Jutro będzie nam miło poznać nowego kapitana statku.

- 1 Jutro (być / my) miło poznać nowego kapitana statku.
- 2 W ubiegłym tygodniu (być / ja) przyjemnie spotkać dawnego kolegę ze szkoły.
- 3 Najłatwiej (być / bramkarz) obronić bramkę przy dobrym kryciu obrony.
- 4 Za miesiąc (być / Borys) miło odwiedzić rodzinę w Bułgarii.
- 5 Zazwyczaj (być / ja) miło posiedzieć samemu w parku.

- 6 Jutro (być / my) zabawnie oglądać mecz nauczycieli z dziećmi.
- 7 Najlepiej (być / kibice) patrzeć na grę z głównej trybuny.
- 8 Przed chwilą warto (być / my) zwrócić uwagę na atak piłkarzy bułgarskich.
- 9 W zeszłym roku łatwo (być / wy) dostać bilety na dzień przed meczem, prawda?
- 10 Najwygodniej (być / wszyscy) oglądać mecze piłki nożnej w domu w telewizji.

Ćwiczenie 2

mieć (ochotę / zamiar / . . . lat / kłopot / wypadek drogowy / tremę / czas / nadzieję / dość . . . / okazję)

Przykład

Andrzej urodził się przed dwudziestoma latami, więc . . .

Andrzej urodził się przed dwudziestoma latami, więc ma dwadzieścia lat.

- 1 Andrzej urodził się przed dwudziestoma latami, więc . . .
- 2 Dziadkowie byli w szpitalu, bo . . . przed tygodniem.
- 3 Nie mogę zostać u ciebie dłużej, bo nie . . .
- 4 . . . zwiedzić w tym roku Wybrzeże i chcemy zobaczyć Warszawę.
- 5 Rodzice idą na kolację do ambasadora i z tego powodu . . .
- 6 Nie dostałem żadnego upominku dla mamy i . . .
- 7 Uwielbiam lody i właśnie . . . na dużą porcję.
- 8 Goście nie chcą już słuchać tej płyty, bo . . . muzyki ludowej.
- 9 Ojciec jest w mojej szkole i . . . porozmawiać z wychowawcą.
- 10 Wszyscy znajomi . . . , że w październiku będziesz już studentką.

Ćwiczenie 3

nie można (było / będzie)

Przykłady

W tym miesiącu można kupić na rynku jarzyny.

Przed miesiącem . . .

Przed miesiącem nie można było kupić na rynku jarzyn.

W lipcu można opalać się na plaży.

W listopadzie . . .

W listopadzie nie można będzie opalać się na plaży.

- 1 W tym miesiącu można kupić na rynku jarzyny.
Przed miesiącem
- 2 W lipcu można opalać się na plaży.
W listopadzie
- 3 Tę dostawę skór futrzanych można przeznaczyć do sprzedaży.
Następnej dostawy
- 4 W tym sklepie można kupić tanie drobiazgi.
W ubiegłym roku w salonie „Desy”
- 5 Dziś rano można zamówić pilną rozmowę telefoniczną.
Wczoraj
- 6 W Warszawie można jeszcze zwiedzać renesansową katedrę świętego Jana.
Po rozpoczęciu remontu
- 7 W sierpniu można znaleźć w lesie piękne grzyby.
W marcu
- 8 Po kolacji można sięść i porozmawiać o różnych sprawach.
Po śniadaniu
- 9 W „Orbisie” można zarezerwować teraz miejsca do Krynicy.
Za dwa miesiące
- 10 Dziś w księgarni można dostać album z reprodukcjami Nikifora.
Jutro

Ćwiczenie 4

być / bywać / zostać

Przykłady

Mecz olimpijski między Polską i Niemcami . . . **być / rozgrywać**
w przyszłym roku.

*Mecz olimpijski między Polską i Niemcami
będzie rozgrywany w przyszłym roku.*

Wszystkie bilety na mecz na boisku szkolnym . . . **zostać / wyprzedać**
Wszystkie bilety na mecz na boisku szkolnym
zostały wyprzedane.

- 1 Mecz olimpijski między Polską i Niemcami . . . **być / rozgrywać**
w przyszłym roku.
- 2 Wszystkie bilety na mecz na boisku szkolnym. . . **zostać / wyprzedać**

- 3 W czasie spotkania wczoraj piłkarze często . . . **bywać / upominać**
przez sędziego.
- 4 Ostatni mecz na tym stadionie . . . jutro. **zostać / rozegrać**
- 5 Kolorowe światła na rynku . . . co wieczór o ósmej. **być / zapalać**
- 6 Znajomy Ewy często . . . na różne uroczystości na **bywać / zapraszać**
Stadionie Śląskim.
- 7 W czasie meczu z Węgrami piłka . . . **być / prowadzić**
wspaniale przez Polaków.
- 8 Ataki piłkarzy zagranicznych często . . . przez **bywać / odpierać**
naszą obronę.
- 9 Jeden z piłkarzy . . . z pola za faul na bramkarzu. **zostać / usunąć**
- 10 Za kilka godzin kibice polscy . . . na środkowej **zostać / zgromadzić**
trybunie.

20 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Agata Wójtowiczówna mieszka w domu akademickim, a posiłki jada w stołówce studenckiej.
b Rozpoczęte przez nią studia okazały się mniej interesujące, niż przypuszczała.
c Wykłady ma rozplanowane w godzinach przedpołudniowych.
d Agata przyjaźni się z dwiema koleżankami z Krakowa i z Poznania.
- 2 a Agata marzy o szklance herbaty.
b Wanda poszła na Wawel z koleżankami z Akademii Sztuk Pięknych.
c Wandę interesowały zbiory sztuki, a kolegów ślady osadnictwa sprzed sześciu tysięcy lat.
d Agata żałuje, że nie wybrała się z nimi na Wzgórze Wawelskie.
- 3 a Jędrzek jedzie sam do kopalni soli w Wieliczce.
b Kopalnia istnieje od XVII wieku.
c W kopalni tylko kaplica świętej Kingi jest wykuta w soli.
d W podziemnym sanatorium są leczone alergie.
- 4 a Krysia ma kupione bilety na seans o ósmej wieczór.
b Wojtek nie może pójść jutro na wcześniejszy seans.
c Krysia często miewa bóle głowy.
d „Paluszek i główka to szkolna wymówka” — tak mawiała nauczycielka Krysi.
- 5 a Collegium Maius to największy gmach Uniwersytetu Jagiellońskiego.
b Gmach ten został przebudowany w końcu XV wieku.
c Arkady zostały kupione za klejnoty ofiarowane przez królową Jadwigę.
d Uniwersytet został założony przez króla Kazimierza Wielkiego w 1364 roku.

Ćwiczenie 1

Przykłady

O której zaczyna się bal studencki?

czy / ty / wiedzieć

Czy wiesz, o której zaczyna się bal studencki?

Gdzie byłeś wieczorem?

ty / powiedzieć

Powiedz, gdzie byłeś wieczorem.

- 1 O której zaczyna się bal studencki?

czy / ty / wiedzieć

- 2 Gdzie byłeś wieczorem?
- 3 Jak można najszybciej dojechać do Rynku?
- 4 Gdzie mogę kupić lipowe drzewo?
- 5 O co mu chodzi?
- 6 Skąd pochodzą koleżanki Krysi?
- 7 Dlaczego nie wstąpiłyście po nas?
- 8 Gdzie można dostać bilety na imprezy sportowe?
- 9 Co Wojtek zwiedził w Krakowie?
- 10 Jaki jest wynik meczu?

ty / powiedzieć
wy / powiedzieć
czy / wy / wiedzieć
czy / one / rozumieć
czy / ona / wiedzieć
wy / odpowiedzieć
czy / oni / wiedzieć

ty / opowiedzieć
czy / ty / wiedzieć

Ćwiczenie 2

jadać / sypiać / bywać / miewać / mawiać / widywać / pisywać

Przykład

Rzadko . . . listy do rodziców, chociaż oni do mnie piszą co tydzień.

Rzadko pisuję listy do rodziców, chociaż oni do mnie piszą co tydzień.

- 1 Rzadko . . . listy do rodziców, chociaż oni do mnie piszą co tydzień.
- 2 Wszystko mam w porządku, chociaż . . . bóle głowy.
- 3 Chyba nie warto wybrać się na wycieczkę do Katowic, chociaż dziadek . . . „dobry pomysł nie jest zły”.
- 4 Ostatnio jemy kolacje w stołówce akademickiej, chociaż dawniej . . . w barze mlecznym.
- 5 Córka zwykle nie . . . w czasie jazdy samochodem, chociaż wczoraj zasnęła na tylnym siedzeniu.
- 6 Nie pójdziemy na następne spotkania sportowe, chociaż często . . . na imprezach studenckich.
- 7 Bardzo rzadko . . . moją siostrzenicę, chociaż mieszkam na tej samej ulicy.

Ćwiczenie 3

Przykład

Niektóre statki będą (przebudować) w przyszłym kwartale.

Niektóre statki będą przebudowane w przyszłym kwartale.

- 1 Niektóre statki będą (przebudować) w przyszłym kwartale.
- 2 Wczoraj Wojtek i Krysia byli bardzo (zając), bo mieli gości.

- 3 Gmach Instytutu Chemii był (zbudować) w zeszłym roku.
- 4 Wanda będzie (zawieść), jeżeli nie odwiedzi jej dzisiaj.
- 5 Najstarsza część zamku jest (zamienić) w muzeum.
- 6 Uniwersytet w Krakowie był (założyć) w XIV wieku.
- 7 Dorota jest (zmęczyć), bo przez całą noc uczyła się historii.
- 8 Muzeum w Wieliczce jest całe (wykuć) w soli.
- 9 Nowe wykopaliska były (odkryć) koło Inowrocławia.
- 10 Na sobotę jestem (umówić) ze Stefanem na pływalnię.

Ćwiczenie 4

Przykład

Kopalnia soli / w / Wieliczka / powstać / w / XI wiek /.

Kopalnia soli w Wieliczce powstała w jedenastym wieku.

- 1 Kopalnia soli / w / Wieliczka / powstać / w / XI wiek.
- 2 Uniwersytet / w / Kraków / zostać / założyć / w / XIV wiek.
- 3 Kaplice / w / kopalnia soli / zostać / wykuć / w / XVII wiek.
- 4 Kazimierz Wielki / być / król / Polska / w / XIV wiek.
- 5 Kościół Mariacki / być / zbudować / na / początek / XIV wiek.
- 6 Na / Wawel / archeolodzy / odkryć / ślady / osadnictwo / sprzed / 6000 / lata.
- 7 Uniwersytet Jagielloński / zostać / przebudować / w / XV wiek.
- 8 Jadwiga / być / królowa Polski / pod / koniec / XIV wiek.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Od dwóch tygodni pani Irena jest na Dolnym Śląsku w uzdrowisku Polanica.
b Codziennie bierze kąpiele mineralne, natryski i inhalacje.
c W nocy była prawdziwie letnia burza.
d Jutro po południu pani Irena chciałaby pójść do pijalni zdrojowej.
- 2 a Pan Henryk nareszcie oddycha wspaniałym, górskim powietrzem.
b Pani Irena chętnie spędzałaby w Polanicy każdą pogodną niedzielę.
c Pani Zofia musiałaby zarezerwować nocleg kilka dni przed przyjazdem.
d Górską pogodą nie jest taka zmienna.
- 3 a Państwo Kowalczykowie mogliby zatelefonować do babci w Lublinie.
b Gdyby babcia wyjechała, to dzieci nie dałyby sobie rady same.
c Urszulka nie umie gospodarzyć w domu.
d Janusz i Urszula mogliby jadać obiady w stołówce.
- 4 a Jan chętnie zmieniłby mieszkanie na większe.
b Katarzyna zmieniłaby dzielnicę na jakąś za miastem wśród ogrodów.
c Oboje musieliby wtedy wstawać o pół godziny wcześniej.
d Najpierw trzeba by kupić samochód, a potem zmienić mieszkanie.
- 5 a Maria pakuje się, bo wyjeżdża do sanatorium.
b Alina wołałaby jechać w kwietniu lub w maju, ale wtedy dzieci zostałyby bez opieki.
c Dzieci jadą z Aliną do sanatorium.
d Mąż Aliny mógłby zaopiekować się dziećmi na wiosnę.

Ćwiczenie 1

Przykład

Na twoim miejscu nie pojechałabym na . . . w góry.

wiosna

Na twoim miejscu nie pojechałabym na wiosnę w góry.

- 1 Na twoim miejscu nie pojechałabym na . . . w góry.
- 2 Rano lało jak z cebra, a po południu zza . . . wyszło słońce.
- 3 W . . . zamierzamy pójść do pijalni zdrojowej.
- 4 Spod . . . odjeżdża bezpośredni autobus do Krynicy.
- 5 Na . . . wszystkie miejsca w sanatoriach są zajęte.

wiosna

chmury

niedziela

Wawel

jesień

6 Stare pijalnie mieszczą się w budynkach sprzed około	200 lat
7 We . . . tego roku mieliśmy typową „złotą”, polską jesień.	wrzesień
8 Pacjenci w sanatorium biorą natryski we	czwartek
9 Codziennie chodzę na zabiegi do szpitala naprzeciwko	park
10 Znad . . . wiał wieczorem wyjątkowo silny wiatr.	uzdrowisko

Ćwiczenie 2

Przykład

Znajomy zmienił mieszkanie na większe. **Ja również . . .**
Ja również bym zmienił mieszkanie na większe.

1 Znajomy zmienił mieszkanie na większe.	Ja również . . .
2 W muzeum zainteresowaliśmy się starymi freskami.	Ty także . . .
3 Krysia wyjechała na parę tygodni nad morze.	My też chętnie . . .
4 Zaopiekowaliśmy się psem sąsiadów po ich wyjeździe w góry.	Wy również . . .
5 Wujek Jurek zamieszkał z rodziną na wsi.	Jego siostra też . . .
6 Synowie tęsknili za ojcem w czasie jego pobytu za granicą.	Ty również . . .
7 Rodzice chcieli mieszkać w nowej dzielnicy miasta.	Wy też . . .
8 Koledzy poszli na mecz piłki nożnej.	My także . . .

Ćwiczenie 3

jak / jaki / taki

Przykład

Pogoda w górach jest . . . zmienna.

Pogoda w górach jest *taka* zmienna.

- 1 Pogoda w górach jest . . . zmienna.
- 2 . . . mi miło pana poznać.
- 3 Grzyby na targu są . . . tanie!
- 4 Ostatni tydzień był . . . pogodny.

- 5 . . . pani dobrze w nowym uczesaniu.
- 6 . . . alergię leczy się w podziemnym sanatorium?
- 7 Pioruny były w nocy . . . w lecie.
- 8 . . . wspaniałe jest górskie powietrze!
- 9 Góry są w zimie . . . piękne.
- 10 . . . woda mineralna jest najzdrowsza?

Ćwiczenie 4

Przykład

Gdybym miał czas, to (pojechać) gdzieś odpocząć.

Gdybym miał czas, to *pojechałbym* gdzieś odpocząć.

- 1 Gdybym miał czas, to (pojechać) gdzieś odpocząć.
- 2 Gdyby pogoda nie była zmienna, to (zabrać) nasze namioty.
- 3 Gdybyś nie była roztrzępana, to (móc) sama gospodarować w domu.
- 4 Gdyby lato było cieplejsze, to dzieci (spędzić) więcej czasu nad morzem.
- 5 Gdybyśmy kupili dom za miastem, to (musieć) dojeżdżać do pracy.
- 6 Gdyby wiatr był silniejszy, to samolot nie (móc) lądować na tym lotnisku.
- 7 Gdybym miał dużo pieniędzy, to (kupić) obraz słynnego malarza.
- 8 Gdyby sędzia zauważył ostatni faul, to (usunąć) zawodnika z boiska.
- 9 Gdyby nie padał deszcz, to wczasowicze (pójść) na długi spacer.
- 10 Gdybyście wpadli do nas, to (zobaczyć) nasze urocze bliźniaki.

- 1 a Wczoraj pani Zofia zmkła i zmarzła, a dzisiaj jest chora.
b W poradni lekarskiej stwierdzono gripę i zalecono leżenie w łóżku przez dwa tygodnie.
c Gdyby pani Mirska była zdrowa, to pojechałaby z uczniami na wycieczkę do Krakowa.
d Pani Zofia będzie czytała książkę, bo nie może już oglądać telewizji.
- 2 a Pani Zofii najbardziej dokucza ucho.
b Pan Adam odebrał krople z apteki.
c Magda nie chce w niczym wyręczyć ojca.
d Pan Adam zemle za chwilę trochę kawy.
- 3 a Pani Zofia odrobi zaległości w jedzeniu, jak będzie zdrowsza.
b Magda zamierza oglądać „Zemstę” w pierwszym programie.
c Państwo Mirscy chcą obejrzeć rewię piosenek w drugim programie.
d Jutro Magda proponuje oglądanie koncertu szopenowskiego.
- 4 a Obie recepty zmięły się klientowi w kieszeni.
b Na obu receptach zapisane są mikstury, które trzeba zrobić.
c Lekarstwo będzie gotowe wieczorem.
d Farmaceutka musi pójść z receptą do apteki dyżurnej.
- 5 a Marian oglądał program satyryczny w telewizji.
b Gdyby wrócił wcześniej do domu, obejrzałby go z pewnością.
c Marian wrócił do domu pięć po dziewiątej.
d Program zaczęto nadawać dwadzieścia po dziewiątej.

Ćwiczenie 1

jeżeli / jeśli

Przykład

Jeżeli . . . w kierunku Placu Wolności, możesz mnie podwieźć. **jechać***Jeżeli jedziesz w kierunku Placu Wolności, możesz mnie podwieźć.*

- 1 Jeżeli . . . w kierunku Placu Wolności, możesz mnie podwieźć. **jechać**
- 2 Jeżeli mama . . . głodować, to nie wyzdrowieje. **być**
- 3 Jeżeli . . . oglądać „Noce i dnie”, idź do siebie. **chcieć**
- 4 . . . bardzo zadowolone, jeśli uda nam się dostać bilety. **być**

- 5 Jeżeli . . . sok malinowy, to kupię ci dwie butelki.
- 6 Odkładamy wyjazd na przyszły tydzień, jeśli ona źle . . .
- 7 Jeśli . . . powikłania, będę musiała niestety iść do szpitala.
- 8 Jeśli . . . mieć lekarstwo zaraz, musicie pójść do apteki dyżurnej.
- 9 Na wieczór zapowiedziano program sportowy, jeżeli nie . . . łało.
- 10 Jeżeli . . . gripę, to połóż się do łóżka.

zobaczyć
czuć się
wystąpić
chcieć

być**mieć**

Ćwiczenie 2

jest / był, -a, -o / będzie

Przykład

Lekcja języka francuskiego . . . nadawana od wtorku (9.05).

Lekcja języka francuskiego będzie nadawana od wtorku pięć po dziewiątej.

- 1 Lekcja języka francuskiego . . . nadawana od wtorku (9.05).
- 2 Koncert szopenowski . . . przedstawiany co tydzień w każdą sobotę (11.10).
- 3 Jutro komedia Fredry . . . wyświetlana (4.25).
- 4 Za tydzień kurs tańca . . . nadawany w drugim programie (7.10).
- 5 Kiedy wyszliśmy z domu, na moim zegarku . . . (2.15).
- 6 Kolejny film o pracy archeologów . . . jutro wyświetlany (5.05).
- 7 Myślałem, że rewia piosenek . . . nadawana wczoraj (3.25).
- 8 Najciekawszy program w telewizji . . . właśnie wyświetlany (10.20).
- 9 Od poniedziałku seans w kinie . . . rozpoczynany (6.15).
- 10 Program dla szkół . . . nadawany w przyszłym roku (8.10).

Ćwiczenie 3

Przykład

Wanda: Cześć, Kazik. Czy już (przygotować) wszystko do wyjazdu na obóz?

Wanda: Cześć, Kazik. Czy już **przygotowano** wszystko do wyjazdu na obóz?

- 1 Wanda: Cześć, Kazik. Czy już (przygotować) wszystko do wyjazdu na obóz?
- 2 Kazik: Cześć, Wanda. Jak się masz? (Przygotować) już wszystko do podróży. (Zaczynać) nawet pakować sprzęt i namioty do autokarów i (zapowiedzieć) odjazd na dziewiątą rano.

- 3 **Wanda:** Szkoda, że tym razem nie pojadę z wami. Jestem chora.
(Przywieźć) mnie właśnie z poradni lekarskiej. (Stwierdzić) u mnie powikłania pogrypowe i (zalecić) leżenie w łóżku. (Kazać) mi też brać krople i (zrobić) mi miksturę, którą (polecić) pić trzy razy dziennie.
- 4 **Kazik:** Nic nie szkodzi. Może wybierzesz się z nami na obóz w zimie, który już (zapowiedzieć) w Żegiestowie?

Ćwiczenie 4

jak

Przykład

Ty chyba . . . tę książkę, jak . . . czas.

przeczytać / mieć

Ty chyba **przeczytasz** tę książkę, jak **będiesz mieć** czas.

1 Ty chyba . . . tę książkę, jak . . . czas.	przeczytać / mieć
2 Jak my ich . . . , to . . . kolorowy telewizor.	odwiedzić / zobaczyć
3 Jacek . . . , jak nie . . . parasola.	zmoknąć / wziąć
4 Uczniowie . . . na spacer nad morze, jak . . . ciepło.	pójść / być
5 Jak my . . . w Oliwie, to . . . słynną katedrę.	być / zwiedzić
6 Ja na pewno . . . ci tę powieść, jak . . . ją w domu.	przynieść / znaleźć
7 Jak Agata . . . mnie w myciu naczyń, to ja . . . kawę.	wyręczyć / zrobić
8 Synowie . . . , jak . . . prawdziwe wędki.	ucieszyć się / dostać
9 Jak ja go . . . , to . . . o pomoc w naprawie auta.	spotkać / poprosić
10 Ty na pewno . . . sobie tytuł filmu, jak . . . nam jego treść.	przypomnieć / opowiedzieć

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Wszyscy brali udział w przygotowaniach do świąt.
b Magda gotowała potrawy na wieczerzę wigilijną.
c Mama przygotowała karpia i uszka z grzybów.
d Tata pomagał ubierać choinkę.
- 2 a Pani Zofia skończyła już ubierać choinkę.
b Jędrzek chciał umieścić na choince Agatę zamiast aniołka.
c Magda przyniesie zaraz szczotkę i odkurzacz i posprząta.
d Stół będzie nakryty przed ukazaniem się pierwszej gwiazdy.
- 3 a Andrzej był ciekaw, od kogo dostał miniaturową lampkę górniczą.
b Magda dostała laleczkę w stroju górnika.
c Tata kładł wszystkie prezenty pod choinkę.
d Borysa bardzo by ucieszyło, że prezent podoba się Agacie.
- 4 a Danusia cieszy się, że udało jej się przyjechać do państwa Zielińskich.
b Pani Janina nie była pewna, czy będzie mogła wyrwać się z Torunia.
c Terenia wyszła na spotkanie Danusi na dworzec autobusowy.
d Danusia przyjechała pociągiem z Torunia.
- 5 a Tomek zaprosił Janka z Moniką na kolację.
b Ostatnio Janek i Monika często przychodzą do Tomka i Joanny.
c Janek wczoraj zdał egzamin dyplomowy.
d Tomek nakupował mnóstwo dobrych rzeczy.

Ćwiczenie 1

Przykład

Stanisław jest *studentem* Akademii Sztuk Pięknych.

Kim jest Stanisław?

- 1 Stanisław jest *studentem* Akademii Sztuk Pięknych.
- 2 Beata dostała na imieniny *talerz ze srebra*.
- 3 *Andrzej i Piotr* wybierają się jutro na ryby.
- 4 Pociąg odjechał z dworca *przed paroma minutami*.
- 5 Dzieci idą dziś odwiedzić babcię, *bo jest chora*.
- 6 Umówiliśmy się z przyjaciółmi *na czwartą*.
- 7 Cała rodzina jedzie w marcu *do Wrocławia*.
- 8 Państwo Tomscy dostali *od krewnych* zegar ścienny.

- 9 W Lublinie zatrzymamy się w *hotelu „Unia”*.
 10 Ten bukiet kwiatów jest *dla naszej nauczycielki*.

Ćwiczenie 2

że

Przykład

Bardzo nas zmartwiło. Choinka (być) za wysoka.
 Bardzo nas zmartwiło, że choinka **była** za wysoka.

- 1 Bardzo nas zmartwiło. Choinka (być) za wysoka.
- 2 Ojca cieszy. Prezenty (podość się) nam.
- 3 Szkoda. Jacek (musieć) obciąć wczoraj najpiękniejsze gałęzie.
- 4 Wujostwo będą przekonani. My (przyjechać) do nich na Boże Narodzenie.
- 5 Zdawało mi się. (Zaprosić) gości na piątą.
- 6 To chyba zrozumiałe. Każdy (musieć) po sobie posprzątać.
- 7 Dobrze. Teraz (spędzać) święta razem w rodzinnym domu.
- 8 Przypomniało mi się. Trzeba (być) nakryć stół przed pokazaniem się pierwszej gwiazdy—zgodnie z tradycją.
- 9 Jasne. Takie święto (należeć) uczcić szampanem.
- 10 Mama ucieszy się. Rodzina (pomóc) jej w przygotowaniach do świąt.

Ćwiczenie 3

Przykład

Borys chce *wybrać upominki* dla rodziny.

... nie jest takie proste.

Wybieranie upominków nie jest takie proste.

- 1 Borys chce *wybrać upominki* dla rodziny.
... nie jest takie proste.
- 2 Wczoraj koledzy *spotkali polską grupę olimpijską*.
... okazało się bardzo interesujące.
- 3 *Pakowaliśmy walizy* przez kilka godzin.
... było dosyć trudne.
- 4 Projektanci *przygotowują plany* budowy statku.
... nie jest takie łatwe.

- 5 Nie mamy już sił *zwiedzać muzeum*.
... jest bardzo męczące.
- 6 Kolega co wieczór *ogląda telewizję*.
... bywa nudne.
- 7 Wytwórnia *zawarła umowy handlowe* z firmami rumuńskimi.
... okazało się bardzo korzystne.
- 8 Lubię *jeść ryby* w galarecie.
... jest bardzo zdrowe.

Ćwiczenie 4

Przykłady

Skąd się wzięło tyle smacznych potraw na stole? **zdziwić / on**

Zdziwiło go, skąd się wzięło tyle smacznych potraw na stole.

Twoja córka już sama gospodarzy w domu? **dziwić / ona**

Dziwiło ją, że twoja córka już sama gospodarzy w domu.

- 1 Skąd się wzięło tyle smacznych potraw na stole? **zdziwić / on**
- 2 Twoja córka już sama gospodarzy w domu? **dziwić / ona**
- 3 Od kogo dostałam tę paczkę? **interesować / ja**
- 4 Naprawdę zdałaś egzamin wstępny? **ucieszyć / my**
- 5 Skąd znacie tę twarz? **nie przypominać się / wy**
- 6 Czy siostrzenica szybko wyzdrowieje? **martwić / ona**
- 7 Czy już mamy wyjmować ciasto z piekarnika? **obchodzić / oni**
- 8 Chyba nie będziesz miała czasu nas odwiedzić? **zmartwić / my**

24 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Państwo Mirscy przyszli wczoraj do państwa Górskich najpóźniej.
b Pani Agnieszka sama jest aktorką i gra w wielu filmach opartych na znanych utworach literackich.
c Kazikowie nie zapraszali Adamów na konferencję prasową przed premierą ekranizacji „Potopu”.
d Pan Adam zdobył miejsca na premierę adaptacji powieści.
- 2 a Magda nie dostała jeszcze od mamy fotosów z „Potopu” z autografami.
b Pani Zofia woli iść do kina niż przeczytać książkę.
c Magda przeczytała „Popioły” Żeromskiego.
d Magdzie zabrakło cierpliwości, żeby doczytać „Popioły” do końca.
- 3 a Borys czyta pierwszy tom „Lalki” Bolesława Prusa.
b Jędrzek woli powieści obyczajowe z bliskich nam czasów.
c Agata ma zniszczony egzemplarz „Popiołu i diamentu”.
d Borys wypożyczył tę książkę w bibliotece.
- 4 a Nauczycielka prosi o książkę Sienkiewicza.
b Bibliotekarzowi wolno wypożyczyć pięć książek.
c Bibliotekarz robi wyjątek dla nauczycielki.
d Nauczycielka zwróci jutro książki do biblioteki.
- 5 a Ukazały się już „Dzieła wybrane” Norwida.
b Klientka chciałaby kupić dwa egzemplarze.
c Księgarz ma jeszcze kilka książek.
d Klientka prosi księgarza, żeby odłożył dla niej trzy egzemplarze.

Ćwiczenie 1

Przykład

Do Teatru Narodowego . . . wielu . . . w zeszłym roku. **przybyć / aktorzy**
Do Teatru Narodowego **przybyło** wielu aktorów
w zeszłym roku.

- 1 Do Teatru Narodowego . . . wielu . . . w zeszłym roku. **przybyć / aktorzy**
- 2 Mam nadzieję, że . . . nam . . . jutro na przygotowanie bagażu. **wystarczyć / siły**
- 3 W noweli, którą piszę, . . . powoli trochę . . . **przybywać / strony**

- 4 Pojutrze . . . z obozu piłkarzy paru . . . **ubyć / zawodnicy**
- 5 Czy ci zawsze . . . do pierwszego? **wystarczać / pieniądze**
- 6 Przed premierą w kasie nie zawsze . . . **ubywać / bilety**
- 7 W bibliotece zazwyczaj . . . „Faraona” dla czytelników. **starczyć / tomy**
- 8 Wczoraj w restauracji co kilka minut . . . **ubywać / goście**
- 9 Jutro do zbiorów muzeum . . . kilka . . . sztuki **przybyć / skarby**
- 10 W czytelni wczoraj nie . . . Iwaszkiewicza. **starczyć / książki**

Ćwiczenie 2

(chcieć +) -bym / -byś / -by / -byśmy / -byście / -by

Przykład

Hania: *Chcę wypożyczyć jakąś ciekawą nowelę z biblioteki.*

Hania **chciałaby** wypożyczyć jakąś ciekawą nowelę z biblioteki.

- 1 Hania: *Chcę wypożyczyć jakąś ciekawą nowelę z biblioteki.*
- 2 Reżyserzy: *Chcemy sfilmować zamek w Toruniu w zimie.*
- 3 Roman: *Chcę oddać „Trylogię” koledze.*
- 4 Ja: *Chcę kupić elegancką suknię na bal akademicki.*
- 5 Beata i Ewa: *Chcemy grać w nowym filmie opartym na powieści Prusa.*
- 6 Wy: *Chcemy umówić się z kajakarzami nad jeziorem.*
- 7 Ty: *Chcę coś przeczytać z literatury współczesnej.*
- 8 Dziewczęta: *Chcemy skorzystać z zaproszenia na rozmowę o literaturze.*
- 9 My: *Chcemy dostać pod choinką ładne lalki.*
- 10 Ty: *Chcę koniecznie zmienić fryzurę.*

Ćwiczenie 3

Przykład

Brak . . . i nie może doczytać tego opowiadania **ona / cierpliwość**
do końca.

Brak jej cierpliwości i nie może doczytać tego opowiadania do końca.

- 1 Brak . . . i nie może doczytać tego opowiadania do końca. **ona / cierpliwość**

2	W każdej ekranizacji utworów literackich brak	ja / sceny obyczajowe
3	Brakuje . . . od tygodnia . . . „Lalki” Prusa.	on / egzemplarze
4	Niestety zabrakło już na premierę filmu.	oni / bilety
5	Wydaje mi się, że nie brakowało na imieninach.	one / wino
6	W zbiorze fotosów brak ulubionych aktorek.	ona / zdjęcia
7	Na konferencji prasowej brakowało filmu.	my / reżyser
8	W adaptacji „Potopu” brak z powieści.	on / ważne obrazy
9	Na szczęście nie zabraknie na obejrzenie „Wesela”.	wy / czas
10	Chyba brak, bo nie nakręciłeś jeszcze dobrego filmu.	ty / talent

Ćwiczenie 4

żeby

Przykłady

Prosiłam Stefana. Stefan przyniósł mi rozkład jazdy.

Prosiłam Stefana, żeby przyniósł mi rozkład jazdy.

Miałem okazję. Porozmawiałem z naszym kierownikiem.

Miałem okazję, żeby porozmawiać z naszym kierownikiem.

- Prosiłam Stefana. Stefan przyniósł mi rozkład jazdy.
- Miałem okazję. Porozmawiałem z naszym kierownikiem.
- Zadzwoniliśmy do Teresy do pracy. Teresa podała nam swój nowy adres.
- Rodzice wysłali list do syna. Rodzice zaprosili go z narzeczoną na święta.
- Pracownicy planowali. Pracownicy wyjechali razem na wycieczkę do Włoch.
- Kolega umówił się z nami na piątek. Kolega uczył się chemii.
- Poprosiliśmy znajomą. Znajoma zaopiekowała się naszym psem.
- Wezwałem portiera. Portier włożył moje walizki do bagażnika.

Czy rozumiesz lekcję?

- Magda, Agata, Borys i Andrzej mieszkają w schronisku górskim na Kalatówkach.
 - Jutro pójda na tradycyjne góralskie wesele.
 - Dzisiaj obchodzą Sylwestra i nie prześpią nocy.
 - Wczoraj wybrali się na międzynarodowy konkurs skoków narciarskich.
- Agacie ani się śni przejść się w taką zamieć.
 - Magda woła Borysa, bo chce mu coś zaproponować.
 - Antek jest świetnym przewodnikiem tatrzańskim.
 - Borys zapraszał wszystkich na wycieczkę w słowackie Tatry.
- Borys poszedł wypożyczyć narty.
 - Magda przyszyła rękaw w skafandrze Borysa.
 - Agata dopasowuje nowy strój narciarski.
 - Andrzej czeka na wszystkich w Kuźnicach.
- Konkurs skoków narciarskich pod Krokwią to interesująca impreza.
 - Będą w niej startować tylko zawodnicy europejscy.
 - Pawlusiak nie będzie skakał, bo zwichnął sobie nogę.
 - Skoki Bobaka są zawsze dalekie i w dobrym stylu.
- Pani Małgorzata jest dumna z siebie, bo opanowała zasady jazdy na nartach.
 - Pan Banach przewracał się co chwila w śnieg.
 - Pani Rudzka zmoczyła spodnie, skafander, buty i czapkę.
 - Dziś po obiedzie oboje zaczną ćwiczyć branie zakrętów.

Ćwiczenie 1

Przykład

Kto pracuje w restauracji?

Kelnerzy pracują w restauracji.

- Kto pracuje w restauracji?
- Kto uczy w szkole?
- Kto pracuje w sklepie?
- Kto liczy pieniądze w banku?
- Kto pracuje w holu hotelu?
- Kto pracuje na poczcie?

- 7 Kto kieruje przedsiębiorstwem?
- 8 Kto szyje garnitur?
- 9 Kto reperuje samochody?
- 10 Kto prowadzi wycieczki w góry?

Ćwiczenie 2

ić: do / na / po / przez / w / bez / z

Przykład

Czy idziecie wieczorem?

znajoma

Czy idziecie wieczorem do znajomej?

1 Czy idziecie wieczorem?	znajoma
2 W nocy spadło dużo śniegu, więc idziemy	narty
3 Podjąłem pieniądze z PKO i idę	zakupy
4 Jutro cała klasa idzie do „Kosmosu”.	film
5 Kazikowie szli piechotą do nas.	dom
6 Najpierw musimy iść, a potem skręcić w lewo.	most
7 Nie idźcie nigdy sami!	góry
8 Alina idzie na Sylwestra.	zielona suknia
9 Nie powinienes iść na ognisko, bo zmarzniesz.	skafander
10 Idziemy do Ogrodu Botanicznego.	wychowawca

Ćwiczenie 3

Przykład

Poproś go, niech (nasmarować) twoje narty.

Poproś go, niech nasmaruje twoje narty.

- 1 Poproś go, niech (nasmarować) twoje narty.
- 2 Powiedz lekarzowi sportowemu, niech (wycofać) narciarza z zawodów.
- 3 Zawołaj kogoś, niech (wyciągnąć) mnie z tej zasy.
- 4 Zaproponujcie, niech skoczki (wystartować) po obiedzie.
- 5 Powiedz im, niech (dopasować) stroje narciarskie.
- 6 Wołaj Antka, niech (zacząć) ćwiczyć branie zakrętów.
- 7 Powiedz przewodnikowi, niech (wyruszyć) z nami jutro na wycieczkę.

- 8 Powiedzcie im, niech (opanować) szybko zasady jazdy na nartach.
- 9 Panno Moniko, niech pani (przebrać się) w suche rzeczy.
- 10 Powiedz im, niech (przetańczyć) całą noc na naszym weselu.

Ćwiczenie 4

Przykład

Zaprosiliśmy . . . na Nowy Rok do naszego domu rodzice / Zakopane
w

Zaprosiliśmy rodziców na Nowy Rok do naszego domu
w Zakopanem.

1 Zaprosiliśmy . . . na Nowy Rok do naszego domu w	rodzice / Zakopane
2 W drodze powrotnej z . . . dwoje . . . wyróciło się.	Kalatówki / sanie
3 Na główną trybunę pod . . . weszliśmy po	Krokiew / schody
4 Przed treningiem w . . . nie zdążyłem skrócić	Kuźnice / spodnie
5 W czasie pobytu w . . . bardzo bolały mnie	Tatry / plecy
6 W . . . schroniska stanęła grupa narciarzy z	drzwi / Zakopane
7 Mój kolega ze . . . mieszkał przez kilka lat koło	studia / Kuźnice
8 W barze na . . . obaj zjedliśmy befsztyki i dużo	Kasprowy Wierch / frytki

26 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pani Ewa Tomska dzwoni do pani Zofii Mirskiej.
b Pani Ewa opiekuje się wycieczką szkolną.
c Wycieczka mieszka w Hotelu Turystycznym obok Pałacu Staszica.
d Jutro uczniowie wybierają się do Teatru Polskiego na „Balladynę”.
- 2 a Pani Mirska przeprosza za spóźnienie, bo czekała długo na tramwaj.
b Pani Zofia zapamiętała numer autobusu i numer tramwaju.
c Uczniowie pojechali do Wilanowa z nauczycielką biologii.
d Uczniowie mieli za dużo wrażeń z dziedziny architektury i sztuki.
- 3 a Młodzież była zachwycona odbudowanym Starym Miastem.
b Uczniowie nie fotografowali się przed pomnikiem Nike.
c Najbardziej podobała im się galeria malarstwa w Muzeum Narodowym.
d Dorośli łatwo wytrzymują zwiedzanie całego muzeum w ciągu kilku godzin.
- 4 a Adam chciałby pójść tam, gdzie są obrazy braci Gieryskich.
b Basia pokazuje Adamowi „Samosierę” Michałowskiego.
c „Portret Matki” Rodakowskiego wisi w sali z obrazami romantyków.
d Adam chce usiąść na chwilę w sali z obrazami Matejki.
- 5 a Warszawska piosenka mówi o starej Warszawie.
b Krakowskie Przedmieście i Trasa W-Z to dzielnice Warszawy.
c Wisła płynie tunelem.
d Warszawa jest najmiłszym z miast.

Ćwiczenie 1

Przykład

Wilanów *to* przepiękny zabytek w stylu barokowym.
Wilanów **jest** przepięknym zabytkiem w stylu barokowym.

- 1 Wilanów *to* przepiękny zabytek w stylu barokowym.
- 2 Obrazy Matejki *to* prawdziwa lekcja historii Polski.
- 3 Krakowskie Przedmieście *to* ulica prowadząca ze Starego Miasta do Pałacu Staszica.
- 4 Łazienki *to* zabytkowy pałac i park w Warszawie.
- 5 Okęcie *to* międzynarodowe lotnisko wybudowane pod Warszawą.
- 6 Freski egipskie z Faras *to* słynne skarby Muzeum Narodowego.

26

- 7 Aleje Jerozolimskie *to* główna, nowa ulica w Warszawie.
- 8 Syrenka Warszawska *to* pomnik stojący na lewym brzegu Wisły.
- 9 Teatr Polski *to* ulubiony teatr młodzieży warszawskiej.
- 10 Kolumna Zygmunta *to* najstarszy pomnik w Warszawie.

Ćwiczenie 2

Przykłady

Czy interesuje państwo ta rozmowa? **ja / pytać**

Pytam, czy interesuje państwo ta rozmowa.

Czy nie jest wam nudno? **on / przypuszczać**

On przypuszcza, że nie jest wam nudno.

- 1 Czy interesuje państwo ta rozmowa? **ja / pytać**
- 2 Czy nie jest wam nudno? **on / przypuszczać**
- 3 Gdzie pracuje twój przyjaciel? **ty / wiedzieć**
- 4 Możemy teraz odpocząć. **my / myśleć**
- 5 Czy udało im się coś zwiedzić w Ostrowie? **ona / pytać**
- 6 Gdzie należy skręcić do hotelu? **ja / wiedzieć**
- 7 Przyjemnie było na spacerze, prawda? **oni / myśleć**
- 8 Chyba mamy dużo wrażeń z podróży? **my / sądzić**
- 9 Po kolacji już nigdzie nie wyjdziemy. **my / mówić**
- 10 Wszyscy są bardzo zmęczeni. **ona / widzieć**

Ćwiczenie 3

nie . . . ani . . . ani / też . . . nie . . .

Przykłady

Zapamiętałem numer autobusu i numer tramwaju. **Ojciec**

Ojciec nie zapamiętał ani numeru autobusu ani numeru tramwaju.

Nie lubię pozowania do zdjęć przed pomnikami. **Brat**

Brat też tego nie lubi.

- 1 Zapamiętałem numer autobusu i numer tramwaju. **Ojciec**
- 2 Nie lubię pozowania do zdjęć przed pomnikami. **Brat**
- 3 Koledzy uczyli się wczoraj historii i chemii. **Ja**

- 4 Japończycy skakali na Krokwi wczoraj i przedwczoraj.
- 5 Nie wytrzymujemy zwiedzania muzeum przez cały dzień.
- 6 Wycieczka szkolna była w Gdańsku i w Gdyni.
- 7 Nie znoszę pakowania waliz przed podróżą.
- 8 Nauczyciel pamięta imię i nazwisko malarza.
- 9 Nie lubimy wstawać o wschodzie słońca.
- 10 W lecie znajomi kąpali się w jeziorze i w morzu.

My

Oni

Studenci

Mąż

Uczniowie

Dzieci

My

Ćwiczenie 4

... się

Przykład

Dokąd dojadę osiemnastką?

bank

Osiemnastką dojedzie się do banku.

- 1 Dokąd dojadę osiemnastką?
- 2 Którędy idziecie do Rynku Starego Miasta?
- 3 Gdzie mogę kupić bilety tramwajowe?
- 4 Skąd wypożyczasz w lecie żaglówkę?
- 5 Gdzie przyjmują zamówienie na uszycie futra?
- 6 Kiedy rozpoczynacie rok szkolny?
- 7 Dokąd dojdę tą przecznicą?
- 8 Jak możemy zamówić rozmowę międzymiastową?
- 9 Którędy dojadę do Stadionu?
- 10 Gdzie rezerwujesz bilety na przedstawienie?

bank

schody

kiosk

klub

kuśnierz

wrzesień

Śródmieście

pocztą

tunel

kasa teatru

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Pan Jan zaplanował z żoną zrobienie zakupów w marcowy dzień.
b Ewa będzie czekać na Jana w domu mody „Telimena” o drugiej.
c Pani Tomska nie będzie prosiła męża o dokonanie wyboru zakupu spośród wielu modeli.
d Pan Jan będzie umiał powiedzieć, w którym płaszczu Ewa wygląda najlepiej.
- 2 a Pani Ewie bardzo do twarzy w beżowym płaszczu.
b Zielony płaszcz leży na pani Ewie wyjątkowo dobrze.
c Beżowy płaszcz ma za długi kołnierz.
d Najładniej pani Ewie w żółtym płaszczu.
- 3 a Janowi zostało sześć tysięcy złotych.
b Ewa i Janek kupili dziś odkurzacz.
c Pani Ewa nie powinna była kupować sukienki bez rękawów.
d Sprzedawczyni ma łyżeczki do kawy oddzielnie i w kompletach.
- 4 a Oba rozmiary płaszczy są za duże dla Ireny.
b Irenie nie podobają się fasony płaszczy w sklepie.
c Józef ogląda płaszcze w następnym stoisku.
d Irena zauważa duży wybór kapeluszy.
- 5 a Barbara prosi o cztery talerzyki deserowe.
b Sprzedawca mówi, że to wyjątkowo piękna porcelana.
c Barbara kupuje po cztery talerze płytkie, głębokie i deserowe.
d Sprzedawca ma tylko jeden rodzaj nożyków do owoców.

Ćwiczenie 1

powinien / powinna / powinno + być

Przykład

Barbara wziąć parasolkę w taki brzydki dzień.

Barbara powinna była wziąć parasolkę w taki brzydki dzień.

- 1 Barbara wziąć parasolkę w taki brzydki dzień.
- 2 Państwo Tomscy kupić odkurzacz w domu towarowym.
- 3 Ekspedientki pozdejmować czerstwe pieczywo z półek.
- 4 Janek nie wydawać pieniędzy na drobiazgi.
- 5 Wy poczekać na nas w domu mody „Telimena”.

- 6 Magda wybrać dla siebie beżową kurtkę.
- 7 Sprzedawcy zamówić więcej fasonów płaszczy.
- 8 Koleżanka przynieść jakiś materiał do uszycia.
- 9 Ja kupić ten brązowy garnitur.
- 10 Dziecko już dawno pójść spać.

Ćwiczenie 2

Przykład

Jurek i Marta poszli na narty.

Jurek: Poszliśmy z Martą na narty.

- 1 Jurek i Marta poszli na narty.
- 2 Hanka i siostra zaplanowały wycieczkę w Tatry.
- 3 Koledzy Adama i Adam zbudowali sami kajak.
- 4 Mama i ojciec wybierają się do przyjaciół na kolację.
- 5 Dyrektor i pracownicy ustalili terminy dostaw towarów.
- 6 Przewodnik i turyści siedli na polanie, żeby odpocząć.
- 7 Studenci i studentki wyjadą w sierpniu na praktyki.
- 8 Joanna i mąż zapraszają nas do siebie na wakacje.
- 9 Pan Mirski i dzieci spędzą rok za granicą.
- 10 Wuj Jan i rodzina mieszkają na wsi.

Ćwiczenie 3

potrzeba

Przykład

Na / jesień / na pewno potrzeba / być / wszyscy / parasole.

Na jesieni na pewno potrzeba będzie wszystkim parasoli.

- 1 Na / jesień / na pewno potrzeba / być / wszyscy / parasole.
- 2 Potrzeba / my / być / za / rok / dwa / namioty.
- 3 Jutro potrzeba / być / Urszula / kilka / tysiące.
- 4 Przed / tydzień / uczniowie / potrzeba / być / buty narciarskie.
- 5 Każdy / potrzeba / przyjaciele.
- 6 W / lato / kwiaty / potrzeba więcej / woda.
- 7 Potrzeba / oni / cierpliwość / do / nauka.
- 8 W / zima / potrzeba / my / dużo / ciepłe rzeczy.
- 9 W / zeszły / rok / potrzeba / ja / być / samochód.
- 10 Przed / odjazd / potrzeba / być / znajomi / kilkanaście / pudła.

Ćwiczenie 4

Przykład

Jesteś zmęczony? . . . trochę i odpocznij.

(ty)poleżeć

Jesteś zmęczony? Poleż trochę i odpocznij.

1 Jesteś zmęczony? . . . trochę i odpocznij.	(ty)poleżeć
2 Musimy pomalować ściany. . . . obrazy ze ścian.	(my)pozejmować
3 Czy źle się czujesz? . . . po świeżym powietrzu.	(ty)przejsię
4 Chcesz obstalować płaszc? . . . , że ci doradzę gdzie.	(ty)pozwolić
5 Leje jak z cebra. . . . rowery do domu.	(my)wnieść
6 Która bluzka mi się podoba? . . . tę brązową.	(ty)przymierzyć
7 Uczysz się języka polskiego? . . . coś po polsku.	(ty)powiedzieć
8 Czy kolacja już gotowa? . . . maty na stole.	(my)porozkładać
9 Chcecie coś wybrać ze skóry? . . . jaki wybór!	(wy)spojrzeć
10 Boli cię głowa? Nie . . . ; weź tę pastylkę.	(ty)martwić się

- 1 a Podróż była bardzo męcząca, bo w pociągu było duszno i ciasno.
b Urszula nie jechała na stojąco.
c Do domu Henryka dojechali wszyscy dwukonnym wozem.
d Irena z mamą upieką baby wielkanocne.
- 2 a Piec musi być nagrzwany, żeby się ciasto dobrze wypiekło.
b Irena przyniesie chrzan z piwnicy.
c Henryk nie powylewał barwników z garnków.
d Nie ma innego wyjścia i trzeba przygotować nowe barwniki.
- 3 a Koledzy Janusza wylali na Irenę całe wiadro wody.
b Urszula musi się natychmiast przebrać, bo może się przeziębć.
c Irena zapomniała, jak na wsi obchodzi się poniedziałek wielkanocny.
d Kiedyś Henryk ze Stachem wrzucili Irenę do stawu.
- 4 a Justyna kupiła farby do jajek.
b Justyna nie pamięta trzech barwników roślinnych.
c Marek nagotował kory dębowej i zielonego żyta.
d Wywar z łupin cebuli zabarwia jajka na rudo.
- 5 a Mama przygotowała już koszyczek ze święconem.
b Na środku położyła kilka czerwonych pisanek.
c Babcia owinie rączkę koszyczka białą wstążką.
d Babcia zapomniała włożyć do koszyczka sól, pieprz i chrzan.

Ćwiczenie 1

w / na / o / po + co (czym)

Przykład

W poczekalni lekarskiej nie ma już usiąść.

W poczekalni lekarskiej nie ma już na czym usiąść.

- 1 W poczekalni lekarskiej nie ma już usiąść.
- 2 W sklepie był taki tłok, że nie było . . . oddychać.
- 3 Nie rozumiem, ci tyle drobiazgów na plaży.
- 4 W księgarni wysyłkowej nie mają zapakować reszty książek.
- 5 Jeżeli zmokniesz, to nie będziesz miał się przebrać.
- 6 Dobrze, że macie pójść na Sylwestra.
- 7 Na Wawelu było tyle skarbów; nie wiedziałam najpierw patrzeć.

8 Na pewno będziecie miały z nią porozmawiać.

9 Nie wiemy, . . . dojechać najszybciej na dworzec.

10 Chciałem cię poprosić, ale nie pamiętam

Ćwiczenie 2

na . . .

Przykład

Przed tygodniem . . . autokarem do Torunia na (my) jechać / stojący

Przed tygodniem jechaliśmy autokarem do Torunia

na stojąco.

1 Przed tygodniem . . . autokarem do Torunia na	(my) jechać / stojący
2 Wywar z kory dębu zawsze . . . jajka na	zabarwiać / czarny
3 Rodzice rzadko . . . śniadanie na	jeść / siedzący
4 W dzieciństwie . . . pisanki na	(my) malować / czerwony
5 Pojutrze mama . . . na moje imieniny jedzenie na	przygotować / gorący
6 Przedwczoraj Adam . . . do gospodarstwa wozem na	przyjechać / stojący
7 Wczoraj studenci . . . cały program spotkania na	zaplanować / wesół
8 Najwygodniej jest . . . pociągiem na	podróżować / leżący
9 . . . pomalować krzesła i stół w kuchni na	(my) chcieć / żółty

Ćwiczenie 3

żeby / żebyś / żebyście

Przykłady

Mama: Proszę cię, Jurku, nie wylewaj wody z garnków.

Mama: Prosiłam cię, Jurku, żebyś nie wylewał wody z garnków.

Dziadkowie: Napalimy w piecu i ciasto dobrze wypieczę się.

Dziadkowie: Napaliliśmy w piecu, żeby ciasto dobrze wypiekło się.

1 *Mama: Proszę cię, Jurku, nie wylewaj wody z garnków.*

2 *Dziadkowie: Napalimy w piecu i ciasto dobrze wypieczę się.*

- 3 *Urszula*: Ugotuję jajka w łupinach cebuli i zabarwią się na rudo.
 4 *Dzieci*: Przykryjemy święcone serwetką w kwiatki i będzie ładniej.
 5 *Irena*: Magda, radzę ci, nie wychodź w zamieć bez ciepłej kurtki.
 6 *Wujek*: Chłopcy, mówię wam, nie wylewajcie wiader wody na dziewczęta.
 7 *Justyna*: Postawię ciasto drożdżowe na baby przy piecu i szybko urośnie.
 8 *Marek*: Radzę ci, siostrzo, nie planuj spaceru po wsi w śmigus-dyngus.

Ćwiczenie 4

na- / wy- / ob- / po- / pod- (+ łać)

Przykład

Czy masz ochotę na szklankę herbaty?

nałać

Tak, ... mi, proszę.

*Tak, **na**lej mi, **pro**szę.*

1 Czy masz ochotę na szklankę herbaty?

nałać

Tak, ... mi, proszę.

2 Dlaczego ... mleko do garnka?

nalewać

Bo chcę ugotować zupę mleczną z makaronem.

3 Czy to Ewa ... wczoraj mazurka lukrem?

połać

Naturalnie, przecież to prawdziwa mistrzyni.

4 Jak obchodziło się dawniej poniedziałek

polewać

wielkanocny?

Chłopcy ... dziewczyny wodą z butelek.

5 Kiedy zazwyczaj babcia ... grządki?

podlewać

Tuż przed zachodem słońca.

6 Czy potrzebna jest nam jeszcze ta woda?

wylać

Nie, ... ją do umywalki.

7 Jakim sosem kelner ... za chwilę sztukę mięsa?

połać

Sosem chrzanowym.

8 Kto ... wczoraj rano Wandę i Beatę na podwórku?

oblać

Niemądrzy bracia z kolegami.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Magda, Borys i Andrzej przyjechali wczoraj do stolicy.
 b W piątek zachwycali się Parkiem Łazienkowskim aż do zmierzchu.
 c Borysa interesowały na spacerze wystawy sklepowe.
 d Jutro idą do Teatru Wielkiego na akademię pierwszomajową.
- 2 a Magdzie zależało na zobaczeniu całej defilady.
 b Borys czekał, aż Jędrrek ubierze się.
 c Przyszli na pochód dopiero wtedy, kiedy ruszyło czoło pochodu.
 d Jędrrek i Borys rzucali kwiaty artystom teatrów warszawskich.
- 3 a Rano było ciepło, a w południe gorąco i duszno.
 b Borys zaplanował włóczęgę po imprezach pierwszomajowych.
 c Jędrrek chce iść na zabawę taneczną, a potem na koncert szopenowski.
 d Występ „Mazowsza” zaczyna się o ósmej na Bielanych.
- 4 a Marysia przyszła przed rozpoczęciem defilady.
 b Jak tylko ruszył pochód, Łukasz wyszedł na balkon.
 c Pracownicy FSO nie maszerowali w pochodzie.
 d Jerzy szedł na czele pierwszej grupy.
- 5 a Koncert w Łazienkach zaczyna się za godzinę.
 b Żona będzie zaraz gotowa.
 c Odkąd żona zaczęła malować oczy, mąż nie przestaje zrzędzić.
 d Żona już skończyła poprawiać fryzurę.

Ćwiczenie 1

wstyd / szkoda / brak / czas

Przykład

Zauważyłem, że ... mi było w kieszeni (portfel i klucze).

*Zauważyłem, że **brak** mi było w kieszeni portfela i kluczy.*

- 1 Zauważyłem, że ... mi było w kieszeni (portfel i klucze).
 2 ... , że tym razem nie zwiedzimy (Wilanów).
 3 Powinno być wam ... , że nie macie (porządek) w pokoju.
 4 ... , żebyś wyszedł już do (praca).
 5 ... nam (siły), żeby pójść na wyprawę w Tatry.
 6 Chyba już ... , żeby wezwać (taksówka) i pojechać na lotnisko.
 7 Jaka ... , że musicie odwołać przyjazd do (my).

8 Zawodnikowi było . . . , bo zajął ostatnie miejsce w (zawody).

9 . . . by było już wyjąć (kaczka) z piekarnika.

10 . . . mi, bo nie złożyłam (ojciec) życzeń imieninowych.

Ćwiczenie 2

jak tylko / gdy / zanim / ledwie . . . już / dopóty . . . dopóki nie / odkąd / aż

Przykład

Wczoraj *ledwie* (przestać) padać śnieg, *już* (zacząć się) burza z piorunami.

Wczoraj *ledwie przestał* padać śnieg, *już zaczęła się* burza z piorunami.

- 1 Wczoraj *ledwie* (przestać) padać śnieg, *już* (zacząć się) burza z piorunami.
- 2 Janek *dopóty* (nalegać), *dopóki* brat *nie* (zabrać) go ze sobą nad morze.
- 3 Sklep (być) otwarty za pół godziny, *gdy* sprzedawcy (przyjąć) towar.
- 4 *Jak tylko* (przyjechać) wczoraj pociąg, wszyscy (próbować) wsiąść do niego.
- 5 (Być) po dziesiątej, *zanim* oni (dojechać) do domu jutro rano.
- 6 Od czasu do czasu (my / miewać) kłopoty z autem, *odkąd* (mieć) wypadek.
- 7 Na weselu wczoraj goście długo (czekać), *aż* orkiestra (zacząć) grać.
- 8 (Ja / pójść) za chwilę na spacer z psem, *jak tylko* (skończyć) mycie rąk.
- 9 Twój zegarek *dopóty* (być) stał, *dopóki* nie (oddać) go do naprawy.
- 10 *Zanim* mnie (udać się) złapać jakąś rybę, koledzy (mieć) *już* kilka trofeów.

Ćwiczenie 3

zależać

Przykład

Irenie zależało, *żeby pójść* na występ korowodów tanecznych na Bielanach.

Irenie *zależało na pójdzie* na występ korowodów tanecznych na Bielanach.

- 1 Irenie zależało, *żeby pójść* na występ korowodów tanecznych na Bielanach.
- 2 Zależy nam, *żeby zobaczyć cały pochód i wszystkie imprezy*.
- 3 Kolegom zależało, *żeby przyjechać* do stolicy we środę.
- 4 Zależy mi, *żeby przyjmować* gości zgodnie z polską tradycją.
- 5 Mężowi zależało, *żeby wyjść* godzinę przed rozpoczęciem koncertu.
- 6 Zależało rodzicom, *żeby przygotować wszystko* do świąt.

7 W czasie pochodu zależało mi, *żeby zobaczyć* moich ulubionych aktorów.

8 Zależało Dorocie, *żeby zwiedzić słynne Collegium Maius* w Krakowie.

9 Zależy bratu, *żeby zamówić noclegi* w schronisku na Kalatówkach.

10 Zależało wam, *żeby spotkać kapelę i Zespół Pieśni i Tańca „Mazowsze”*.

Ćwiczenie 4

na tyle . . . że / jak . . . skoro

Przykłady

Alina (przyjść) jutro . . . wcześniej, . . . (zdażyć) na początek filmu.

Alina *przyjdzie jutro na tyle wcześniej, że zdąży* na początek filmu.

. . . Maciej (móc) wczoraj zrobić zakupy, . . . nie (mieć) pieniędzy.

Jak Maciej mógł wczoraj zrobić zakupy, skoro nie miał pieniędzy.

1 Alina (przyjść) jutro . . . wcześniej, . . . (zdażyć) na początek filmu.

2 . . . Maciej (móc) wczoraj zrobić zakupy, . . . nie (mieć) pieniędzy.

3 Wczoraj milicja (przyjechać) . . . szybko, . . . (zabezpieczyć) ślady wypadku.

4 . . . Kazikowie (móc) polecieć samolotem do Tarnowa, . . . tam nie (mieć) lotniska.

5 Janina (być) teraz . . . zmęczona, . . . nie (mieć) nawet ochoty na rozmowę.

6 . . . ty (chcieć) zdać egzamin za tydzień, . . . niczego nie (uczyć się).

7 Roman (być) przed rokiem . . . chory, . . . (jeździć) co tydzień do szpitala.

8 . . . ja (móc) teraz wykopać się, . . . w kranie nie (mieć) gorącej wody.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a Agata jest najszczęśliwszą dziewczyną na świecie, bo zaliczyła pierwszy rok studiów.
b Jędrak dał Agacie bukietek stokrotek po ostatnim egzaminie.
c Noc świętojańska to najdłuższa noc w roku.
d Borys odleciał z Okęcia o świcie.
- 2 a Agata nie uwije wianka ze stokrotek.
b Jędrak weźmie łódkę i postara się wyłowić wianek.
c Sobótko to obrzęd, który zachował się i po przyjęciu chrześcijaństwa.
b Borys chce przespać noc świętego Jana.
- 3 a Bagaże Jędraka stoją za filarem.
b Jędrak jest nieprzytomny z niewyspania.
c Borys nie wyłowił wczoraj wianka Agaty z Wisły.
d Borysa wzywano trzy razy do odprawy paszportowej.
- 4 a Basia i Irena muszą się solidnie wyspać.
b Basia będzie odsypiała dzisiejszą zabawę przez cały tydzień.
c Irenie nie podobało się wróżenie przy ognisku.
d Basi wyszło, że wyjdzie za mąż za Kazika w przyszłym roku.
- 5 a Stefania ma tylko ołówek w torebce.
b Jerzy zostawił w domu długopis.
c Jerzy zapomniał wypełnić deklarację celną.
d Stefania i Jerzy mają już wszystkie formalności za sobą.

Ćwiczenie 1

się / sobie / sobą

Przykład

Przeszliśmy . . . po parku i porozmawialiśmy ze
Przeszliśmy się po parku i porozmawialiśmy ze sobą.

- 1 Przeszliśmy . . . po parku i porozmawialiśmy ze
- 2 Studenci cieszą . . . , że mają już wszystkie egzaminy za
- 3 Dziadek leczy . . . i przygotowuje . . . właśnie wywar z ziół.
- 4 Mam już na . . . suknię, ale muszę jeszcze pomalować . . . oczy.
- 5 Przypominam . . . tytuł książki, którą miałem wczoraj ze
- 6 Wydawało nam . . . , że mieliśmy wszystkie dokumenty przy

- 7 Po kolacji będziesz mógł . . . odpocząć i napić . . . wspaniałej kawy.
- 8 Przy odprawie paszportowej musisz mieć przy . . . paszport i bilet.
- 9 Siostra zabrała ze . . . mój sweter przez pomyłkę, bo śpieszyła
- 10 Kiedy wpadłem w poślizg miałem za . . . autobus, a przed . . . tramwaj.

Ćwiczenie 2

Przykład

Samolot do Sofii odlatuje . . . o 7.25.

wieczór

*Samolot do Sofii odlatuje wieczorem o siódmej
 dwadzieścia pięć.*

1 Samolot do Sofii odlatuje . . . o 7.25.	wieczór
2 24 czerwca o . . . dziewczęta wróżyły sobie.	świt
3 Obrzęd w . . . świętojańską zachował się po chrzście Polski w 966 roku.	noc
4 Chcemy wrócić z wyprawy do kraju 15 lipca przed	zmierzch
5 Wybieram się w piątek na „Halkę” o 3.30 po	południe
6 Na . . . 1977 roku zakończono odbudowę Zamku.	jesień
7 W czasie żniw rolnicy muszą wstawać około 5.00 nad	rano
8 W Katowicach 4 grudnia przed . . . górnicy idą na akademię z okazji Dnia Górnika.	południe
9 . . . bardzo trudno o połączenie z numerem centrali 912.	noc
10 O . . . 31 grudnia obchodzimy Nowy Rok.	północ

Ćwiczenie 3

. . . się

Przykład

Marek: Jak (podobać) ci się wesele góralskie, Marysiu?

Marek: Jak **podobało** ci się wesele góralskie, Marysiu?

- 1 Marek: Jak (podobać) ci się wesele góralskie, Marysiu?

- 2 **Maria:** Bardzo. Dwóch górali (żeńić) się z dziewczynami ze wsi. (Tańczyć) się polki, kujawiaki i nawet mazurki. (Śpiewać) się góralskie piosenki i dużo (mówić) się o tym, co (zmienić) się ostatnio we wsi. (Zdawać) mi się, że znam wszystkich od lat. Następnego dnia (pisać) się karty z życzeniami i (przygotowywać) do Wielkanocy.
- 3 **Marek:** Cieszę się, że (udać) ci się spędzić przyjemnie te kilka dni w górach.

Ćwiczenie 4

Przykład

W / wesołe miasteczko / wisieć / kolorowe światła.

W wesołym miasteczku wiszą kolorowe światła.

- 1 W / wesołe miasteczko / wisieć / kolorowe światła.
- 2 Nigdy / nie / (ja) widzieć / tyle / piękne / róże.
- 3 (My) kupić / wczoraj / nasi / przyjaciele / upominki ludowe.
- 4 W / teatr / często / (ja) spotykać / słynni / aktorzy.
- 5 Goście / przyjechać / jutro / na / wesele / kilka / autobusy.
- 6 Znajomy / opowiadać / my / wczoraj / o / fantastyczne / krajobrazy / górskie.
- 7 Jurek / i / Hania / , czy / potrzebować / ciepłe / swetry / na / zima?
- 8 W / schronisko / zawsze / czekać / na / turyści / przewodnik tatrzański.

Odpowiedzi

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a** **4 b**
- 2 b** **5 d**
- 3 d**

Ćwiczenie 1

- 1 To jest nowy adapter.
- 2 To jest moja ciocia.
- 3 To jest **polskie** nazwisko.
- 4 To jest **dobra** książka.
- 5 To jest **nowe** lotnisko.
- 6 To jest **pański** nauczyciel.
- 7 To jest stare biurko.
- 8 To jest **polski** paszport.
- 9 To jest nasza córka.
- 10 To jest **pierwsza** lekcja.

Ćwiczenie 2

- 1 Dzieci są bardzo zmęczone.
- 2 Ja nie **jestem** Polakiem.
- 3 Czy pani Mirska **jest** nauczycielką?
- 4 To są nasze deklaracje celne.
- 5 Pan Mirski **jest** mężem pani Zofii.
- 6 To ćwiczenie nie **jest** trudne.
- 7 Czy to są twoje płyty?
- 8 My **jesteśmy** teraz w szkole.
- 9 Moja ciocia **jest** Polką.
- 10 Ja **jestem** studentem w Warszawie.

Ćwiczenie 3

- 1 Moja mama **nie** nazywa się Irena.
- 2 Państwo Mirscy **nie** wracają z zagranicy.
- 3 My **nie** mieszkamy we Wrocławiu.
- 4 Syn i córka **nie** czekają w poczekalni.
- 5 Pan Tomski **nie** zna pani Zofii.
- 6 Agata i Magda **nie** czekają na wujka Kowalczyka.
- 7 Rodzice **nie** wsiadają do taksówki.
- 8 My **nie** przedstawiamy pana Tomskiego.
- 9 Moja koleżanka **nie** ma dzieci.
- 10 My **nie** mieszkamy we Wrocławiu.

Ćwiczenie 4

- 1 Babcia Janina mieszka **na** wsi koło Lublina.
- 2 Córka państwa Mirskich chodzi **do** liceum.
- 3 Rodzice wracają dzisiaj z zagranicy.
- 4 Walizy pana Adama są już w taksówce.
- 5 Samolot ląduje **na** lotnisku.
- 6 Koleżanka córki pracuje w Lublinie.
- 7 Pani Zofia wyjeżdża **za** miesiąc do Kanady.
- 8 Mój kolega wraca dzisiaj z Wrocławia.
- 9 Agata zdaje egzamin wstępny **na** uniwersytet.
- 10 Dzieci wysiadają z samolotu.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 c
2 b 5 a
3 b

Ćwiczenie 1

- 1 **Urzędniczka:** Słucham pana. Proszę postawić walizki przy ścianie.
2 **Pan Mirski:** Dzień dobry pani. Chcę panią prosić o pokój jednoosobowy.
3 **Urzędniczka:** Mam tylko jeden pokój wolny na trzecim piętrze. Musi pan wypełnić kartę meldunkową.
4 **Pan Mirski:** Proszę bardzo. Nazwisko, imię, data urodzenia, adres i podpis. Czy mogę prosić o klucz?
5 **Urzędniczka:** Proszę. Może pan jechać windą na trzecie piętro.
6 **Pan Mirski:** Czy można kupić mydło w kiosku? Chcę wykapać się po podróży.
7 **Urzędniczka:** Mydło i ręczniki są w łazience.
8 **Pan Mirski:** Dziękuję pani. Do widzenia.

Ćwiczenie 2

- 1 Wypełniamy karty meldunkowe.
2 W pokoju są krzesła i fotele.
3 W hotelu są apartamenty, pokoje jednoosobowe i dwuosobowe.
4 W kiosku można kupić gazety i czasopisma.
5 Państwo Mirscy kupują walizki.
6 Czy moje skarpety są w dużej walizce?
7 Pokojowa wiesza ręczniki przy wannie.
8 Na lotnisku można kupić kwiaty.
9 Ile kosztują papierosy i zapalki?
10 Na trzecim piętrze są ładne pokoje dwuosobowe.

Ćwiczenie 3

- 1 Samochody stoją na parkingu przed hotelem „Bristol”.
2 Taksówka wjeżdża na parking przed hotelem „Bristol”.
3 Nasz pokój jest na trzecim piętrze.
4 Babcia Janina mieszka na wsi koło Lublina.
5 Tamta winda jedzie na parter.
6 Studenci archeologii wyjeżdżają na wies koło Wrocławia.
7 Samoloty lądują na lotnisku „Okęcie”.
8 Kiosk z gazetami jest na parterze.
9 Ten autobus jedzie na lotnisko „Okęcie”.
10 Jadę windą na trzecie piętro.

Ćwiczenie 4

- 1 Nie, nie mam ani dowodu osobistego ani paszportu.
2 Nie, w łazience nie ma ani mydła ani ręcznika.
3 Nie, w recepcji nie ma ani portiera ani pokojowej.
4 Nie, nie mam ani walizki ani nesesera.
5 Nie, w kranie nie ma ani gorącej ani zimnej wody.
6 Nie, nie mam ani torby ani walizki.
7 Nie, w pokoju nie ma ani telefonu ani dzwonka.
8 Nie, w domu nie ma ani ojca ani mamy.
9 Nie, na parterze nie ma ani kawiarni ani restauracji.
10 Nie, mój kolega nie ma ani syna ani córki.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 c 4 c
2 b 5 d
3 a

Ćwiczenie 1

- 1 Prosimy kelnera o kartę.
2 Czy możemy prosić panią o klucze?
3 Dzieci proszą nauczyciela o książki.
4 Czy prosicie urzędniczkę o pokój?
5 Proszę bagażowego o torbę.
6 Prosimy państwo do sali.
7 Czy możemy prosić pana o butelkę wina?
8 Pan Mirski prosi pokojową o ręcznik.
9 Prosimy panią o filiżankę kawy.
10 Proszę kelnera o bukiet z jarzyn.

Ćwiczenie 2

- 1 Ja często jeżdżę do Warszawy.
2 My idziemy zaraz do recepcji.
3 Rodzice idą na kolację do polskiej restauracji.
4 Czy wy idziecie do szatni?
5 Ty idziesz za miesiąc do liceum.
6 Jędrzek chodzi na uniwersytet.
7 Kelnerzy chodzą między stolikami.
8 My jedziemy taksówką do hotelu „Bristol”.
9 Czy twój kolega jeździ często do Ghany?
10 Dokąd jedzie ten samochód?

Ćwiczenie 3

- 1 Ja zamawiam barszcz z uszkami.
2 Tak, jesteśmy z uniwersytetu w Lublinie.
3 Chyba wyjeżdżamy do Kanady.
4 Tak, bardzo lubię węgierską muzykę.
5 Chyba mamy, bo zamawiamy to samo.
6 Tak, pamiętam go z liceum.
7 Tak, siadamy razem.
8 Tak, gram wieczorem w restauracji „Budapeszt”.
9 Tak, zapraszamy rodziców na kawę.
10 Nie, jeszcze nie prosimy kelnera o rachunek.

Ćwiczenie 4

- 1 W restauracji nie podają już ciastek.
2 Nie lubię rosołu z makaronem.
3 Pan Mirski nie zamawia ani frytek ani groszku.
4 Kelner poleca karpia z wody.
5 Goście nie zamawiają drobiu.
6 To jest koszula mojego męża.
7 W szafce nie ma kieliszka.
8 Mój brat nie lubi pieczarek.
9 Na stole nie ma soli.
10 W domu nie jadamy zup.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 b
2 c 5 a
3 b

Ćwiczenie 1

- 1 Mąż pani Zofii biega od rana **po** mieście.
- 2 Ja muszę wyjść **na** miasto.
- 3 Dziecko biega **po** holu.
- 4 Musimy wysiąść **na** następnym przystanku.
- 5 Idę **na** pocztę podjąć pieniądze.
- 6 Wieczorem urządził pocztowy **na** rogu jest zamknięty.
- 7 Czy mogę zaprosić państwo **na** kieliszek koniaku?
- 8 Narodowy Bank Polski jest **na** Placu Wolności.
- 9 **Po** obiedzie pójdziemy do kina, dobrze?
- 10 „Orbis” jest **po** drugiej stronie ulicy Brackiej.

Ćwiczenie 2

- 1 Kupię znaczki **na** pocztę.
- 2 Skasujemy bilety **w** kasowniku.
- 3 Przejdziemy **na** drugą stronę ulicy **koło** apteki.
- 4 Pierwszą przecnicą **dojdiesz** do kina.
- 5 Prasę **dostaniecie** w kiosku.
- 6 **Skręćcie** w lewo **za** mostem.
- 7 **Nadasz** telegram **na** pocztę.
- 8 Ulicą Mickiewicza **dojdę** do „Orbisu”.
- 9 **Poczekamy** **na** autobus **na** przystanku autobusowym.
- 10 **Wieczorem** **pójdziemy** **do** restauracji.

Ćwiczenie 3

- 1 **Pan Mirski:** Przepraszam pana. Czy może mnie pan **poinformować**, gdzie jest apteka?
- 2 **Pasażer:** Owszem. Apteka jest **w pobliżu** hotelu „Bristol”. Radzę panu **wysiąść** **na** następnym przystanku **w** Alejach Jerozolimskich. **Pójdzie** pan **pierwszą** **przecnicą** **na** prawo.
- 3 **Pan Mirski:** A stamtąd czy **daleko**?
- 4 **Pasażer:** Tak, dość daleko. Trzeba dojść **do rogu** ulicy i **skręcić** **w lewo**. **Przejdzie** pan **cztery** **przecznice** i apteka jest **za** „Bristolem”.
- 5 **Pan Mirski:** Dziękuję panu bardzo.

Ćwiczenie 4

- 1 **Wszyscy** goście **rozmawiają** **z** naszym portierem **w** recepcji.
- 2 Czy **masz** **wszystko** **w** torbie?
- 3 Czy **poczekamy** **na** **wszystkie** **panie** **przed** hotelem?
- 4 Rano **otwieramy** **w** mieszkaniu **wszystkie** okna.
- 5 **Wszystkie** sprawy **paszportowe** **trzeba** **załatwiać** **we** właściwym ministerstwie.
- 6 **Wszystkie** walizy **są** **już** **w** taksówce.
- 7 **Wieczorem** **wszystkie** **kioski** **są** **zamknięte**.
- 8 **Wszyscy** **są** **dość** **zmęczeni** **po** podróży.
- 9 **W** Polsce **prawie** **wszyscy** **mówią** **po** polsku.
- 10 **Muszę** **załatwić** **wszystkie** **sprawy** **na** mieście.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 c 4 c
2 c 5 b
3 b

Ćwiczenie 1

- 1 Rano ja **pozałatwiałem** różne sprawy **w** Ministerstwie.
- 2 **W** zeszłym roku **mój** **brat** **zareczył** **się** **z** moją koleżanką.
- 3 **Wieczorem** sąsiadki **wstąpiły** **do** mnie **na** kawę.
- 4 Ona **niedawno** **pozmieniała** meble.
- 5 Państwo Mirscy **wrócili** **bardzo** **późno** **do** hotelu.
- 6 Ja **zawsze** **marzyłem** **o** takim wieczorze!
- 7 On **nie** **czuł** **się** **dobrze** **po** podróży.
- 8 Ty **przecież** **pracowałeś** **na** dworcu, prawda?
- 9 Czy **wy** **niedawno** **zmieniliście** **pracę**?
- 10 **Po** kolacji **moje** **znajome** **rozmawiały** **i** **piły** **dobre** **wino**.

Ćwiczenie 2

- 1 **Możesz** **wpaść** **do** **niej** **wieczorem**.
- 2 Tak, **czekaliśmy** **na** **ciebie** **przed** **południem**.
- 3 Nie, **nie** **chcieliśmy** **iść** **bez** **ciebie**.
- 4 **Widziałem** **go** **w** stołówce.
- 5 **Dobrze**, **wstąpię** **do** **ciebie** **na** chwilę.
- 6 **Syn** **przyjeżdża** **do** **mnie** **z** narzeczoną.
- 7 **Dobrze**, **wpadniecie** **do** **nas** **po** obiedzie.
- 8 Tak, **kupiłam** **dwa** **bilety** **dla** **nas**.
- 9 Tak, **pani** **Kowalska** **załatwiła** **lekarstwo** **dla** **mnie**.
- 10 **Pan** **Jan** **Tomski** **czeka** **na** **nas** **w** poczekalni.

Ćwiczenie 3

- 1 **Na** **deser** **jadłem** **ciastka**, **a** **państwo** **Tomscy** **jedli** **lody**.
- 2 **Wczoraj** **ojciec** **mógł** **pójść** **po** sprawunki, **a** **my** **mogłyśmy** **pójść** **z** **matką** **do** fryzjera.
- 3 **Wieczorem** **my** **poszliśmy** **na** interesujący film, **a** **one** **poszły** **do** restauracji.
- 4 **Wczoraj** **Adam** **podjął** **pieniądze** **z** książeczki PKO, **a** **Zofia** **nic** **nie** **podjęła**.
- 5 **Przecież** **ty** **chciałaś** **położyć** **się** **wcześniej**, **Dorota**, **a** **my** **nie** **chcieliśmy**.
- 6 **Po** **południu** **studenci** **fizyki** **poszli** **na** wykłady, **a** **studentki** **archeologii** **poszły** **na** egzamin.
- 7 **One** **jadły** **kolację** **w** węgierskiej restauracji, **a** **my** **jedliśmy** **w** polskiej.
- 8 **Jak** **ten** **czas** **leci**! **Niedawno** **pan** **był** **nauczycielem**, **a** **one** **były** **uczenicami**.
- 9 **Pan** **Tomski** **szedł** **na** dworzec, **a** **my** **szedliśmy** **do** domu.
- 10 **W** **zeszłym** **miesiącu** **ja** **byłem** **w** Lublinie, **a** **syn** **i** **córka** **byli** **na** wsi.

Ćwiczenie 4

- 1 **Wczoraj** **wróciłem** **samolotem** **z** Krakowa.
- 2 **Niedawno** **Magda** **Mirska** **była** **małą** **dziewczynką**!
- 3 **W** **zeszłym** **roku** **one** **wracały** **ze** szkoły **tym** **samym** **autobusem**.
- 4 **Pan** **Jan** **przyjechał** **na** dworzec **taksówką**.
- 5 **Rano** **znajomi** **pojechali** **samochodem** **na** lotnisko „Okęcie”.
- 6 **Stanisław** **był** **studentem** **na** uniwersytecie **w** Warszawie.
- 7 **Wczoraj** **nasi** **goście** **wyjechali** **samochodem** **do** Wrocławia.
- 8 **W** **zeszłym** **miesiącu** **sąsiadka** **często** **jeździła** **na** wieś **autobusem**.
- 9 **Państwo** **Mirscy** **polecieli** **samolotem** **za** granicę.
- 10 **Mój** **kolega** **pojechał** **samochodem** **do** Czechosłowacji.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a 4 b
2 c 5 d
3 a

Ćwiczenie 1

- 1 Podjęłam osiemset złotych.
- 2 Opłata pocztowa za list zwykły wynosi złoty pięćdziesiąt.
- 3 Telegram zagraniczny kosztuje trzysta osiemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt groszy.
- 4 Za rozmowę międzymiastową muszę zapłacić dziewiętnaście złotych.
- 5 Kelner wydał mi czterdzieści złotych.
- 6 Ten samochód kosztuje trzydzieści pięć tysięcy złotych.
- 7 Za plan Warszawy płacisz dziesięć złotych.
- 8 Opłata za list lotniczy wynosi pięć złotych osiemdziesiąt groszy.
- 9 Za rachunek płacimy sześćset złotych.
- 10 Słowo w pilnym telegramie kosztuje dwa złote.

Ćwiczenie 2

- 1 **Pan Kowalski:** Przepraszam pana. Gdzie można wysłać paczkę do Anglii?
- 2 **Urzędnik:** Proszę podejść do okienka numer sześć i wypełnić czytelnie blankiet drukowanymi literami. Potem proszę podać urzędnikowi wypełniony blankiet. On waży paczki i oblicza opłaty pocztowe.
- 3 **Pan Kowalski:** Chcę najpierw nadać telegram zagraniczny i zamówić pilną rozmowę międzymiastową.

4 **Urzędnik:**

Telegramy nadaje się na parterze, a rozmowy międzymiastowe zamawia się na pierwszym piętrze.

5 **Pan Kowalski:**

Dziękuję panu bardzo. Do widzenia.

Ćwiczenie 3

- 1 Jeden znaczek kosztował cztery złote.
- 2 Pięć kart kosztowało piętnaście złotych.
- 3 Trzy słowa kosztowały dziewięć złotych.
- 4 Jedno danie kosztowało siedemnaście złotych.
- 5 Dwadzieścia dwie karty kosztowały sześćdziesiąt sześć złotych.
- 6 Dziesięć słów kosztowało dwieście złotych.
- 7 Osiem telegramów kosztowało czterysta złotych.
- 8 Jedna kawa kosztowała dwanaście złotych.
- 9 Siedem listów zwykłych kosztowało dziesięć złotych pięćdziesiąt groszy.
- 10 Dwie rozmowy zagraniczne kosztowały siedemset złotych.

Ćwiczenie 4

- 1 Byłem winien koledze kilka tysięcy złotych.
- 2 W Krakowie stoi dużo starych domów.
- 3 Mamy w domu niemało dobrych książek.
- 4 Za kilka miesięcy wyjeżdżamy do Pragi.
- 5 Przede mną w kolejce stało kilkanaście osób.
- 6 Czy masz trochę drobnych pieniędzy?
- 7 Zostało mi kilkadziesiąt złotych do pierwszego.
- 8 W autobusie jest niedużo wolnych miejsc.
- 9 Po pracy kupiliśmy trochę jarzyn i poszliśmy do domu.
- 10 Lubię wiele węgierskich potraw.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 c
2 d 5 a
3 c

Ćwiczenie 1

- 1 Wstałem dziś o piątą.
- 2 Pociąg do Warszawy odjeżdża o czternastej trzydzieści jeden / o drugiej trzydzieści jeden.
- 3 Pan Mirski zwykle wstaje o szóstej piętnaście / kwadrans po szóstej.
- 4 Konferencja zaczęła się o dziesiątej.
- 5 Mam spotkanie w Ministerstwie o pierwszej dwadzieścia pięć.
- 6 Naukę w szkole zaczynamy o ósmej.
- 7 Wychodzę zwykle do pracy o ósmej trzydzieści / wpół do dziewiątej.
- 8 Seans w kinie rozpoczął się o osiemnastej czterdzieści pięć / za kwadrans siódma / o szóstej czterdzieści pięć.
- 9 Lekcja języka angielskiego zaczyna się o dziewiętnastej pięć / o siódmej pięć.
- 10 Dziś wieczorem wracam do domu o piątej pięćdziesiąt pięć / za pięć szósta / o siedemnastej pięćdziesiąt pięć.

Ćwiczenie 2

- 1 Dorotka opowiada bajkę swojej lalce.
- 2 Muszę nakręcić swój zegarek, bo stanął w nocy.
- 3 Zwykle jeździmy na wieś ze swoją córką.
- 4 Pani Barbara opowiada swojej znajomej o podróży do Włoch.
- 5 Posłucham teraz muzyki w swoim pokoju.
- 6 Chcę zamówić pilną rozmowę ze swoim mężem.
- 7 Masz chyba gdzieś swój dowód osobisty?
- 8 Wieczorem zwykle piszę listy przy swoim biurku.
- 9 Byłam wczoraj na interesującym filmie ze swoją koleżanką.
- 10 Zapomniałem oddać swoje radio do naprawy.

Ćwiczenie 3

- 1 **Irena:** Dziękuję ci za wspaniałą kolację. Która godzina? Mój zegarek wskazuje czwartą. Czy to możliwe?
- 2 **Jacek:** Żartujesz! Przecież mieliśmy zarezerwowany stolik na ósmą trzydzieści. Na moim zegarku jest jedenasta piętnaście, ale on zazwyczaj śpieszy się dziesięć minut na dobę. Muszę go oddać do naprawy.
- 3 **Irena:** A mój zegarek stanął. Czy nie jest zepsuty? Chyba po prostu zapomniałam go rano nakręcić. Zwykle nie mam na to czasu.
- 4 **Jacek:** Przed chwilą spojrzałem na zegar na wieży. Jest jedenasta pięć. Muszę cofnąć wskazówki zegarka. Mamy wreszcie dokładny czas. Czy wracamy do domu?
- 5 **Irena:** Dobrze. Autobusy jeżdżą wieczorem co pół godziny. A może wolisz iść piechotą?
- 6 **Jacek:** Świetnie, mam ochotę przejść się z tobą po świeżym powietrzu. Przecież mamy dużo czasu.

Ćwiczenie 4

- 1 Ojciec był zdenerwowany, bo spóźnił się do pracy.
- 2 Zbigniew właśnie golił się w łazience.
- 3 Nasze dzieci zawsze myją się przed kolacją.
- 4 Wczoraj uczyliśmy się fizyki i byliśmy bardzo zmęczone.
- 5 Przepraszam cię, ale śpieszę się na dworzec. Porozmawiamy później, dobrze?
- 6 Przejdę się z tobą, bo mam wolny kwadrans przed rozpoczęciem spotkania.
- 7 Jesteś złośliwy, ona nie spóźnia się na lekcje!
- 8 Czy gniewasz się na mnie, Maciusiu?
- 9 Jak się ma pańska rodzina?
- 10 Zwykle wstajemy późno, szybko ubieramy się i wychodzimy z domu.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 c 4 d
2 b 5 d
3 d

Ćwiczenie 1

- 1 Pan Mirski przebywał cztery lata w Ghanie.
- 2 Państwo Mirscy wrócili do kraju przed tygodniem.
- 3 Andrzej Mirski miał dwadzieścia lat.
- 4 Magda Mirska mieszkała w Lublinie.
- 5 Brat pani Zofii nazywał się Henryk Kowalczyk.
- 6 Kolega Andrzeja nazywał się Borys Stojanow.
- 7 Borys i Andrzej pojechali nad jeziora.
- 8 Ojciec pana Adama nazywał się Paweł Mirski.
- 9 Państwo Mirscy zaprosili Borysa na tydzień.
- 10 Na imieninach dziadka Pawła była rodzina państwa Mirskich, Borys, zięć pana Pawła i wnuczka Agata.

Ćwiczenie 2

- 1 Myślę, że we wrześniu Agata będzie przygotowywała się do egzaminu.
- 2 Na lekcji uczennice będą poprawiały ćwiczenia.
- 3 Kiedy będziecie planowali wycieczkę po mieście?
- 4 W marcu będziemy przebywali w polskich górach.
- 5 Na imieninach taty goście będą śpiewali „Sto lat!”.
- 6 To zrozumiałe, że dopiero we wrześniu będziemy myśleli o nauce.
- 7 Drugiego marca Helena będzie przyjmowała życzenia imieninowe.
- 8 Jutro mój brat będzie zaliczał rok na Akademii Górniczo-Hutniczej.
- 9 Będziemy doceniali polską kuchnię w czasie podróży w Polsce.
- 10 Po obiedzie Magda i Agata będą pisały listy do cioci Ireny.

Ćwiczenie 3

- 1 Zięć pana Mirskiego wrócił z Anglii przed tygodniem.
- 2 W lutym wybieramy się z bratem na wycieczkę za granicę.
- 3 Kupiliśmy ojcu butelkę dobrego koniaku.
- 4 Przed rokiem obchodziłam imieniny w maju.
- 5 Państwo Mirscy byli cztery lata w Ghanie.
- 6 W sobotę wysłałam bratu paczkę do Krakowa.
- 7 Dwudziestego czerwca pojechaliśmy z braćmi na wieś.
- 8 Przez cały rok pani Zofia myślała o synu w kraju.
- 9 Po czterech latach nauki w liceum będziesz mógł studiować na uniwersytecie.
- 10 Planujemy przesiedzieć kilka tygodni nad jeziorami.

Ćwiczenie 4

- 1 Mamo, zrób kolację, bo jesteśmy głodni.
- 2 Magda, zapomnij o egzaminach. Masz jeszcze dużo czasu na naukę!
- 3 Borys, skosztuj śledzia! Jest doskonały!
- 4 Powiedz mi, proszę, co to znaczy „kuć”?
- 5 A teraz wypijmy zdrowie naszej mamy!
- 6 Niech tata oceni porządek w moim pokoju!
- 7 Nie śmiejcie się ze mnie, ja strasznie boję się wody!
- 8 Proszę, niech państwo siadają.
- 9 Dzieci, uważajcie, jak przechodzicie przez ulicę!
- 10 Niech babcia da mi trochę lodów truskawkowych.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 b
2 c 5 a
3 c

Ćwiczenie 1

- 1 Potrzebny mi jest numer telefonu sąsiadki, więc **powiniennem** posłużyć się książką telefoniczną.
- 2 Barbara **powinna** iść do doktora, bo od rana nie czuje się dobrze.
- 3 My **powinniśmy** zadzwonić do ojca do domu, bo numer wewnętrzny w pracy nie odpowiada.
- 4 Zosi, zgubiłaś numer telefonu znajomych, więc **powinnaś** skorzystać z książki telefonicznej.
- 5 Nie będziecie mogli pójść do wnuczki na imieniny, więc **powinniście** zadzwonić do niej.
- 6 Borys **powinien** zrezygnować z tej rozmowy, bo telefonistka po raz trzeci nie uzyskała połączenia.
- 7 Wszyscy **powinni** pamiętać kolejność liter w łańskim alfabecie, bo spis telefonów jest w układzie alfabetycznym.
- 8 Pani Skalska i córka **powinny** wrócić do domu około drugiej trzydzieści.
- 9 Koleżanki **powinny** wpaść do ciebie po południu, Irenko.
- 10 Drugie danie **powinno** być też wspaniałe, bo babcia jest prawdziwą mistrzynią w kuchni.

Ćwiczenie 2

- 1 Telefonistka: **Ślucham.** Recepcja.
- 2 Pan Górny: Tu wewnętrzny czterdzieści osiem. **Chcę** zamówić pilną rozmowę ze Szczecinem, ale nie **znam** numeru telefonu kolegi.
- 3 Telefonistka: **Proszę** chwilczkę zaczekać. Nazwisko abonenta?
- 4 Pan Górny: Jan Skalski. **Mieszka** przy ulicy Konopnickiej szesnaście.

- 5 Telefonistka: **Podaję** numer: siedemset osiemdziesiąt dziewięć—dwanaście. **Spróbuję** pana połączyć. Numer w Szczecinie nie **odpowiada**. Czy będzie pan **czekał**?
- 6 Pan Górny: Nie, chyba **zrezygnuję**. **Dziękuję** pani.

Ćwiczenie 3

- 1 Nie, **nie** musisz prosić **centrali** **między**miastowej o połączenie z Warszawą.
- 2 Nie, **nie** **gubię** swoich kluczy.
- 3 Nie, **nie** chcemy kupić kwiatów dla dziadka.
- 4 Nie, **nie** planujemy w marcu wycieczki w góry.
- 5 Nie, on **nie** zna łańskiego alfabetu.
- 6 Nie, **nie** **jadamy** sałatek z jarzyn.
- 7 Nie, koledzy Andrzeja **nie** zaliczyli jeszcze roku studiów.
- 8 Nie, **nie** znalazłam kartki z adresem hotelu.
- 9 Nie, **nie** **oglądamy** telewizji w ciągu tygodnia.
- 10 Nie, **nie** **kupujemy** czasopism.

Ćwiczenie 4

- 1 Jak masz ochotę na kieliszek koniaku, to **wstąp ze mną do baru**.
- 2 Jak usłyszysz sygnał ciągły, to **wykręcaj numer warszawski**.
- 3 Jak **przyjedziesz** do domu, to **zadzwoń do mamy**.
- 4 Jak **potrzebujesz** czysty ręcznik, to **poproś pokojową**.
- 5 Jak idziesz po sprawunki, to **kup chleb i masło**.
- 6 Jak chcesz spać w hotelu, to **zarezerwuj pokój w „Bristolu”**.
- 7 Jak masz ochotę na coś z kuchni polskiej, to **zamów karpia w galarecie**.
- 8 Jak masz kupić gazetę, to **idź do kiosku**.

Czy rozumiesz lekcję?

1 a	4 c
2 b	5 d
3 b	

Ćwiczenie 1

- 1 W lipcu w Polsce temperatura jest wysoka, w Bułgarii jest **wyższa**, a w Ghanie **najwyższa**.
- 2 Gmach uniwersytecki w stylu barokowym jest piękny, renesansowy budynek na Rynku Starego Miasta jest **piękniejszy**, a gotycki ratusz **najpiękniejszy**.
- 3 Mój pokój jest mały, pokój brata jest **mniejszy**, a pokój siostry **najmniejszy**.
- 4 Okno w kuchni jest duże, okno w łazience jest **większe**, a okno w pokoju jest **największe**.
- 5 Ojciec Magdy jest tęgi i wysoki, dziadek Magdy jest **teższy** i **wyższy** niż ojciec, a wujek jest **najteższy** i **najwyższy**.
- 6 Danuta jest miła, Teresa jeszcze **milsza**, ale Joasia jest **najmilsza**.
- 7 W restauracji „Ratuszowa” dają dobre jedzenie, w restauracji „Pod Złotą Kaczką” jedzenie jest znacznie **lepsze**, a w „Budapeszcie” jest **najlepsze**.
- 8 Lublin to stare miasto, Wrocław to **starsze** miasto od Lublina, ale Kraków to **najstarsze** miasto.
- 9 Nasza ulica jest szeroka, pierwsza przecznica jest **szersza**, a aleja w pobliżu jest **najszersza**.
- 10 Jurek jest mocny, Maciej **mocniejszy**, a ich kolega **najmocniejszy**.

Ćwiczenie 2

- 1 Mam ochotę **napić się** czegoś zimnego.
- 2 Chcę coś **złożyć** do oclenia.
- 3 Chcecie coś **zjeść**?
- 4 Chcę **kupić** coś na kolację.
- 5 Chcę ci **pokazać** moje nowe meble.
- 6 Nie możemy dłużej na niego **czekać**.
- 7 Nie mogę mu tego **wybaczyć**.
- 8 Nie mogę się z tobą **zgodzić**, że podróż samolotem jest przyjemniejsza od podróży pociągami.

- 9 Chce **odpocząć** przez miesiąc na wsi.

- 10 Chcą **zobaczyć** wszystkie zabytki w mieście.

Ćwiczenie 3

- 1 W Ogrodzie Botanicznym było **chłodniej** niż na ulicy.
- 2 W czasie zwiedzania miasta Magdzie było **gorąco**.
- 3 Danuta chorowała bardzo długo, a Janek jeszcze **dłużej**.
- 4 **Blżej** stąd na Rynek niż na Uniwersytet.
- 5 Pokażemy wam **dalej** dział historii poczty polskiej.
- 6 Bardzo lubię twoją rodzinę, ale **najbardziej** twoją mamę.
- 7 Magda marudziła, bo **źle** się czuła.
- 8 Miło jest posiedzieć w kawiarni, ale **przyjemniej** / **najprzyjemniej** odpoczywać wśród zieleni.
- 9 Mój brat urodził się o kilka minut **wcześniej** niż ja.
- 10 Dłużej zwiedzaliśmy ratusz niż Rynek, ale **najdłużej** zachwycaliśmy się kamienicami w stylu renesansowym.

Ćwiczenie 4

- 1 Hotel „Bristol” jest **wyższy** od tego budynku.
- 2 Nasz samochód jedzie o wiele **szybciej** niż ta taksówka.
- 3 Ten neseser jest o wiele **lżejszy** od mojej walizy.
- 4 Woda w kranie jest **cieplejsza** niż woda w wannie.
- 5 Powietrze w mieście jest o wiele **gorętsze** od powietrza na wsi.
- 6 Przedpokój rodziców jest **szerszy** od waszego.
- 7 Córka sąsiada jest **chudsza** od naszej siostrzenicy.
- 8 Ten chleb jest o wiele **świeższy** od tamtego.

Czy rozumiesz lekcję?

1 a	4 b
2 d	5 b
3 a	

Ćwiczenie 1

- 1 Chcę **sam** przejść się po świeżym powietrzu.
- 2 Agata nie chce zostać **sama** w domu.
- 3 Powinieneś **sam** załatwić te sprawy.
- 4 Urszula **sama** upiekła doskonałe ciastka.
- 5 Babcia **sama** robi wspaniałe lody truskawkowe.
- 6 Andrzej **sam** zaplanował zwiedzanie Wrocławia.
- 7 Nie lubię **sam / sama** chodzić do kina.
- 8 Dziecko nie powinno **samo** zostawać w domu.
- 9 Czy możesz **sama** zrobić śniadanie, Zosiu?
- 10 **Samo** wino było dość dobre, ale potrawy polskie to raj dla podniebienia.

Ćwiczenie 2

- 1 Jutro rano też **ogolę się**, **umyję** i **zjem** śniadanie.
- 2 Za chwilę **skończymy** lekcję.
- 3 Za miesiąc **pojedziemy** na wycieczkę w góry.
- 4 W czasie wakacji **namaluje** kilka interesujących zabytków w Bułgarii.
- 5 Tak, **zadzwoń** do niej za pół godziny.
- 6 Po południu będę miała czas i **oddam** go do naprawy.
- 7 **Wyjedziemy** chyba około godziny czwartej.
- 8 Tak, chyba **zrezygnujemy**, bo numer nie odpowiada.
- 9 Niech pan **spróbuj** sam zrobić to ćwiczenie.
- 10 Potem **pójdziemy** do Ogrodu Botanicznego.

Ćwiczenie 3

- 1 Zamierzam kupić ojcu parę spinek z ciemnymi bursztynami.
- 2 Dla siostry wybrałem małą kasetkę na nici.
- 3 Basia przyniosła bukiet pięknych róż dla rodziców.
- 4 W „Desie” kupiliśmy **mamie** obraz malarza-prymitywisty.
- 5 Dla **dziadka** wybrałyśmy elegancki portfel.
- 6 Muszę kupić coś na imieniny **dziecku** znajomych.
- 7 Myślę, że zarezerwujemy pokój dla naszego **gościa** w „Bristolu”.
- 8 Pani Wojnowa kupiła piękny talerz ze srebra dla **brata**.
- 9 W „Cepelii” Borys wybiera upominki dla **rodziny**.
- 10 Kupiłam wczoraj **Teresie** słiczne maty słomiane.

Ćwiczenie 4

- 1 Obraz autentyczny jest **bardziej** wartościowy **niż** reprodukcja.
- 2 Strój Łowiczanki jest **mniej** kolorowy **niż** Krakowianki.
- 3 Bursztynowe drobiazgi są **równie** drogie **jak** przedmioty ze srebra.
- 4 Cena akwareli Nikifora jest **równie** wysoka **jak** cena obrazu Makowskiego.
- 5 Bursztynowe upominki są **bardziej** drogie **niż** inne wyroby ludowe.
- 6 Zwiedzanie miasta jest **równie** męczące **jak** wybieranie prezentów.
- 7 W salonie „Desy” przedmioty są **bardziej** wartościowe **niż** w sklepie z upominkami.
- 8 Wyroby lniane są **równie** tanie **jak** wyroby słomiane.
- 9 Obrazy Olpińskiego są **mniej** znane **niż** akwarele Makowskiego.
- 10 Wyroby z miedzi są **bardziej** tanie **niż** wyroby ze srebra.

- 1 a 4 c
2 c 5 b
3 d

Ćwiczenie 1

- 1 W czerwcu pojechaliśmy nad jeziora z naszymi **przyjaciółmi**.
- 2 Zaprosiliśmy **przyjaciół** na kolację do „Ratuszowej”.
- 3 W pociągu spotkałem kilku **Amerykanów**.
- 4 Po południu odwiedzimy **przyjaciół** w ich nowym mieszkaniu.
- 5 Paru **Rosjan** brało udział w konferencji w Ministerstwie.
- 6 Najważniejsi dla mnie są **przyjaciele**.
- 7 Przy ognisku długo rozmawialiśmy o prawdziwych **przyjaciółach**.
- 8 Chcemy kupić **przyjaciółom** jakiś prezent.
- 9 Pokazałem **Amerykanom** piękny Rynek Starego Miasta w Warszawie.
- 10 Na wakacjach często pływaliśmy żaglówkami z **Rosjanami**.

Ćwiczenie 2

- 1 Czy twoi synowie są wysocy?
- 2 Czy wasi sąsiedzi są mili?
- 3 Czy wasi ojcowie są zajęci?
- 4 Czy chłopcy są bardzo głodni?
- 5 Czy wczasowicze są przyjemni?
- 6 Czy wasi dziadkowie są starzy?
- 7 Czy twoi goście są zmęczeni po podróży?
- 8 Czy Bułgarzy są tęczy?
- 9 Czy polscy kajakarze są mocni?
- 10 Czy kierowcy są już gotowi?

Ćwiczenie 3

- 1 Do hotelu przyjechało dziś **dwóch** Amerykanów i **pięć** Amerykanek.
- 2 W recepcji czekało **pięciu** Szwedów i **dwóch** Norwegów.
- 3 Jeden Francuz i dwie Francuzki pojechali właśnie na lotnisko.
- 4 Jeden Anglik i jedna Angielka będą zwiedzać ze mną Kraków.
- 5 W sierpniu chodziliśmy po górach z **jednym** Belgiem i **trzema** Niemcami.
- 6 Na ognisko studenckie przyszło **dwóch** Czechów i **jeden** Węgier.
- 7 Przed rozpoczęciem zawodów Rumuni tańczyli typowy taniec rumuński.
- 8 Wszyscy Rosjanie i Rosjanki byli zadowoleni z wakacji w Polsce.
- 9 Około **dwudziestu** Włochów odwiedzi naszą uczelnię w październiku.
- 10 Trzej Polacy i trzy Polki byli na międzynarodowym obozie studenckim w Pradze.

Ćwiczenie 4

- 1 Doświadczeni wędkarze **kpili** z **wielkich** okazów Jędrka.
- 2 W lecie zabraliśmy namioty i pojechaliśmy na obóz studencki.
- 3 W tym roku sporo gości zagranicznych **spędziło** dwa tygodnie w hotelu studenckim na Mazurach.
- 4 Rumuńscy przyjaciele **złowili** **piękne** **szczupaki**.
- 5 Po kolacji chłopcy **zwinęli** **kocę** i wędki i poszli na ryby.
- 6 Przedwczoraj kilkuset **wczasowiczów** **brało** udział w ognisku na naszym obozie.
- 7 Koledzy **spłoszyli** mi **wspaniałe** **karasie**.
- 8 Studenci z wielu krajów **zapowiedzieli** przyjazd na spływ w Mikołajkach.
- 9 Na jeziorze **zatrzymało** się kilka żaglówek i kilkadziesiąt kajaków.
- 10 W czasie zawodów kajakowych nasza grupa **spała** w domkach kempingowych.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 c
2 b 5 d
3 c

Ćwiczenie 1

- 1 Ojciec **jedzie** ze mną dziś do Wrocławia.
- 2 Niestety **pojedziemy** razem pociągiem, bo samochód jest zepsuty.
- 3 W wagonie podróży **zajęli** już wszystkie miejsca sypialne.
- 4 Ojciec nigdy nie może **zasnąć** w podróży.
- 5 Zazwyczaj **leży** i czyta książkę.
- 6 Ja zawsze **przesypiam** spokojnie całą noc.
- 7 Kontrola biletów odbyła się przy wejściu do wagonu, więc nikt nam nie będzie **przeszkadzać** / **przeszkadzał**.
- 8 Konduktor na pewno **obudzi** nas na pół godziny przed końcem podróży.
- 9 Przed chwilą pociąg **przejechał** przez most na Odrze i powoli wjeżdża na dworzec.
- 10 Ojciec **wyszedł** na korytarz przed kilkoma minutami i zaraz będzie wysiadać.

Ćwiczenie 2

- 1 Chciało **jej** się spać.
- 2 Udaje **mi** się powiedzieć tylko kilka słów.
- 3 Nie chciało **nam** się rano wstać.
- 4 Wycieczka udała **mu** się.
- 5 Zachciało **im** się pić.
- 6 Chyba udały ci się zakupy.
- 7 Teraz nie chce **wam** się jeść.
- 8 Zachciało **im** się kąpać.
- 9 Nie udało **nam** się zobaczyć Muzeum Poczty.
- 10 Zachciało **mi** się przejść po świeżym powietrzu.

Ćwiczenie 3

- 1 **Teresa**: Proszę o trzy miejsca sypialne do Krynicy na dwudziestego pierwszego sierpnia.
- 2 **Kasjer**: Poznań nie ma **bezpośredniego** połączenia z Krynicią. Pociąg jedzie tylko do Tarnowa, a tam ma pani **przesiadkę** do Krynicy. Odjazd pociągu jest o **dwudziestej piętnaście**. W Tarnowie powinien być około **piątej** według **rozkładu jazdy**. O **szóstej** ma pani pociąg do Krynicy z tego samego dworca.
- 3 **Teresa**: Dziękuję panu za informacje. Czy ma pan jeszcze wolne miejsca?
- 4 **Kasjer**: Tak, mam trzy wolne miejsca w **osobnych przedziałach** w **drugiej klasie**.
- 5 **Teresa**: Dobrze, biorę je. Proszę też o trzy bilety kolejowe **drugiej klasy**. Jeden normalny, jeden szkolny i jeden ze **znizką** **pięćdziesiąt** procent.

Ćwiczenie 4

- 1 **Która** książka jest interesująca?
- 2 Czy wagon sypialny to ten wagon, **który** jest na końcu pociągu?
- 3 **Które** dziecko chorowało w tym miesiącu?
- 4 Moja bratowa to ta pani, **która** siedzi przy stole.
- 5 W **której** klasie chcesz zarezerwować miejsca sypialne?
- 6 **Które** miejsce w tym przedziale jest wolne?
- 7 O **której** godzinie będziecie na peronie?
- 8 Syn podróźnej to ten chłopiec, **który** stoi na korytarzu.
- 9 **Które** biurko jest twoje?
- 10 **Którego** dziś mamy, pani Heleno?

14 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 c 4 b
2 d 5 a
3 a

Ćwiczenie 1

- 1 Panna Borowiczówna jest **chemikiem**.
- 2 Pani Pawlakowa jest **inżynierem**.
- 3 Pan Markiewicz jest **architektem**.
- 4 Państwo Pawlakowie są **nauczycielami**.
- 5 Panna Markiewiczówna jest **kierowcą**.
- 6 Pan Kowalczyk jest **kierowcą**.
- 7 Pani Stojanowa jest **architektem**.
- 8 Panna Drwałówna jest **inżynierem**.
- 9 Pan Stojanow jest **chemikiem**.
- 10 Państwo Kowalczykowie są **dyrektorami**.

Ćwiczenie 2

- 1 Lekarstwo **wylało się** do umywalki.
- 2 Nasza wieś **zmienia się**.
- 3 Hotel „Victoria” **znajduje się** w śródmieściu Lublina.
- 4 Lublin **stał się** europejskim miastem.
- 5 Drzwi **otworzyły się** same.
- 6 Dzielnica uniwersytecka **rozwiera się / rozrosła się**.
- 7 Prawie wszystkie szklanki **potłukły się**.
- 8 **Spotkaliśmy się** przed wejściem do auli.
- 9 Teraz **stają się / stały się** uroczymi dziewczynkami.
- 10 Najbliższe przedsiębiorstwo krawieckie **znajduje się** na Rynku.

Ćwiczenie 3

- 1 Nie mogę **poradzić sobie** z pakowaniem walizki.
- 2 Elżbieta **włożyła na siebie** elegancką sukienkę.
- 3 Czy **zabierzesz ze sobą** Joasię do śródmieścia?
- 4 Chcę państwo **zaprosić do siebie** na wakacje.
- 5 Henryk nie **przypominał sobie** starej kaplicy zamkowej w Krakowie.
- 6 Pani Zofia **kupiła sobie** składaną parasolkę.
- 7 Jutro idę na pływalnię i **biorę ze sobą** siostrę.
- 8 Hania to typowa dziewczyna: nigdy nie wie co **na siebie włożyć**.
- 9 Powinnyście **wziąć ze sobą** kostiumy kąpielowe i płaszcze kąpielowe.
- 10 Jak **radzisz sobie** z nauką języka polskiego?

Ćwiczenie 4

- 1 Pani Zofia i Magda **przynieśli** prezenty dla rodziny w Lublinie.
- 2 Janusz i Urszula **przyniosą** dwie filiżanki kawy do pokoju rodziców.
- 3 Siostra i jej koleżanka **pójdą** do kina z kolegami.
- 4 Maciej i Joasia **pobiegą** do kiosku po gazetę.
- 5 Po kolacji my **zabierzemy** psa na spacer.
- 6 Rano ojciec i syn **włożą** na siebie coś wygodnego.
- 7 Po południu mama i bratowa **upieką** ciastka ze śliwkami.
- 8 Andrzej i Borys **wyborą** dwa miejsca w przedziale pierwszej klasy.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 b
2 a 5 d
3 d

Ćwiczenie 1

- 1 W tym tygodniu musimy **wyekspediować** przesyłkę z modelami ze **skórek** do Stanów Zjednoczonych.
- 2 Chcę **obstalować** parę **czapek** z lisów u kuśnierza.
- 3 Księgarnia **wysyłkowa** nie może **zapakować** wszystkich książek do **pudeł kartonowych**.
- 4 **Żałujemy**, ale nie uda nam się **zrealizować** ani **zamówień** ani **terminów** dostaw w tym kwartale.
- 5 W pierwszej połowie roku **wytwórnia ubiorów sportowych** **sprzedawa** tylko kilkanaście **kurtek sportowych**.
- 6 „Gracja” **zawarła** wiele **korzystnych umów** z firmami zagranicznymi.
- 7 **Przyjeśliśmy** już kilka **indywidualnych zamówień** na uszycie **futer z karakułów i norek**.
- 8 Na Targach w Poznaniu nasze przedsiębiorstwo **eksponuje** kilka **modeli** ze **skór króliczych**.
- 9 Wrocławska **wytwórnia krawiecko-kuśnierska** **produkuje** wiele **wyrobów futrzanych** dla firm zagranicznych.
- 10 Nasi **krawcy** **szyją** mnóstwo **sukien damskich i garniturów męskich**.

Ćwiczenie 2

- 1 Dziewczynka, **którą** widzisz na peronie, jest moją **siostrzenicą**.
- 2 **Magazyny**, w **których** pakujemy materiały, są w pobliżu **wytwórni konfekcji**.
- 3 **Lotnisko**, **które** powstało po wojnie koło Warszawy, **nazywa się** „Okęcie”.
- 4 **Dzieciom**, z **którymi** poszliśmy na spacer do parku, **chce się** teraz spać.
- 5 **Książki**, **które** **pożyczyłam** ci przed wakacjami, są mi **potrzebne**.

15

- 6 Hotel „Unia”, w **którym** zatrzymałem się, **znajduje się** w śródmieściu Lublina.
- 7 **Krzesa**, na **których** **siedzicie**, są **bardzo** wygodne.
- 8 **Sukienka**, w **której** **byłaś** na balu, **podobają** mi się **bardzo**.
- 9 **Instytut**, **którym** **kieruje**, **mieści się** w nowym gmachu Uniwersytetu.
- 10 **Studentki**, z **którymi** **byliśmy** na obozie, **studują** na Uniwersytecie Warszawskim.

Ćwiczenie 3

- 1 **Trzeba będzie** kupić bilety przed rozpoczęciem seansu.
- 2 Nie **należy** z nim **dyskutować**.
- 3 **Należało** wyprodukować kilka tysięcy sztuk szkła na eksport.
- 4 Po kolacji **należało** **zetrzeć stół**, bo **leżało** na nim mnóstwo **okruszków chleba**.
- 5 **Należy** **zaaprobować** termin dostawy nowych mebli.
- 6 **Należy** **pomóc** mamie w kuchni.
- 7 **Trzeba będzie** **poczekać** na doktora w poczekalni.
- 8 **Należało** **skontrolować** **całość** wysyłki.
- 9 **Jutro** **trzeba będzie** **zwrócić** koleżdze **dużo**.
- 10 **Należało** **skręcić** w **pierwszą** **przecznice**.

Ćwiczenie 4

- 1 **Będziemy** **miały** **komu** dać te **upominki**.
- 2 Nie mam z **kim** **umówić się** do kina.
- 3 **Uczniowie** **mają** **co** **opowiadać** po obozie.
- 4 **Chyba** **mamy** **kogo** **odwiedzić** w Poznaniu?
- 5 Nie **macie** **co** **zjeść** na obiad, **prawda?**
- 6 **Wczoraj** **zawsze** **mamy** **o czym** **pogadać**.
- 7 **Turyści** **mają** **kogo** **zapytać** o właściwą drogę do zamku.
- 8 Nie mam **co** **uszyć** z tego materiału.
- 9 **Niestety** **oni** **nie** **mają** **czym** **wrócić** do domu.
- 10 Nie mam z **kim** **porozmawiać** o swoich kłopotach.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a 4 a
2 b 5 d
3 c

Ćwiczenie 1

- 1 Jaka ona ładna!
2 Jakie one słiczne!
3 Jaki on stary!
4 Jakie one smaczne!
5 Jakie ono obszerne!
6 Jakie one wysokie!
7 Jaka ona duża!
8 Jakie ono wygodne!
9 Jaki on piękny!
10 Jaki on spokojny!

Ćwiczenie 2

- 1 Nie, w przyszłym tygodniu zasieję.
2 Nie, zaraz podleję.
3 Nie, później rozpoznamy.
4 Nie, za chwilę zagrzeję.
5 Nie, zaraz przeleję.
6 Nie, później wypielimy.
7 Nie, po śniadaniu przygotuję.
8 Nie, zaraz pomogę.

Ćwiczenie 3

- 1 Policzyłam kaczki i kaczątą i **brak było** dwóch kaczek i dwojga kacząt.
2 W naszym gospodarstwie **brak było** nowoczesnych maszyn rolniczych w zeszłym roku.
3 Jutro w stajni **brak będzie** dwóch koni, bo rodzice pojadą na targ.
4 W przyszłym roku wyjeżdżamy za granicę i **brak będzie** nam naszej wsi.
5 Na wakacjach musieliśmy dużo chodzić piechotą i **brak było** nam składanych rowerów.
6 Przy moim siodle często **brak** kawałka rzemienia przy jednym strzemieniu.
7 Wczoraj **brak było** w koszyku szczenięcia ze znamieniem na łebku.
8 Za miesiąc **brak będzie** na wsi gości z miasta i ich pomocy przy żniwach.
9 W kurniku **brak** dziś jednej kury i czworga kurcząt.
10 Przedwczoraj **brak było** w oborze jednej krowy i jednego cielęcia.

Ćwiczenie 4

- 1 Pan Wójtowicz jest dla Pawła Mirskiego **zięciem**.
2 Irena jest dla państwa Kowalczyków **synową**.
3 Agata jest dla Adama **siostrzenicą**.
4 Państwo Kowalczykowie są dla Zofii **rodzicami**.
5 Irena jest dla Zofii **bratową**.
6 Andrzej, Magda, Janusz i Urszula są dla państwa Kowalczyków **wnuczętami**.
7 Andrzej jest dla Magdy **bratem**.
8 Paweł Mirski jest dla Agaty **dziadkiem**.
9 Magda jest dla Zofii **córką**.
10 Urszula jest dla Janusza **siostrą**.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 d 4 a
2 b 5 b
3 a

Ćwiczenie 1

- 1 Przemysł stoczniowy to przemysł, **który zajmuje się** budową statków.
2 Do naszego obozu przyszła grupa studentów, **która wędrowała** od tygodnia po Wybrzeżu.
3 Rozmawiałem z dyrektorem stoczni w Szczecinie, **która eksportuje** statki rybackie.
4 Często spotykamy kierownika hotelu, **który mieści się** w Alejach Jerozolimskich.
5 Widziałam fotoreportera, **który fotografuje** wszystkie uroczystości wodowania statków.
6 Jutro pojedziemy zwiedzić katedrę w Oliwie, **która śławi** muzykę organową w Polsce.
7 W autokarze zwróciłem uwagę na pasażera, **który obserwował** krajobraz przez okno.
8 Na obozie mieliśmy okazję porozmawiać z kapitanem, **który podróżuje** po całym świecie.
9 Zamierzamy zająć się projektowaniem wnętrza, **które interesuje** nas od lat.
10 Armator spędził kilka godzin w przedsiębiorstwie, **które produkuje** sprzęt rybacki.

Ćwiczenie 2

- 1 Idąc na spotkanie nie wiedziałem, że tytu zagranicznych studentów **weźmie** w nim udział.
2 Jutro nie pójde do pracy, a pojutrze **powiem** dyrektorowi, że **byłem** chory.
3 Rozmawiając z nauczycielką dowiedziałem się, że na koniec roku **planuje** wycieczkę całej klasy nad morze.
4 Wczoraj brat chce zostać z nami, a jutro **powie** znajomemu, że nie **mógł** go odwiedzić, bo musiał załatwiać pewne interesy.

- 5 Wracając do kraju ojciec nie myślał, że cała rodzina **przywita** go na lotnisku.
6 Dziadkowie powiedzieli, że w przyszłym tygodniu **kupią** nowe mieszkanie i nas **zaproszą**.
7 Jadąc do Stanów Zjednoczonych musieliśmy, że większość Amerykanów **mieszka** w miastach.
8 Będąc w Polsce po wojnie byłem pełen podziwu dla Polaków, że **udało się** im tak szybko **odbudować** miasta z ruin.
9 Córka powiedziała, że **zamierza** kupić pojutrze nowe szafki do kuchni.
10 Mianując mojego pracownika kierownikiem byłem rad, że doświadczony człowiek **będzie** kierować zakładem chemii.

Ćwiczenie 3

- 1 Zamek wrocławski nie jest **taki** stary.
2 Gdańska wódka jest **taka** mocna.
3 Widok z naszego okna nie jest **taki** ładny.
4 Zdjęcie z plaży było **takie** kolorowe.
5 Praca w stoczni nie jest **taka** lekka.
6 Nasze morze wcale nie jest **takie** ciepłe.
7 Słońce w zimie nie jest **takie** silne.
8 Załoga naszego samolotu nie jest **taka** duża.
9 Wybór imienia dla statku nie jest **taki** łatwy.

Ćwiczenie 4

- 1 **Po kontroli** paszportu urzędnik poprosił mnie o deklarację celną.
2 **Po pomocy** bratu w pakowaniu zawiozłem go na lotnisko.
3 Kolega rodziców, **po powitaniu** ich na dworcu, zawiózł nas do domu.
4 **Po odjeździe** z gór długo wspominaliśmy nasze wędrowki.
5 Projektanci, **po projektowaniu** nowych maszyn, dyskutują o planach z konstruktorami.
6 Polacy, **po odzyskaniu** Wrocławia, zaczęli odbudowywać miasto.
7 Architekci, **po rekonstrukcji** Dworu Artusa, zajęli się odbudową Rynku.
8 **Po powrocie** z konferencji ojciec był bardzo zadowolony, bo został dyrektorem liceum.

18 Czy rozumiesz lekcję?

1 c	4 d
2 c	5 d
3 a	

Ćwiczenie 1

- 1 Kierowca nie złamał obu rąk w wypadku drogowym.
- 2 Na szczęście oczom rannego człowieka nic się nie stało.
- 3 Nigdy nie miałam kłopotu z uszami.
- 4 Pacjent miał niewielką ranę na prawej ręce.
- 5 Jurek ma coś w oku.
- 6 Lekarz nie obejrzał jeszcze uszu pacjenta.
- 7 Karetka przywiozła pasażera ze zwichniętymi rękami.
- 8 Mam okład na lewym uchu, bo mi spuchło.
- 9 Alinę często boli głowa i szumi jej w uszach.
- 10 Babcia miała zawsze kłopoty z oczami.

Ćwiczenie 2

- 1 Spadłam z krzesła i zwichnęłam rękę.
- 2 Robiłem okład, bo mi spuchło prawe udo.
- 3 Samochód stuknął tego przechodnia.
- 4 Nie, tylko mi zsiniały palce.
- 5 Jakiś chłopiec wybiegł na jezdnię prosto pod moje auto.
- 6 Nie, tylko ją piekły oczy.
- 7 Tak, ale miejmy nadzieję, że szybko wyzdrowieją po wypadku.
- 8 Nie, rozbiłeś tylko tylne światła, ale nie zgłaś błotnika.
- 9 Wyostałem się z rozbitego auta i doszedłem do najbliższego gospodarstwa.
- 10 Jeszcze nie wiem; zabandażowałem nogę i zawiozłem pacjenta do rentgena.

Ćwiczenie 3

- 1 Nigdy ich nie widziałem.
- 2 Nikt nas nie zaprosił.
- 3 Nic jej się nie stało.
- 4 Nigdzie z nim nie wybieramy się.
- 5 Nic go nie boli.
- 6 Nikt go nie odebrał.
- 7 Nigdzie z nią nie pójde.
- 8 Nigdy go nie jem.
- 9 Nic o nim nie słyszałem.
- 10 Nikt go nie zreperował.

Ćwiczenie 4

- 1 Syn Teresy ma starte czoło.
- 2 Przód pociągu był zdeformowany.
- 3 Mam naciągnięte ścięgno.
- 4 Kolega ma naprawioną „Syrenę”.
- 5 Mam rozbityą zagłówkę.
- 6 Nasz mechanik ma poważnie uszkodzony kręgosłup.
- 7 Pacjent ma zabandażowaną głowę.
- 8 Podróżna ma zranione prawe ramię.
- 9 Turysta ma stłuczone kolano.
- 10 Mam zwichnięty palec u prawej ręki.

Czy rozumiesz lekcję?

1 b	4 b
2 a	5 c
3 a	

Ćwiczenie 1

- 1 Jutro będzie nam miło poznać nowego kapitana statku.
- 2 W ubiegłym tygodniu było mi przyjemnie spotkać dawnego kolegę ze szkoły.
- 3 Najłatwiej jest bramkarzowi obronić bramkę przy dobrym kryciu obrony.
- 4 Za miesiąc będzie Borysowi miło odwiedzić rodzinę w Bułgarii.
- 5 Zazwyczaj jest mi miło posiedzieć samemu w parku.
- 6 Jutro będzie nam zabawnie oglądać mecz nauczycieli z dziećmi.
- 7 Najlepiej jest kibicom patrzeć na grę z głównej trybuny.
- 8 Przed chwilą warto było nam zwrócić uwagę na atak piłkarzy bułgarskich.
- 9 W zeszłym roku łatwo było wam dostać bilety na dzień przed meczem, prawda?
- 10 Najwygodniej jest wszystkim oglądać mecze piłki nożnej w domu w telewizji.

Ćwiczenie 2

- 1 Andrzej urodził się przed dwudziestoma latami, więc ma dwadzieścia lat.
- 2 Dziadkowie byli w szpitalu, bo mieli wypadek drogowy przed tygodniem.
- 3 Nie mogę zostać u ciebie dłużej, bo nie mam czasu.
- 4 Mamy zamiar / ochotę / okazję zwiedzić w tym roku Wybrzeże i chcemy zobaczyć Warszawę.
- 5 Rodzice idą na kolację do ambasadora i z tego powodu mają tremę.
- 6 Nie dostałem żadnego upominku dla mamy i mam kłopot.
- 7 Uwielbiam lody i właśnie mam ochotę na dużą porcję.
- 8 Goście nie chcą już słuchać tej płyty, bo mają dość muzyki ludowej.
- 9 Ojciec jest w mojej szkole i ma okazję / czas / zamiar porozmawiać z wychowawcą.

- 10 Wszyscy znajomi mają nadzieję, że w październiku będziesz już studentką.

Ćwiczenie 3

- 1 Przed miesiącem nie można było kupić na rynku jarzyn.
- 2 W listopadzie nie można będzie opalać się na plaży.
- 3 Następnej dostawy nie można będzie przeznaczyć do sprzedaży.
- 4 W ubiegłym roku w salonie „Desy” nie można było kupić tanich drobiazgów.
- 5 Wczoraj nie można było zamówić pilnej rozmowy telefonicznej.
- 6 Po rozpoczęciu remontu nie można będzie zwiedzać renesansowej katedry świętego Jana.
- 7 W marcu nie można było znaleźć w lesie pięknych grzybów.
- 8 Po śniadaniu nie można było / będzie się i porozmawiać o różnych sprawach.
- 9 Za dwa miesiące w „Orbisie” nie można będzie zarezerwować miejsc do Krynicy.
- 10 Jutro w księgarni nie można będzie dostać albumu z reprodukcjami Nikifora.

Ćwiczenie 4

- 1 Mecz olimpijski między Polską i Niemcami będzie rozgrywany w przyszłym roku.
- 2 Wszystkie bilety na mecz na boisku szkolnym zostały wyprzedane.
- 3 W czasie spotkania wczoraj piłkarze często bywali upominani przez sędziego.
- 4 Ostatni mecz na tym stadionie zostanie rozegrany jutro.
- 5 Kolorowe światła na rynku są zapalane co wieczór o ósmej.
- 6 Znajomy Ewy często bywa zapraszany na różne uroczystości na Stadionie Śląskim.
- 7 W czasie meczu z Węgrami piłka była prowadzona wspaniale przez Polaków.
- 8 Ataki piłkarzy zagranicznych często były odpierane przez naszą obronę.
- 9 Jeden z piłkarzy został usunięty z pola za faul na bramkarzu.
- 10 Za kilka godzin kibice polscy zostaną zgromadzeni na środkowej trybunie.

1 a	4 c
2 d	5 d
3 d	

Ćwiczenie 1

- 1 Czy wiesz, o której zaczyna się bal studencki?
- 2 Powiedz, gdzie byłeś wieczorem.
- 3 Powiedzcie, jak można najszybciej dojechać do Rynku.
- 4 Czy wiecie, gdzie mogę kupić lipowe drzewo?
- 5 Czy one rozumieją, o co mu chodzi?
- 6 Czy ona wie, skąd pochodzą koleżanki Krysi?
- 7 Odpowiedzcie, dlaczego nie wstąpiłyście po nas.
- 8 Czy oni wiedzą, gdzie można dostać bilety na imprezy sportowe?
- 9 Opowiedz, co Wojtek zwiedził w Krakowie.
- 10 Czy wiesz, jaki jest wynik meczu?

Ćwiczenie 2

- 1 Rzadko **pisuję** listy do rodziców, chociaż oni do mnie piszą co tydzień.
- 2 Wszystko mam w porządku, chociaż **miewam** bóle głowy.
- 3 Chyba nie warto wybrać się na wycieczkę do Katowic, chociaż dziadek **mawia** „dobry pomysł nie jest zły”.
- 4 Ostatnio jemy kolacje w stołówce akademickiej, chociaż dawniej **jadałyśmy** w barze mlecznym.
- 5 Córka zwykle nie **spia** w czasie jazdy samochodem, chociaż wczoraj zasnęła na tylnym siedzeniu.
- 6 Nie pójdziemy na następne spotkania sportowe, chociaż często **bywamy** na imprezach studenckich.
- 7 Bardzo rzadko **widuję** moją siostrzenicę, chociaż mieszkam na tej samej ulicy.

Ćwiczenie 3

- 1 Niektóre statki będą **przebudowane** w przyszłym kwartale.
- 2 Wczoraj Wojtek i Krysia byli bardzo **zajęci**, bo mieli gości.
- 3 Gmach Instytutu Chemii był **zbudowany** w zeszłym roku.
- 4 Wanda będzie **zawiedziona**, jeżeli nie odwiedzi jej dzisiaj.
- 5 Najstarsza część zamku jest **zamieniona** w muzeum.
- 6 Uniwersytet w Krakowie był **założony** w XIV wieku.
- 7 Dorota jest **zmęczona**, bo przez całą noc czytała się historii.
- 8 Muzeum w Wieliczce jest całe **wykute** w soli.
- 9 Nowe wykopaliska były **odkryte** koło Inowrocławia.
- 10 Na sobotę jestem **umówiony** ze Stefanem na pływanię.

Ćwiczenie 4

- 1 Kopalnia soli w Wieliczce powstała w jedenastym wieku.
- 2 Uniwersytet w Krakowie został założony w czternastym wieku.
- 3 Kaplice w kopalni soli zostały wykute w siedemnastym wieku.
- 4 Kazimierz Wielki był królem Polski w czternastym wieku.
- 5 Kościół Mariacki był zbudowany na początku czternastego wieku.
- 6 Na Wawelu archeolodzy odkryli ślady osadnictwa sprzed sześciu tysięcy lat.
- 7 Uniwersytet Jagielloński został przebudowany w piętnastym wieku.
- 8 Jadwiga była królową Polski pod koniec czternastego wieku.

Czy rozumiesz lekcję?

1 b	4 d
2 c	5 b
3 a	

Ćwiczenie 1

- 1 Na twoim miejscu nie pojechałabym na **wiosnę** w góry.
- 2 Rano lało jak z cebra, a po południu zza **chmur** wyszło słońce.
- 3 W **niedzielę** zamierzamy pójść do pijalni zdrojowej.
- 4 Spod Wawelu odjeżdża bezpośredni autobus do Krynicy.
- 5 Na **jesieni** wszystkie miejsca w sanatoriach są zajęte.
- 6 Stare pijalnie mieszczą się w budynkach sprzed około **dwustu lat**.
- 7 We **wrześniu** tego roku mieliśmy typową „złotą”, polską jesień.
- 8 Pacjenci w sanatorium biorą natryski we **czwartek**.
- 9 Codziennie chodzę na zabiegi do szpitala **naprzeciwko parku**.
- 10 Znad **uzdrowiska** wiał wieczorem wyjątkowo silny wiatr.

Ćwiczenie 2

- 1 **Ja również** bym **zmienił** mieszkanie na większe.
- 2 **Ty także** byś **zainteresował się** starymi freskami.
- 3 **My też** **chętnie** byśmy **wyjechali** na parę tygodni nad morze.
- 4 **Wy również** byście **zaopiekowali się** psem sąsiadów po ich wyjeździe w góry.
- 5 **Jego siostra** też by **zamieszkała** z rodziną na wsi.
- 6 **Ty również** byś **tęsknił** za ojcem w czasie jego pobytu za granicą.
- 7 **Wy też** byście **chcieli mieszkać** w nowej dzielnicy miasta.
- 8 **My także** byśmy **poszli** na mecz piłki nożnej.

Ćwiczenie 3

- 1 Pogoda w górach jest **taka** zmienna.
- 2 **Jak** mi miło pana poznać.
- 3 Grzyby na targu są **takie** tanie!
- 4 Ostatni tydzień był **taki** pogodny.
- 5 **Jak** pani dobrze w nowym uczesaniu.
- 6 **Jakie** alergie leczy się w podziemnym sanatorium?
- 7 Pioruny były w nocy **jak** w lecie.
- 8 **Jakie** wspaniałe jest górskie powietrze!
- 9 Góry są w zimie **takie** piękne.
- 10 **Jaka** woda mineralna jest najzdrowsza?

Ćwiczenie 4

- 1 Gdybym miał czas, to **pojechałbym** gdzieś odpocząć.
- 2 Gdyby pogoda nie była zmienna, to **zabralibyśmy** nasze namioty.
- 3 Gdybyś nie była roztrzępana, to **mógłbyś** sama gospodarować w domu.
- 4 Gdyby lato było cieplejsze, to dzieci **spędziłyby** więcej czasu nad morzem.
- 5 Gdybyśmy kupili dom za miastem, to **musielibyśmy** dojeżdżać do pracy.
- 6 Gdyby wiatr był silniejszy, to samolot nie **mógłby** lądować na tym lotnisku.
- 7 Gdybym miał dużo pieniędzy, to **kupiłbym** obraz słynnego malarza.
- 8 Gdyby sędzia zauważył ostatni faul, to **usunąłby** zawodnika z boiska.
- 9 Gdyby nie padał deszcz, to wczasowicze **poszliby** na długi spacer.
- 10 Gdybyście wpadli do nas, to **zobaczylibyście** nasze uroczne bliźniaki.

1 c	4 a
2 a	5 b
3 a	

Ćwiczenie 1

- Jeżeli **jedziesz** w kierunku Placu Wolności, możesz mnie podwieźć.
- Jeżeli mama **będzie** głodować, to nie wyzdrowieje.
- Jeżeli **chcesz** oglądać „Noce i dnie”, idź do siebie.
- Będziemy** bardzo zadowolone, jeśli uda nam się dostać bilety.
- Jeżeli **zobaczę** sok malinowy, to kupię ci dwie butelki.
- Odkładamy wyjazd na przyszły tydzień, jeśli ona **złe** czuje się.
- Jeśli **wystąpią** powikłania, będę musiała niestety iść do szpitala.
- Jeśli **chcecie** mieć lekarstwo zaraz, musicie pójść do apteki dyżurnej.
- Na wieczór **zapowiedziano** program sportowy, jeśli nie **będzie** lato.
- Jeżeli **masz** grypę, to **połóż** się do łóżka.

Ćwiczenie 2

- Lekcja języka francuskiego **będzie** nadawana od wtorku **pięć po** dziewiątej.
- Koncert szopenowski **jest** przedstawiany co tydzień w każdą sobotę **dziesięć po** jedenastej.
- Jutro komedia Fredry **będzie** wyświetlana **dwadzieścia pięć po** czwartej.
- Za tydzień kurs tańca **będzie** nadawany w drugim programie **dziesięć po** siódmej.
- Kiedy wysłiśmy z domu, na moim zegarku **było** **piętnaście po** drugiej.
- Kolejny film o pracy archeologów **będzie** jutro wyświetlany **pięć po** piątej.
- Myslałem, że rewia piosenek **była** nadawana wczoraj **dwadzieścia pięć po** trzeciej.
- Najciekawszy program w telewizji **jest** właśnie wyświetlany **dwadzieścia po** dziesiątej.
- Od poniedziałku seans w kinie **będzie** rozpoczynany **piętnaście po** szóstej.

- 10 Program dla szkół **będzie** nadawany w przyszłym roku **dziesięć po** ósmej.

Ćwiczenie 3

- Wanda:** Cześć, Kazik. Czy już **przygotowano** wszystko do wyjazdu na obóz?
- Kazik:** Cześć, Wanda. Jak się masz? **Przygotowano** już wszystko do podróży. **Zaczęto** nawet pakować sprzęt i namioty do autokarów i **zapowiedziano** odjazd na dziewiątą rano.
- Wanda:** Szkoda, że tym razem nie pojadę z wami. Jestem chora. **Przywieziono** mnie właśnie z poradni lekarskiej. **Stwierdzono** u mnie powikłania pogrypowe i **zalecono** leżenie w łóżku. **Kazano** mi też brać krople i **zrobiono** mi miksturę, którą **polecono** pić trzy razy dziennie.
- Kazik:** Nic nie szkodzi. Może wybierzesz się z nami na obóz w zimie, który już **zapowiedziano** w Żegiestowie?

Ćwiczenie 4

- Ty chyba **przeczytasz** tę książkę, jak **będziesz** mieć czas.
- Jak my ich **odwiedzimy**, to **zobaczymy** kolorowy telewizor.
- Jacek **zmoknie**, jak nie **weźmie** parasola.
- Uczniowie **pójdą** na spacer nad morze, jak **będzie** ciepło.
- Jak my **będziemy** w Oliwie, to **zwiedzimy** słynną katedrę.
- Ja na pewno **przyniosę** ci tę powieść, jak **znajdę** ją w domu.
- Jak Agata **wyręczy** mnie w myciu naczyń, to ja **zrobię** kawę.
- Synowie **ucieszą** się, jak **dostaną** prawdziwe wędkę.
- Jak ja go **spotkam**, to **poproszę** o pomoc w naprawie auta.
- Ty na pewno **przypomnisz** sobie tytuł filmu, jak **opowiesz** nam jego treść.

Czy rozumiesz lekcję?

1 a	4 a
2 d	5 c
3 d	

Ćwiczenie 1

- Kim jest Stanisław?
- Co dostała Beata na imieniny?
- Kto wybiera się jutro na ryby?
- Kiedy odjechał pociąg z dworca?
- Dlaczego dzieci idą dziś odwiedzić babcię?
- Na którą umówiliśmy się z przyjaciółmi?
- Dokąd jedzie cała rodzina w marcu?
- Od kogo państwo Tomscy dostali zegar ścienny?
- Gdzie zatrzymamy się w Lublinie?
- Dla kogo jest ten bukiet kwiatów?

Ćwiczenie 2

- Bardzo nas **zmartwiło**, że choinka **była** za wysoka.
- Ojca **cieszy**, że prezenty **podobają** się nam.
- Szkoda, że Jacek **musiał** obciąć wczoraj najpiękniejsze gałęzie.
- Wujostwo **będą** przekonani, że my **przyjeździemy** do nich na Boże Narodzenie.
- Zdawało mi się, że **zaprosiłem** gości na piątą.
- To chyba **zrozumiałe**, że każdy **musi** po sobie posprzątać.
- Dobrze, że teraz **spędzamy** święta razem w rodzinnym domu.
- Przypomniało mi się, że trzeba **było** nakryć stół przed pokazaniem się pierwszej gwiazdy—zgodnie z tradycją.
- Jasne, że takie święto **należy** uczcić szampanem.
- Mama **ucieszy** się, że rodzina **pomoże** jej w przygotowaniach do świąt.

Ćwiczenie 3

- Wybieranie upominków nie jest takie proste.
- Spotkanie polskiej grupy olimpijskiej okazało się bardzo interesujące.
- Pakowanie waliz było dosyć trudne.
- Przygotowanie planów nie jest takie łatwe.
- Zwiedzanie muzeum jest bardzo męczące.
- Oglądanie telewizji bywa nudne.
- Zawarcie umów handlowych okazało się bardzo korzystne.
- Jedzenie ryb jest bardzo zdrowe.

Ćwiczenie 4

- Zdziwiło** go, skąd się wzięło tyle smacznych potraw na stole.
- Dziwiło** ją, że twoja córka już sama gospodarzy w domu.
- Interesowało** mnie, od kogo dostałam tę paczkę.
- Ucieszyło** nas, że naprawdę zdałaś egzamin wstępny.
- Nie przypominało** się wam, skąd znacie tę twarz.
- Martwiło** ją, czy siostrzenica szybko wyzdrowieje.
- Obchodziło** ich, czy już mamy wyjmować ciasto z piekarnika.
- Zmartwiło** nas, że chyba nie będziesz miała czasu nas odwiedzić.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 c
2 d 5 a
3 c

Ćwiczenie 1

- Do Teatru Narodowego **przybyło** wielu aktorów w zeszłym roku.
- Mam nadzieję, że **wystarczy** nam **sił** jutro na przygotowanie bagażu.
- W noweli, którą piszę, **przybywa** powoli trochę **stron**.
- Pojutrze **ubędzie** z obozu piłkarzy paru zawodników.
- Czy ci zawsze **wystarcza** pieniędzy do pierwszego?
- Przed premierą w kasie nie zawsze **ubywa** **biletów**.
- W bibliotece zazwyczaj **starcza** **tomów** „Faraona” dla czytelników.
- Wczoraj w restauracji co kilka minut **ubywało** gości.
- Jutro do zbiorów muzeum **przybędzie** kilka **skarbów** sztuki bizantyjskiej.
- W czytelni wczoraj nie **starczyło** książek Iwaszkiewicza.

Ćwiczenie 2

- Hania **chciałaby** wypożyczyć jakąś ciekawą nowelę z biblioteki.
- Reżyserzy **chcieliby** sfilmować zamek w Toruniu w zimie.
- Roman **chciałby** oddać „Trylogię” koledze.
- Chciałabym** kupić elegancką suknię na bal akademicki.
- Beata i Ewa **chciałyby** grać w nowym filmie opartym na powieści Prusa.
- Chcielibyście** umówić się z kajakarzami nad jeziorem.
- Chciałbyś** coś przeczytać z literatury współczesnej.
- Dziewczęta **chciałyby** skorzystać z zaproszenia na rozmowę o literaturze.
- Chciałybyśmy** dostać pod choinką ładne lalki.
- Chciałabyś** koniecznie zmienić fryzurę.

Ćwiczenie 3

- Brak **jej** **cierpliwości** i nie może doczytać tego opowiadania do końca.
- W każdej ekranizacji utworów literackich brak **mi** **scen** **obyczajowych**.
- Brakuje **mu** od tygodnia egzemplarzy „Lalki” Prusa.
- Niestety zabrakło już **im** **biletów** na premierę filmu.
- Wydaje mi się, że nie brakowało **im** **wina** na imieninach.
- W zbiorze fotosów brak **jej** **zdjęć** ulubionych aktorów.
- Na konferencji prasowej brakowało **nam** **reżysera** filmu.
- W adaptacji „Potopu” brak **mu** **ważnych** **obrazów** z powieści.
- Na szczęście nie zabraknie **wam** **czasu** na obejrzenie „Wesela”
- Chyba brak ci **talentu**, bo nie nakręciłeś jeszcze dobrego filmu.

Ćwiczenie 4

- Prosiłam Stefana, **żeby** **przyniósł** mi rozkład jazdy.
- Miałem okazję, **żeby** **porozmawiać** z naszym kierownikiem.
- Zadzwoniliśmy do Teresy do pracy, **żeby** **podała** nam swój nowy adres.
- Rodzice wysłali list do syna, **żeby** **zaprosić** go z narzeczoną na święta.
- Pracownicy planowali, **żeby** **wyjechać** razem na wycieczkę do Włoch.
- Kolega umówił się z nami na piątek, **żeby** **uczyć** się chemii.
- Poprosiliśmy znajomą, **żeby** **zaopiekowała** się naszym psem.
- Wezwałem portiera, **żeby** **włożył** moje walizki do bagażnika.

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a 4 a
2 c 5 c
3 a

Ćwiczenie 1

- Kelnerzy pracują w restauracji.
- Nauczyciele uczą w szkole.
- Sprzedawcy pracują w sklepie.
- Kasjerzy liczą pieniądze w banku.
- Portierzy pracują w holu hotelu.
- Urzednicy pracują na poczcie.
- Dyrektorzy kierują przedsiębiorstwem.
- Krawcy szyją garnitury.
- Mechanicy reperują samochody.
- Przewodnicy prowadzą wycieczki w góry.

Ćwiczenie 2

- Czy idziecie wieczorem **do** **znajomej**?
- W nocy spadło dużo śniegu, więc idziemy **na** **narty**.
- Podjąłem pieniądze z PKO i idę **po** **zakupy**.
- Jutro cała klasa idzie **na** **film** do „Kosmosu”.
- Kazikowie szli piechotą **z** **domu** do nas.
- Najpierw musimy iść **przez** **most**, a potem skręcić w lewo.
- Nie idźcie nigdy sami **w** **góry**!
- Alina idzie **w** **zielonej** **sukni** na Sylwestra.
- Nie powinieneś iść na ognisko **bez** **skafandra**, bo zmarzniesz.
- Idziemy z wychowawcą do Ogrodu Botanicznego.

Ćwiczenie 3

- Poproś go, niech **nasmaruje** twoje narty.
- Powiedz lekarzowi sportowemu, niech **wycofa** narciarza z zawodów.
- Zawołaj kogoś, niech **wyciągnie** mnie z tej zasy.
- Zaproponujcie, niech skoczkiwie **wystartują** po obiedzie.
- Powiedz im, niech **dopasują** stroje narciarskie.
- Wołaj Antka, niech **zacznie** ćwiczyć branie zakrętów.
- Powiedz przewodnikowi, niech **wyruszy** z nami jutro na wycieczkę.
- Powiedzcie im, niech **opanują** szybko zasady jazdy na nartach.
- Panno Moniko, niech pani **przebierze** się w suche rzeczy.
- Powiedz im, niech **przetańczą** całą noc na naszym weselu.

Ćwiczenie 4

- Zaprosiliśmy **rodziców** na Nowy Rok do naszego domu w **Zakopanem**.
- W drodze powrotnej z **Kalatówek** dwoje **sań** **wywróciło** się.
- Na główną trybunę pod **Krokwią** **weszliśmy** po **schodach**.
- Przed treningiem w **Kuźnicach** nie zdążyłem skrócić **spodni**.
- W czasie pobytu w **Tatrach** bardzo bolały mnie **plecy**.
- W **drzwiach** schroniska stanęła grupa narciarzy z **Zakopanego**.
- Mój kolega ze **studiów** mieszkał przez kilka lat koło **Kuźnic**.
- W barze na **Kasprowym Wierchu** obaj zjedliśmy befsztyki i dużo **frytek**.

Czy rozumiesz lekcję?

1 c	4 b
2 d	5 d
3 a	

Ćwiczenie 1

- 1 Wilanów jest przepięknym zabytkiem w stylu barokowym.
- 2 Obrazy Matejki są prawdziwą lekcją historii Polski.
- 3 Krakowskie Przedmieście jest ulicą prowadzącą ze Starego Miasta do Pałacu Staszica.
- 4 Łazienki są zabytkowym pałacem i parkiem w Warszawie.
- 5 Okęcie jest międzynarodowym lotniskiem wybudowanym pod Warszawą.
- 6 Freski egipskie z Faras są słynnymi skarbami Muzeum Narodowego.
- 7 Aleje Jerozolimskie są główną, nową ulicą w Warszawie.
- 8 Syrenka Warszawska jest pomnikiem stojącym na lewym brzegu Wisły.
- 9 Teatr Polski jest ulubionym teatrem młodzieży warszawskiej.
- 10 Kolumna Zygmunta jest najstarszym pomnikiem w Warszawie.

Ćwiczenie 2

- 1 Pytam, czy interesuje państwo ta rozmowa.
- 2 On przypuszcza, że nie jest wam nudno.
- 3 Wiesz, gdzie pracuje twój przyjaciel.
- 4 Myślimy, że możemy teraz odpocząć.
- 5 Ona pyta, czy udało im się coś zwiedzić w Ostrowie.
- 6 Wiem, gdzie należy skręcić do hotelu.
- 7 Myślą, że przyjemnie było na spacerze.
- 8 Sądzą, że chyba mamy dużo wrażeń z podróży.
- 9 Mówimy, że po kolacji już nigdzie nie wyjdziemy.
- 10 Ona widzi, że wszyscy są bardzo zmęczeni.

Ćwiczenie 3

- 1 Ojciec nie zapamiętał ani numeru autobusu ani numeru tramwaju.
- 2 Brat też tego nie lubi.
- 3 Ja nie uczyłem się wczoraj ani historii ani chemii.
- 4 My nie skakaliśmy na Krokwi ani wczoraj ani przedwczoraj.
- 5 Oni też tego nie wytrzymują.
- 6 Studenci nie byli ani w Gdańsku ani w Gdyni.
- 7 Mąż też tego nie znosi.
- 8 Uczniowie nie pamiętają ani imienia ani nazwiska malarza.
- 9 Dzieci też tego nie lubią.
- 10 W lecie my nie kąpaliśmy się ani w jeziorze ani w morzu.

Ćwiczenie 4

- 1 Osiemnastką dojedzie się do banku.
- 2 Do Rynku Starego Miasta idzie się schodami.
- 3 Bilety tramwajowe kupuje się w kiosku.
- 4 W lecie żaglówkę wypożycza się z klubu.
- 5 Zamówienie na uszycie futra przyjmuje się u kuśnierza.
- 6 Rok szkolny rozpoczyna się we wrześniu.
- 7 Tą przecznicą dochodzi się do Śródmieścia.
- 8 Rozmowę międzymiastową zamawia się na pocztę.
- 9 Do Stadionu dojeżdża się tunelem.
- 10 Bilety na przedstawienie rezerwuje się w kasie teatru.

Czy rozumiesz lekcję?

1 a	4 b
2 b	5 b
3 c	

Ćwiczenie 1

- 1 Barbara powinna była wziąć parasolkę w taki brzydki dzień.
- 2 Państwo Tomscy powinni byli kupić odkurzacz w domu towarowym.
- 3 Ekspedientki powinny były podejmować czerstwe pieczywo z półek.
- 4 Janek nie powinien był wydawać pieniędzy na drobiazgi.
- 5 Wy powinniście byli poczekać na nas w domu mody „Telimena”.
- 6 Magda powinna była wybrać dla siebie beżową kurtkę.
- 7 Sprzedawcy powinni byli zamówić więcej fasonów płaszczy.
- 8 Koleżanka powinna była przynieść jakiś materiał do uszycia.
- 9 Ja powinienem był kupić ten brązowy garnitur.
- 10 Dziecko powinno było już dawno pójść spać.

Ćwiczenie 2

- 1 Jurek: Poszliśmy z Martą na narty.
- 2 Hanka: Zaplanowałyśmy z siostrą wycieczkę w Tatry.
- 3 Koledzy Adama: Zbudowaliśmy z Adamem sami kajak.
- 4 Mama: Wybieramy się z ojcem do przyjaciół na kolację.
- 5 Dyrektor: Ustaliliśmy z pracownikami terminy dostaw towarów.
- 6 Przewodnik: Siedliśmy z turystami na polanie, żeby odpocząć.
- 7 Studenci: Wyjeździemy ze studentkami w sierpniu na praktyki.
- 8 Joanna: Zapraszamy z mężem was do siebie na wakacje.
- 9 Pan Mirski: Spędzimy z dziećmi rok za granicą.
- 10 Wuj Jan: Mieszkamy z rodziną na wsi.

Ćwiczenie 3

- 1 Na jesieni na pewno potrzeba będzie wszystkim parasoli.
- 2 Potrzeba nam będzie za rok dwóch namiotów.
- 3 Jutro potrzeba będzie Urszuli kilku tysięcy.
- 4 Przed tygodniem uczniom potrzeba było butów narciarskich.
- 5 Każdemu potrzeba przyjaciół.
- 6 W lecie kwiatom potrzeba więcej wody.
- 7 Potrzeba im cierpliwości do nauki.
- 8 W zimie potrzeba nam dużo ciepłych rzeczy.
- 9 W zeszłym roku potrzeba mi było samochodu.
- 10 Przed odjazdem potrzeba było znajomym kilkunastu pudeł.

Ćwiczenie 4

- 1 Poleż trochę i odpocznij.
- 2 Pozdejmujmy obrazy ze ścian.
- 3 Przejdź się po świeżym powietrzu.
- 4 Pozwól, że ci doradzę gdzie.
- 5 Wnieśmy rowery do domu.
- 6 Przymierz tę brązową.
- 7 Powiedz coś po polsku.
- 8 Porozkładajmy maty na stole.
- 9 Spójrzcie jaki wybór!
- 10 Nie martw się; weź tę pastylkę.

- 1 d 4 d
2 a 5 c
3 b

Ćwiczenie 1

- 1 W poczekalni lekarskiej nie ma już na czym usiąść.
- 2 W sklepie był taki tłok, że nie było czym oddychać.
- 3 Nie rozumiem, po co ci tyle drobiazgów na plaży.
- 4 W księgarni wysyłkowej nie mają w co zapakować reszty książek.
- 5 Jeżeli zmokniesz, to nie będziesz miał w co się przebrać.
- 6 Dobrze, że macie w czym pójść na Sylwestra.
- 7 Na Wawelu było tyle skarbów; nie wiedziałam na co najpierw patrzeć.
- 8 Na pewno będziecie miały o czym z nią porozmawiać.
- 9 Nie wiemy, czym dojechać najszybciej na dworzec.
- 10 Chciałem cię poprosić, ale nie pamiętam o co.

Ćwiczenie 2

- 1 Przed tygodniem jechaliśmy autokarem do Torunia na stojąco.
- 2 Wywar z kory dębu zawsze zabarwia jajka na czarno.
- 3 Rodzice rzadko jedzą śniadanie na siedząco.
- 4 W dzieciństwie malowaliśmy pisanki na czerwono.
- 5 Pojutrze mama przygotowuje na moje imieniny jedzenie na gorąco.
- 6 Przedwczoraj Adam przyjechał do gospodarstwa wozem na stojąco.
- 7 Wczoraj studenci zaplanowali cały program spotkania na wesoło.
- 8 Najwygodniej jest podróżować pociągiem na leżąco.
- 9 Chcemy pomalować krzesła i stół w kuchni na żółto.

Ćwiczenie 3

- 1 Mama: Prosiłam cię, Jurku, żebyś nie wylewał wody z garnków.
- 2 Dziadkowie: Napaliliśmy w piecu, żeby ciasto dobrze wypiekło się.
- 3 Urszula: Ugotowałam jajka w łupinach cebuli, żeby zabarwiły się na rudo.
- 4 Dzieci: Przykryliśmy święcone serwetką w kwiatki, żeby było ładniej.
- 5 Irena: Magda, radziłam ci, żebyś nie wychodziła w zamieć bez ciepłej kurtki.
- 6 Wujek: Chłopcy, mówiłem wam, żebyście nie wylewali wiader wody na dziewczęta.
- 7 Justyna: Postawiłam ciasto drożdżowe na babę przy piecu, żeby szybko urosło.
- 8 Marek: Radziłem ci, siostrzo, żebyś nie planowała spaceru po wsi w śmigus-dyngus.

Ćwiczenie 4

- 1 Tak, nalej mi, proszę.
- 2 Dlaczego nalewasz mleko do garnka?
- 3 Czy to Ewa polała wczoraj mazurka lukrem?
- 4 Chłopcy polewali dziewczyny wodą z butelek.
- 5 Kiedy zazwyczaj babcia podlewa grządki?
- 6 Nie, wylej ją do umywalki.
- 7 Jakim sosem kelner poleje za chwilę sztukę mięsa?
- 8 Kto oblał wczoraj rano Wandę i Beatę na podwórku?

Czy rozumiesz lekcję?

- 1 b 4 b
2 c 5 c
3 a

Ćwiczenie 1

- 1 Zauważyłem, że brak mi było w kieszeni portfela i kluczy.
- 2 Szkoda, że tym razem nie zwiedzimy Wilanowa.
- 3 Powinno być wam wstyd, że nie macie porządku w pokoju.
- 4 Czas, żebyś wyszedł już do pracy.
- 5 Brak nam sił, żeby pójść na wyprawę w Tatry.
- 6 Chyba już czas, żeby wezwać taksówkę i pojechać na lotnisko.
- 7 Jaka szkoda, że musicie odwołać przyjazd do nas.
- 8 Zawodnikowi było wstyd, bo zajął ostatnie miejsce w zawodach.
- 9 Czas by było już wyjąć kaczkę z piekarnika.
- 10 Wstyd mi, bo nie złożyłam ojcu życzeń imieninowych.

Ćwiczenie 2

- 1 Wczoraj ledwie przestał padać śnieg, już zaczęła się burza z piorunami.
- 2 Janek dopóty nalegał, dopóki brat nie zabrał go ze sobą nad morze.
- 3 Sklep będzie otwarty za pół godziny, gdy sprzedawcy przyjmą towar.
- 4 Jak tylko przyjechał wczoraj pociąg, wszyscy próbowali wsiąść do niego.
- 5 Będzie po dziesiątej, zanim oni dojadą do domu jutro rano.
- 6 Od czasu do czasu miewamy kłopoty z autem, odkąd mieliśmy wypadek.
- 7 Na weselu wczoraj goście długo czekali, aż orkiestra zacznie grać.
- 8 Pójdę za chwilę na spacer z psem, jak tylko skończę mycie rąk.
- 9 Twój zegarek dopóty będzie stał, dopóki nie oddasz go do naprawy.
- 10 Zanim mnie udało się złapać jakąś rybę, koledzy mieli już kilka trofeów.

Ćwiczenie 3

- 1 Irenie zależało na pójściu na występ korowodów tanecznych na Bielanach.
- 2 Zależy nam na zobaczeniu całego pochodu i wszystkich imprez.
- 3 Kolegom zależało na przyjeździe do stolicy we środę.
- 4 Zależy mi na przyjmowaniu gości zgodnie z polską tradycją.
- 5 Mężowi zależało na wyjściu godzinę przed rozpoczęciem koncertu.
- 6 Zależało rodzicom na przygotowaniu wszystkiego do świąt.
- 7 W czasie pochodu zależało mi na zobaczeniu moich ulubionych aktorów.
- 8 Zależało Dorocie na zwiedzaniu słynnego Collegium Maius w Krakowie.
- 9 Zależy bratu na zamówieniu noclegów w schronisku na Kalatówkach.
- 10 Zależało wam na spotkaniu kapeli i Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze”.

Ćwiczenie 4

- 1 Alina przyjdzie jutro na tyle wcześnie, że zdąży na początek filmu.
- 2 Jak Maciej mógł wczoraj zrobić zakupy, skoro nie miał pieniędzy.
- 3 Wczoraj milicja przyjechała na tyle szybko, że zabezpieczyła ślady wypadku.
- 4 Jak Kazikowie mogą polecieć samolotem do Tarnowa, skoro tam nie ma lotniska.
- 5 Janina jest teraz na tyle zmęczona, że nie ma nawet ochoty na rozmowę.
- 6 Jak ty chcesz zdać egzamin za tydzień, skoro niczego nie uczysz się.
- 7 Roman był przed rokiem na tyle chory, że jeździł co tydzień do szpitala.
- 8 Jak ja mogę teraz wykapać się, skoro w kranie nie ma gorącej wody.

30 Czy rozumiesz lekcję?

- 1 a 4 a
- 2 c 5 d
- 3 b

Ćwiczenie 1

- 1 Przeszliśmy się po parku i porozmawialiśmy ze sobą.
- 2 Studenci cieszą się, że mają już wszystkie egzaminy za sobą.
- 3 Dziadek leczy się i przygotowuje sobie właśnie wywar z ziół.
- 4 Mam już na sobie suknię, ale muszę jeszcze pomalować sobie oczy.
- 5 Przypominam sobie tytuł książki, którą miałem wczoraj ze sobą.
- 6 Wydawało nam się, że mieliśmy wszystkie dokumenty przy sobie.
- 7 Po kolacji będziesz mógł sobie odpocząć i napić się wspaniałej kawy.
- 8 Przy odprawie paszportowej musisz mieć przy sobie paszport i bilet.
- 9 Siostra zabrała ze sobą mój sweter przez pomyłkę, bo śpieszyła się.
- 10 Kiedy wpadłem w poślizg miałem za sobą autobus, a przed sobą tramwaj.

Ćwiczenie 2

- 1 Samolot do Sofii odlatuje wieczorem o siódmej dwadzieścia pięć.
- 2 Dwudziestego czwartego czerwca o świcie dziewczęta wróżyły sobie.
- 3 Obrzęd w noc świętojańską zachował się po chrzście Polski w dziewięćset sześćdziesiątym szóstym roku.
- 4 Chcemy wrócić z wyprawy do kraju piętnastego lipca przed zmierzchem.
- 5 Wybieram się w piątek na „Halkę” o trzeciej trzydziści / wpół do czwartej po południu.
- 6 Na jesieni tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego siódmego roku zakończono odbudowę Zamku.
- 7 W czasie żniw rolnicy muszą wstawać około piątej nad ranem.
- 8 W Katowicach czwartego grudnia przed południem górnicy idą na akademię z okazji Dnia Górnika.

- 9 Nocą bardzo trudno o połączenie z numerem centrali dziewięćset dwanaście.

- 10 O północy trzydziestego pierwszego grudnia obchodzimy Nowy Rok.

Ćwiczenie 3

- 1 *Marek*: Jak **podobało** ci się wesele góralskie, Marysiu?
- 2 *Maria*: Bardzo. Dwóch górali **zeniło** się z dziewczynami ze wsi. **Tańczyło** się polki, kujawiaki i nawet mazurki. **Śpiewało** się góralskie piosenki i dużo **mówiło** się o tym, co **zmieniło** się ostatnio we wsi. **Zdawało** mi się, że znam wszystkich od lat. Następnego dnia **pisało** się karty z życzeniami i **przygotowywało** do Wielkanocy.
- 3 *Marek*: Cieszę się, że **udało** ci się spędzić przyjemnie te kilka dni w górach.

Ćwiczenie 4

- 1 W wesołym miasteczku wiszą kolorowe światła.
- 2 Nigdy nie widziałem / widziałam tylu pięknych róż.
- 3 Kupiliśmy wczoraj naszym przyjaciołom upominki ludowe.
- 4 W teatrze często spotykam słynnych aktorów.
- 5 Goście przyjadą jutro na wesele kilkoma autobusami.
- 6 Znajomy opowiadał nam wczoraj o fantastycznych krajobrazach górskich.
- 7 Jurku i Haniu, czy potrzebujecie ciepłe swetry na zimę?
- 8 W schronisku zawsze czeka na turystów przewodnik tatrzański.